

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BELEDİYELERİN SOSYAL HİZMET ALANINDA YAPTIĞI
FAALİYETLER: İZMİT ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim GÖKTAŞ

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Anabilim Dalı

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Programı

Ekim,2019

**T.C.
İSTANBUL AYDIN
ÜNİVERSİTESİ SOSYAL
BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**BELEDİYELERİN SOSYAL HİZMET ALANINDA YAPTIĞI
FAALİYETLER: İZMİT ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim GÖKTAŞ

(Y1612.180003)

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Anabilim Dalı

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hatice Deniz YÜKSEKER

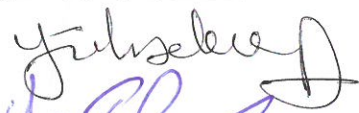
Ekim,2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU

Enstitümüz Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı Y1612.181003 numaralı öğrencisi İbrahim GÖKTAŞ' ın “Belediyelerin Sosyal Hizmet Alanında Yaptığı Faaliyetler: İzmit Örneği” adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 19.06.2019 tarih ve 2019/14 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile Tezli Yüksek Lisans tezi 22.10.2019 tarihinde kabul edilmiştir.

	<u>Unvan</u>	<u>Adı Soyadı</u>	<u>Üniversite</u>	<u>İmza</u>
ASIL ÜYELER				
Danışman	Prof. Dr.	Hatice Deniz YÜKSEKER	İstanbul Aydın Üniversitesi	
1. Üye	Prof. Dr.	Uğur TEKİN	İstanbul Aydın Üniversitesi	
2. Üye	Doç. Dr.	Ateş USLU	İstanbul Üniversitesi	

ONAY

Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Belediyelerin Sosyal Hizmet Alanında Yaptığı Faaliyetler: İzmit Örneği” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğumu belirtir ve onurumla beyan ederim. (22/10/2019)

İbrahim GÖKTAŞ

ÖNSÖZ

Bu tezin en başından sonuna kadar bana gerekli desteği veren ve konuya yaklaşımım konusunda yol göstererek çalışmanın akademik bir boyut kazanmasında emeği olan, tezi bitirmem için samimiyetle çaba sarf ettiğine inandığım değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Hatice Deniz YÜKSEKER’e, en içten teşekkürlerimi sunarım.

Tez savunma sınavında jüri üyesi olarak yer alan, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümünden Sayın Prof. Dr. Uğur TEKİN ve İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünden Sayın Doç. Dr. Ateş USLU hocalarıma teşekkür ederim.

Bu süreçte zahmet verdiğim Yusuf ÖZEN kardeşime teşekkür ederim.

Tez süreci içinde ihtiyaç duyduğum gerekli belge ve bilgileri tarafıma paylaşan, İzmit Belediyesi Sosyal Destek Müdürlüğü personeline teşekkür ederim.

Her aradığımla samimiyetle telefonu açıp teknik bilgi konusunda desteklerini sunan Kocaeli Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümünden Sayın Arş. Gör. Cihan ASLAN hocama teşekkür ederim.

En önemlisi; tez yazım sürecinde her an desteğini hissettiğim, sosyal ve kültürel yönden zaman ayıramadığım halde anlayışla karşılayan ve çok sevdiğim değerli eşim Mihriban GÖKTAŞ’a, biri bal diğeri kaymak olan biricik kızlarım Zeynep Kübra GÖKTAŞ ile Zehranur GÖKTAŞ’a gönül dolusu teşekkürlerimi sunuyorum.

Ekim, 2019

İbrahim GÖKTAŞ

BELEDİYELERİN SOSYAL HİZMET ALANINDA YAPTIĞI FAALİYETLER: İZMİT ÖRNEĞİ

ÖZET

Türkiye’de yerel yönetim birimi olarak İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köyler vardır. Bunlardan hem idari hem de bütçe açısından en işlevsel olanı belediyelerdir. 1960 Anayasasında “sosyal devlet” kavramının yer alması diğer kamu kuruluşları ve belediyeler için pozitif anlamda bazı değişikliklerin sağlanması hususunda destekleyici unsurlardan olmuştur.

1990’lı yıllardan itibaren önemli yerel yönetim birimlerinden olan belediyelerden bazıları, genel belediye hizmetleri olarak adlandırılan su, köprü, kanalizasyon gibi hizmetlerin yanı sıra halkın sosyal hizmete ilişkin sorunlarını da kapsayan alanlara yönelik hizmet sunmaya, kimisi de sunduğu hizmetlerin kalitesini artırmaya başlamıştır. Son yıllarda belediyeler dezavantajlı gruplar olarak nitelendirilen “kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar, yoksullar, bakıma muhtaçlar, kimsesizler, mültecilere yönelik çok çeşitli hizmetler sunmaktadır. Halka yakın olan belediyeler sorunların çözümünde bazı durumlarda daha etkin olabilmektedir.

Çalışmanın amacı örnek sosyal belediyecilik uygulamalarını tespit etmek ve bu konuda bilinç oluşmasını sağlamaktır. Girişte çalışmanın konusuna, önemine, amacına, kapsamına ve yöntemine yer verilmiştir. İkinci bölümde “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik” başlığı altında literatür taraması neticesinde elde edilen bilgiler aktarılmıştır. Bu bölümde ‘sosyal belediyecilik’ denilince akla ne gelmesi gerektiğine ve bazı kavram karmaşalarına ilişkin bilgilerde sunulmuştur. Üçüncü ve son bölümde ise İzmit Belediyesi’nin “sosyal belediyecilik” alanına ilişkin faaliyetlerinden bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Yönetim, Belediye, Sosyal Hizmet, Sosyal Belediyecilik, İzmit, Türkiye.*

ACTIVITIES OF MUNICIPALITIES IN THE FIELD OF SOCIAL SERVICES: THE CASE OF İZMİT

ABSTRACT

There are municipalities, villages and special provincial administrations as a local administration units. The most functional one regarding both administrative and budgetary is municipalities. The concept of 'social state' in the constitution of 1960 has been a supportive factor for both public institutions and municipalities with respect to acquiring some positive changes.

Since 1990s, being one of the most important local administrations, some municipalities have started to provide infrastructure and superstructure services besides providing services including troubles concerning people's social work and increasing the standard of these services. In recent years, municipalities have begun to perform services for those who are regarded as disadvantaged ones such as women, children, the disabled ones, elder people, the poor, the aidless, refugees and the orphans. Municipalities having more intimate relations with the public can be more effective in handling some problems.

The aim of the study is to determine the social municipality practices and to raise awareness on this subject. Introduction will include the subject, importance, purpose, scope and method of study. The first part delivers former information gained from reviewing the literature under the title of 'Social Municipality Work in Turkey'. In this chapter, it is also stated that what should come to mind when social municipality is a matter of conversation and information based upon contradiction in terms. What is mentioned in the final and the second chapter is the activities of İzmit Metropolitan City Municipality regarding 'social municipality work'.

Key words: *Local Government, Municipality, Social Work, Social Municipality Work, İzmit, Turkey.*

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	x
ŞEKİL LİSTESİ.....	xi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xii
I. GİRİŞ.....	1
A. Araştırmanın Konusu	2
B. Araştırmanın Önemi	2
C. Araştırmanın Amacı	2
D. Araştırma Sorusu.....	3
E. Araştırmanın Yöntemi	3
II. SOSYAL HİZMET VE SOSYAL BELEDİYECİLİK	4
A. Yerel Yönetimler Kavramı.....	4
1. İl Özel İdaresi	6
2. Köy.....	6
3. Belediye.....	7
a. Belediyenin organları	8
i. Belediye meclisi	8
ii. Belediye encümeni.....	9
iii. Belediye başkanı	9
b. Belediyenin gelirleri.....	10
B. Türkiye’de Cumhuriyet Döneminde Belediyecilik	10
1. 1923-1990 Arası Belediyeler	10
2. 1990 ve Sonrası Belediyeler	11
3. Anayasa'larımızda Yerel Yönetimler	13
C. Sosyal Belediyecilik	14
1. Sosyal Belediyeciliğin Tanımı	14

2. Sosyal Belediyeciliğin Önemi.....	14
3. Sosyal Belediyelerin İşlevleri	15
a. Yardım etme ve gözetme.....	15
b. Yatırım	15
c. Mobilize etme, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme.....	16
d. Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon	16
e. Belediye, vatandaş etkileşimi	17
f. Sosyal risklerin önlenmesi	17
4. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik	17
5. Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Kanuni Dayanağı.....	20
a. 1580 Sayılı belediye kanunu	20
b. 5216 Sayılı büyükşehir belediye kanunu	21
c. 5393 Sayılı belediye kanunu	21
d. 6360 sayılı kanun	22
D. Sosyal Hizmet Kavramı	23
1. Belediyelerde görev Yapan Sosyal Hizmet Uzmanlarının Görevleri	25
2. Belediyelerde Yapılan Sosyal Hizmet Faaliyetleri	26
a. Gençlere yönelik uygulamalar.....	26
b. Kadınlara yönelik uygulamalar	27
c. Çocuklara yönelik uygulamalar.....	27
d. İşsizlere yönelik uygulamalar	28
e. Yoksul kesime yönelik uygulamalar	28
f. Engellilere yönelik uygulamalar	28
g. Yaşlılara yönelik uygulamalar	29
3. Türkiye’de Sosyal Hizmet Uygulamalarıyla İlgili Sorunlar	29
a. Yerel aktörler arasında koordinasyon eksikliği.....	30
b. Mali yetersizlikler	30
c. Sosyal hizmet standartlarındaki belirsiz yapı	32
d. Sosyal politikaya yönelik hedeflerden sapmalar	32
4. Türkiye’de Sosyal Hizmet Uygulamalarına Yönelik Çözümler	32
a. Sosyal Hizmetlere Yönelik Yeni Bir Çerçeve Belirlenmesi	32
b. Yerel aktörlerin ve kurumların koordinasyonunun sağlanması	32
c. Yerelde uygulanan sosyal hizmetlerin bütünlük içerisinde sunulması	33

d. Yerel yönetimin her kademesinde kurumsallaşmaya gidilmesi.....	33
e. Merkezi yönetim temsilcilerinin sosyal hizmete ağırlık vermesi.....	33
f. Belediyelerin sosyal hizmet konusunda etkinliklerinin arttırılması	33
g. Belediyelerin yönetime ağırlık vermesi.....	33
III. İZMİT BELEDİYESİNDE SOSYAL HİZMETLER	35
A. İzmit İlçesinin Genel Özellikleri	35
1. İzmit İlçesinin Tarihsel Yapısı	35
2. İzmit İlçesinin Coğrafi Konumu	36
B. İzmit Belediyesi.....	36
1. İzmit Belediyesinin Kuruluşu	36
2. İzmit Belediyesinin Misyonu ve Vizyonu	37
3. İzmit Belediyesi İdaresinin Amaç ve Hedefleri	37
4. İzmit Belediyesinin İnsan Kaynakları Yapısı	38
5. İzmit Belediye Bütçesinde Sosyal Hizmet Harcama Payı	38
C. İzmit Belediye'sinin Sunduğu Sosyal Belediyecilik ve Sosyal Hizmet Uygulaması	38
1. Sosyal Yardım Hizmetleri Birimi	44
a. İzmit kart	44
b. Kırtasiye ve bayram hediye çekleri.....	46
c. Çatı onarımı	46
d. Eşya nakil desteği.....	47
e. Çorba çeşmeleri.....	47
f. Cenaze evlerine destekler	47
g. Taziye çadırı.....	49
h. İbadethanelere verilen hizmetler	49
i. Ramazan ayı ve kandil etkinlikleri.....	51
2. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Birimi	52
a. Evde bakım hizmeti.....	52
b. Engelli çalışmaları.....	55
c. Emekli evleri	56
3. Kadın ve Aile Hizmetleri Birimi.....	58
a. Evlilik okulu	58
b. Aile rehberlik merkezi.....	60

c. İzmit kent konseyi kadın meclisi.....	61
d. Kadınlara ve ailelere yönelik etkinlikler	62
e. Mikro kredi.....	63
4. İzmit Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğünde Çalışanların Görüşleri.....	64
IV. SONUÇ VE ÖNERİLER	67
V. KAYNAKÇA	72
ÖZGEÇMİŞ.....	78

KISALTMALAR

ASMEK	: Antalya Sanat ve Meslek Eğitim Kursları
BELMEK	: Belediye Meslek Edindirme Kursları
BELTEK	: Belediye Teknik Eğitim Kursları
BUSMEK	: Bursa Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları
CİMER	: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
GAMEK	: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları
IULA	: Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği
İSMEK	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları
İZMEB	: İzmir Meslek Edindirme ve Beceri Kursları
KAYMEK	: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları
KOMEK	: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları
Md.	: Madde
SHÇEK	: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
Ss.	: Sayfa Sayısı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
vb.	: Ve Benzeri

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.3. İzmit Belediyesi İzmit Kart ve Sosyal İnceleme Verileri.....	45
Şekil 2.3. 2018 İzmit Belediyesi Yardım Verileri	46
Şekil 3.3. İzmit Belediyesi Yıllık Cenaze Verileri Tutarı.....	48
Şekil 4.3. İzmit Belediyesi Cenaze Aylık Yemek Verileri	49
Şekil 5.3. 2018 İzmit Belediyesi Temizliği Yapılan İbadethane Hizmetleri Verileri	50
Şekil 6.3. İzmit Belediyesi Aylık Temizliği Yapılan İbadethane Hizmetleri Verileri	51
Şekil 7.3. İzmit Belediyesi Evde Bakım Hizmet ve Başvuru Sayısı	53
Şekil 8.3. İzmit Belediyesi Aylık Evde Bakım Başvuru Verileri	54
Şekil 9.3. İzmit Belediyesi Aylık Evde Bakım Hizmet Verileri.....	55
Şekil 10.3. İzmit Belediyesi Emekli Evleri Yıllık Ziyaretçi Verileri	56
Şekil 11.3. İzmit Belediyesi Emekli Evleri Aylık Üye ve Ziyaretçi Verileri	57
Şekil 12.3. İzmit Belediyesi Evlilik Okulu Hizmet Alan Çift Sayısı.....	59
Şekil 13.3. İzmit Belediyesi Aile Rehberlik Merkezi Yıllık Danışmanlık Verileri..	60
Şekil 14.3. İzmit Belediyesi Aile Rehberlik Merkezi Aylık Danışmanlık Verileri ...	61
Şekil 15.3. İzmit Belediyesi Mikro Kredi Alan Sayısı ve Miktarı.....	69

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 1.3. İzmit Belediyesi’ne ait sosyal destek müdürlüğü personel durumu	39
Çizelge 2.3. Katılımcıların Eğitim Seviyesi	65
Çizelge 3.3. Katılımcıların Çalışma Süreleri	65
Çizelge 4.3. Katılımcıların Unvanları	66

I. GİRİŞ

Son dönemlerde kamu idaresi alanında yaşanan hızlı gelişmeler politik yapıların ve kamu kuruluşlarının kendilerini yeniden tanımlamalarını öngörmektedir. Kamusal alanda hizmet veren kurum ve kuruluşları daha aktif ve verimli hale getirmek için yapılan çalışmalar geçmişten günümüze hızla devam etmektedir. Yaşanan bu hızlı değişim beraberinde yerelleşme kavramını getirmiş ve bu kavram kamu yönetiminde giderek önemli bir yer edinmiştir. Yaşanılan tüm bu gelişmeler; 1990'lara kadar genelde su, kanalizasyon, köprü gibi imar ve fen işlerini içeren hizmetlerle uğraşan belediyeleri insan odaklı hizmet vermeye zorlamıştır.

Küresel ve ulusal gelişmelerin etkisiyle 1990'lardan sonra sosyal politikaya ilişkin hizmetler de ön plana çıkmaya başlamış, sosyal politikanın yerel uygulayıcılarından olan belediyelerin yürüttüğü sosyal hizmet uygulamalarıyla da "sosyal belediyecilik" kavramı önem kazanmıştır. Bahsedilen sosyal hizmet kavramından bireylerin ve ailelerin kendilerinden ya da dış faktörlerin etkisiyle oluşan ekonomik, manevi ve sosyal sorunlarının giderilmesini ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesini amaç edinen planlı ve kurumsal hizmetlerin bütününe anlaşılmakta (SHÇEK Kanunu 1983: Md. 3) ve belediyelerin; engelli, yaşlı, kimsesiz, bakıma muhtaç, yoksul, mülteci vb. müracaatçı gruplarına yönelik sunduğu hizmetler de 'sosyal belediyecilik' kapsamında değerlendirilmektedir. Sosyal belediyecilik uygulamaları dezavantajlı grupları içerdiği için belediyelerin bu konuda hassasiyet göstermesi ve hizmet çeşitliliğini artırması vatandaşlar için önem arz etmektedir. Söz konusu bu çalışmada 'sosyal belediyecilik' ile ilgili temel kriterlere, örnek uygulamalara yer verilmiş ve bu alanın bilimsel bir zeminde gelişmesine katkı sağlayacak çözüm önerileri sunulmuştur.

İzmit Belediyesi özelinde yürütülen bu çalışma üç bölümden oluşmakta;

Birinci bölümde araştırmanın konusu, önemi, amacı, sorusu ve yöntemine değinilmiştir.

İkinci bölümde yerel yönetimlerin tanımı, türleri ve tarihçesi ve sosyal belediyeçilik ve belediyelerde yapılan sosyal hizmetler gibi konular ele alınmış, yerel yönetimlerin kavramsal temeline değinilmiştir.

Üçüncü bölümde ise İzmit Belediyesi'nin sosyal hizmet uygulamaları ele alınmıştır.

A. Araştırmanın Konusu

Bu araştırmanın konusu“belediyelerin sosyal hizmet alanında yaptığı faaliyetler: İzmit Belediyesi örneği” başlığı uyarınca sosyal belediyeçilik kavramı üzerine kurulmuştur. Günümüzde ihtiyaç sahibi insanların sayısı hissedilir bir şekilde artmış ve bu insanların ekonomik açıdan desteğe ihtiyaçları çoğalmıştır. Bu noktada yerel yönetimlerin insanların hayatına müdahalesindeki rolünün attığını söyleyebiliriz. Belediyelerin sosyal belediyeçilik faaliyetleri, sosyal hizmetler ve yoksulluk üzerine yoğunlaştıkları görülmektedir. Bu çalışma, İzmit Belediyesi'nin yürüttüğü sosyal belediyeçilik ve sosyal hizmet uygulamalarını ele almaktadır. Bu manada belediyenin faaliyet raporları incelenerek, İzmit'te yürütülen sosyal belediyeçilik ve sosyal hizmet uygulamaları açıklanmaya çalışılmıştır.

B. Araştırmanın Önemi

Literatürde belediyelerin sosyal hizmet faaliyetleri üzerine fazla sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmanın önemi uzun yıllardır sosyal belediyeçilik anlayışı ile hizmet veren İzmit Belediyesi'nin bu faaliyetlerine yönelik ilk çalışma olmasından kaynaklanmaktadır.

C. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı 5393 sayılı Belediye Kanunu ile belediyelere verilen yetki ve sorumluluklar doğrultusunda İzmit Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik yaklaşımını ortaya çıkarmak, İzmit Belediyesi'nde sunulan sosyal hizmetlerin durumunu ortaya koymak ve hangi işlevlerin icra edildiğini tespit etmektir. Araştırmanın amacı belediyenin sunduğu hizmetlerin hangi alanda yoğunlaştığı, bu alanlara yönelik müdahale yöntemlerinin iyileştirilmesi ve yeni yöntemlerin önerilmesi ile birlikte İzmit Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik kapsamında sunduğu hizmetlerden vatandaşların mümkün olan en üst düzeyde yararlanmalarına yönelik öneriler geliştirmektir.

D. Araştırma Sorusu

Bu çalışmada yukarıda ifade edilen araştırma amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Sosyal belediyeecilikte, sosyal hizmetlere yönelik istenilen başarı yakalanmış mıdır?
2. Sosyal belediyeecilik faaliyetlerini kısıtlayan etkenler nelerdir?
3. İzmit belediyesi sosyal hizmetler açısından ne düzeydedir?

E. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi benimsenerek gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda; “Belediyelerin Sosyal Hizmet Alanında Yaptığı Faaliyetler: İzmit rneği” başlığını taşıyan tez çalışmasında ikincil kaynak taraması tekniği kullanılarak belediye raporları incelenmiş bunun yanı sıra belediyede çalışan personel ile yapılan yüz yüze görüşmeler neticesinde veriler toplanmıştır.

İkincil kaynak taramasında yükseköğretim kurumu ulusal tez merkezi bölümü detaylı bir şekilde taranmıştır. Ayrıca süreli yayınlar, kitap, makale, internet, ilgili kanun ve yönetmelikler vb. mevzuattan faydalanılmış, ayrıca İzmit Belediyesi’nin 2018 faaliyet raporu incelenmiştir.

İzmit Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü’nde görevli personeller ile yapılan görüşmeler kapsamında, sosyal destek hizmetleri müdürü, sosyal yardım hizmetleri bölümü, eşya nakil bölümü, evde bakım bölümü, emekli evleri bölümü, evlilik okulu bölümü ve engelli yaşlı bölümünden olmak üzere toplamda 8 kişi ile yüz yüze görüşme yapılmıştır.

II. SOSYAL HİZMET VE SOSYAL BELEDİYECİLİK

A. Yerel Yönetimler Kavramı

Yerel yönetimler, yerel kamu hizmetlerini yürütmek üzere merkezi yönetim dışında kurulan idari ve ekonomik özerkliğe sahip devlet kurumlarıdır. Bunlar üç kategoriye ayrılır: Belediyeler, il özel idareleri ve köylerdir. Her ne kadar, Türkiye’de yerel yönetimlerin en önemli gelişimi 1946’da çok partili bir siyasal sisteme geçerek başlamışsa da bundan önce ki “halka rağmen, insanlar için” ideolojisine inanan parti sistemidir. Modern şehirlerin kurulmasında halka güvenmemiştir. Bu nedenle, halk için politikalar merkezîyetçi bir tavırla tasarlanmıştır. Sivil dernekler yerine, merkezin emriyle kamu için idareler kurulmuştur (Toprak ve Şataf, 2009).

Merkezden yönetim düşüncesinde devlet, halkına vaat edeceği faaliyetlerde başkentte tek elden yürütülmesini amaç edinir. Bu yönetim anlayışında devletin elinde olan imkânlar merkezde toplanarak yönetilmektedir (Arslan, 2013: 6). Yerinden yönetim düşüncesinde "yetki" merkezdedir. Bu merkezce yönetilen şubelerin kendilerine ait görev-yetki kısımları belirtilmiş ve sınır konulmuştur. Şubeler, kendileri ile alakalı konularda verilen işleri kanuna uygun şekilde ifa ederler. Ellerindeki yetkilerin çeşidine göre, yaptıkları görevlere ilişkin sorumlu olurlar (Keleş, 2008: 5).

Yerel yönetimler bir arada yaşayan vatandaşlara sosyal, kültürel ve ekonomik vb. birçok kapsamda hizmet götürmek amacıyla kurulan; özel bütçeye, karar mercilerine ve kanunda belirtilen haklara sahip ve vatandaşın ulaşması çok kolay olan kamu tüzel kişilikleri olarak adlandırılabilir (Öztürk, 1997: 43).

Yerel yönetimlerin evrensel tanımı ise, vatandaşların hayatlarını sürdürdüğü mekânlarda o vatandaşlara fayda sağlaması amacıyla faaliyete gösteren ve o vatandaşların oluşturduğu grup içinden vatandaşların göreve geldiği tüzel kişilerden oluşan belirlenmiş yetki ve unvana sahip yönetim birimleridir. Bu birimler devlet kuruluşlarıdır (Arslan, 2013: 8).

Yerel yönetimlere ait tüm dünyada kabul edilen özellikler aşağıda verilmiştir. Bu özellikler Türkiye tarafından da onaylanmış olan Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği (IULA), Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi belgelerindeki niteliklerdir (Aydın, 2008: 32-33).

- Yerel yönetimler ulusal yönetim sistemiyle entegredir.
- Yerel yönetimlerin görev tanımları, bütçe vb. birçok konuyla alakalı düzenlemeler yasama organının kararıyla düzenlenir.
- Merkezi yönetimin ülkedeki standart birliği sağlaması için yerel yönetimlere ilişkin kurumsal standartlar oluşturabilir.
- Yerel yönetimler, merkezi yönetimin faaliyetlerinin aksi şekilde faaliyette bulunamazlar.
- Merkezi yönetim yerel yönetimlerin kanunu ilişkin faaliyetlerini yetkili olarak belirleme hakkına sahiptir.

Yerel yönetim ismi Türkiye’de 1982 Anayasasının 127. maddesinde tanımlanmıştır. Anayasada söz konusu yerel yönetim tanımlaması şöyledir: Mahalli idareler, il belediye ve köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları genel kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Bu tanıma göre yerel yönetimlerin üçe ayrıldığı görülmektedir. Bunlar; İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köylerdir (Gündüz, 2013: 18).

Sonuç olarak yerel yönetimler için şu tanım yapılabilir: Belli bir mekanla sınırlandırılan yerleşim yerlerindeki insanların birlikte yaşamaları sebebiyle, sosyal zenginliği, kültürel ve refaha ait yerel hizmetleri yapabilmek amacıyla oluşturulan; karar ile bazı durumlarda da yürütme organları da beldede yaşayan vatandaşlar tarafından seçim sonucunda göreve getirilen, yasalarda belirtilen görev ve yetkilere, personele ile bütçeye sahip olan; merkezi yönetim ile olan ilişkisinde serbest hareket edebilen; sürecin ilerlemesi anında şeffaflığı, hesap verilebilirliği, insan haklarını, çoğulcu ve katılımcı demokrasinin prensiplerini hayata geçiren; yetki ve görevlerin yereldeki vatandaşa en yakın olan yönetim birimi tarafından kullanılmakta olan kamu tüzel kişileridir (Öztürk, 1997: 43).

Merkezi yönetimin özellikle şehirden uzak kırsal kesimlerde yaşayan insanlara ulaşmakta zorlandığı ya da yetersiz kaldığı durumlar olabilmektedir. Bu manada

yerel yönetim ile insanlara ulaşmada, onlara hizmet götürme noktasında daha etkili olabileceği söylenebilir.

1. İl Özel İdaresi

Türkiye’de İl Özel İdareleri 2005 senesine kadar, 1913 de çıkarılan ve 1987 senesinde değişiklik yapılan 3360 numaralı yasa olan İl Özel İdaresi Kanunu’na göre görevlerine devam etmekteydi. Değişen durumların etkisiyle ve taleplere uyum sağlama düşüncesiyle İl Özel İdaresi Kanununda değişiklik yapılmış ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu 22.02.2005 tarihinde çıkarılmıştır (Çiçek, 2012: 44).

Belediyelerin sosyal faaliyetlerinden farklı olarak il özel idareleri, il genelinde sosyal hizmet ve yardımlar yapma işinin yanında ihtiyaç sahiplerine mikro kredi verilmesi yönünde farklı ve yeni bir görevle donatılmışlardır. Özellikle meslek ve beceri edinme çalışmaları ile mikro kredi şekli, daha iyi işlenirse, yoksullukla baş etme, iş imkânını arttırma ve yerel kalkınma açısından önemli yenilikler sağlayabilme gücüne sahip olabilmektedir. (Eryılmaz: 2007: 82).

İl Özel İdarelerinin ihtiyaç sahibi kimselere ve kimsesizlere yönelik ödeneklerinin gider olarak sayılabileceği belirtilmiştir. Bu gruplara harcanan bütçedeki gider kaleminin yetkisi valiye verilmiştir (Efe, 2012: 52).

Her ne kadar il özel idaresi yasası sosyal hizmetlere değinmiş olsa da, belediyeler kadar sosyal faaliyet konusunda etkin olamamıştır.

2. Köy

Köy, vatandaşların hepsinin birlikte yaşadıkları; farklı gereksinim ve itiyatlarının sonucunda oluşan en küçük yerleşim yeridir. Köy idaresi ise köyde yaşayan vatandaşların gereksinimlerin gidermek için oluşturdukları yönetim teşkilatıdır (Ulusoy ve Akdemir, 2004: 253).

Köyler de kamu tüzel kişiliğine sahip yerinden yönetim türleridir. Köy ile ilgili konular Köy Kanunu’nun 13. ve 14. maddelerinde düzenlenmiştir. Bunlar bayındırlık, sağlık, okul yapımı, yol, su, çarşı, pazaryeri vs. konulardır. Ödenekleri de para toplama ve imaceden oluşmaktadır. Köy tüzel kişiliğini oluşturan organlar ise köy derneği, ihtiyar heyeti ve muhtardır. Muhtar köyün yürütme kısmını, köy derneği ve ihtiyar heyeti ise köyün karar organıdır (Beki, 2008: 18-19).

Türkiye’de 2019 yılı itibariyle 18288 köy bulunmaktadır (İçişleri Bakanlığı, 2019).

3. Belediye

Yerel yönetim olan belediyeler, yerel halkın mahalli ortak türdeki ihtiyaçlarını gidermek için kurulan ve karar organları halk nezdinde seçilerek oluşturulan, idari ve ekonomik bağımsızlığa sahip kamu tüzel kişisidir. Belediyenin kurulduğu alana belde denir (Çetinkaya, 1992: 113).

Türkiye’de belediyelere ilişkin kanuni çerçeve, 1930 tarihli 1580 sayılı Belediyeler Kanunu ile olmuştur. Genel manada dolu bir içerikle hazırlanan bu yasanın günümüzde de belediyelerle alakalı kanuni çerçevenin temelini oluşturmaktadır. 1984 senesinde sisteme büyükşehir belediyelerinin ilave olmasıyla, büyükşehir belediyeleriyle alakalı olarak 3030 sayılı kanun çıkarılmıştır. 1580 sayılı Kanun ilk maddesi belediyeyi; beldenin ve belde halkının mahalli mahiyetteki ortak ve medeni ihtiyaçlarını gidermek ve tesviye etmek ile mükellef hükmi bir şahsiyet olarak adlandırmaktadır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere belediyeler, yerel halkın ortak ihtiyaçlarını medeni bir şekilde düzenlemek ve gidermek üzere kurulan tüzel kişiliği olan kurumlardır. Türkiye’de nüfusu 2000’ni aşan yerlerle, il ve ilçe merkezlerinde belediyelerin kurulması mecburidir. Belediyelere kanunlarla verilen yetkilerin ise çok fazla olduğu görülmektedir (Keleş, 1998).

5393 Sayılı Belediye Kanununa göre belediyelerin görevlerini başlıklar halinde şöyle sıralayabiliriz:

- Bayındırlık ve İmar Görevleri
- Sağlık Görevleri
- Ulaştırma Görevleri
- Çevre Koruma Görevleri
- Eğitim Öğretim Görevleri
- Ticaretin Geliştirilmesine Yönelik Görevler
- Sosyal Hizmet Görevleri

Türkiye’de 2019 senesi itibariyle toplam belediye sayısı 1389’dur. Bunlardan; büyükşehir belediyesi sayısı 30, il belediyesi sayısı 51, büyükşehir ilçe belediyesi sayısı 519, ilçe belediyesi sayısı 403 ve 386 adet belde belediyesidir (İçişleri Bakanlığı, 2019).

a. Belediyenin organları

Türkiye’de belediyeler üç ana organdan oluşmaktadır. Bu organlardan belediye meclisi ile belediye başkanını direk halk seçer. Üçüncü organ olan belediye encümenini ise belediye başkanının atadığı birim sorumluları ve halkın seçtiği üyelerden oluşur. (Bozlağan, 2005: 56).

i. Belediye meclisi

Belediyenin karar organı, belediye meclisidir. İlgili yasada belirtilen usul ve esaslara göre seçilmiş oluşmaktadır. Belediye yönetiminin karar alma birimidir. Yerleşim yerinin nüfus durumuna göre meclis üyelerinin sayısı belirlenir. Belediye başkanı ile birlikte beş yılda bir seçilirler. 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun’a göre belediye meclisi üye sayısını bulmada, TÜİK verileri dikkate alınır. Meclis üye sayısı hakkında sekiz farklı nüfus dilimi vardır. Buna göre en az üye sayısı 9, en çok da 55 olmaktadır (Öner, 2006: 103). Meclis bir aylık tatil dışında, her ayın ilk haftası önceden belirlenen günde toplanır.

Belediye Meclisinin yetki ve görevlerine 5393 Sayılı Belediye Kanununun 18. Maddesinde yer verilmiştir. Bunlar;

- Belediyeye verilme nedeni bağlı olan ve bir sebebi olan bağışları almak.
- Belediyenin stratejik planını, faaliyetlerini, personelin çalışma kriterlerini ihtiyaç halinde kabul etmek ve bunlarla ilgili görüşme yapmak.
- Belediyenin bütçesinin ve kesin hesabının kabulünü yapıp ilgili işlemler arasında transfer yapmak.
- Kurumun işleyişiyle alakalı kurum tarafından çıkarılacak olan yönetmeliklerini kabulünü gerçekleştirmek.
- Belediye ile alakalı farklı reklam faaliyetlerinde bulunmak. Mahalle, park gibi alanlara isim verilmesini sağlamak, mahallelerin coğrafi sınırlarına ilişkin tasarruf yetkisine sahiptir.
- Yurt dışındaki belediyelerle kardeş kent olma ve bu yönde ortak faaliyetleri İçişleri Bakanlığının izni ile yürütmek.
- Meclis başkanlık divanını, uzmanlık komisyonlarının üyelerini ve encümen üyelerini seçmek.
- Memleketi o belediye olmayan insanlara fahri hemşerilik unvanı vermek.

- Belediye başkanıyla encümen arasındaki karara bağlanamayan ve netleşmeyen sorunları neticelendirmek.

ii. Belediye encümeni

Belediyenin danışma ve yürütme birimidir. Belediye başkanının başkanlığında; nüfusu 100.000 üstünde olan belediyeler ile il belediyelerinde 7, başka belediyelerde ise 5 kişiden oluşur. Önceden belirlenen gün ve saatte haftada en az bir olmak üzere toplanır (Çukurçayır, 2013).

Belediye başkanı, birim müdürleri ve toplam üyelerin yarısını geçmeyecek şekilde belediye meclisi tarafından seçilen üyelerden oluşur.

5393 Sayılı Belediye Kanununun 34. Maddesinde Belediye Encümeninin yetki ve görevleri şunlardır:

- Yıllık çalışma programı ve stratejik plânı yapılması,
- Kesin hesap ve bütçenin kontrol edilmesi,
- Kamulaştırma kararlarını alıp bunu uygulanması,
- Belediye meclisine görüş bildirilmesi,
- Yasalarda geçen cezaların verilmesi,
- Kamuya açık alanların açılış ve kapanış saatlerinin tespitine ilişkin ve bunun gibi çok fazla konuda yetki ve görevleri vardır.

iii. Belediye başkanı

Belediyede yürütme organının başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Belediye başkanını direk vatandaş seçimle başa getirir. Bu durum belediye birimleri içinde başkanın konumuna güç katar. 5 yıllık bir görev süresi vardır. Belediye Başkanı bu görev süresince siyasi partilerin denetim ve yönetim birimlerinde görev yapamaz; profesyonel spor kulüplerinin başkanı olamaz ve yönetiminde yer alamazlar (Çukurçayır, 2013).

5393 Sayılı Belediye Kanunun 38.maddesinde Belediye Başkanının yetki ve görevleri şunlardır:

- Belediyeye ait olan tüm mal varlığını yönetmek.
- Hizmet sunduğu yereldeki halkın sağlıklı ve mutlu olabilmeleri için gerekli tedbirleri almak.
- Kurumun faydasını düşünmek ve gerekli işbirliğini sağlamak.

- Kurunum diğ er yönetim birimlerine başkanlık etmek.
- Meclis ve encümen tarafından onaylanan kararların ifa edilmesini sağlamak.
- Belediyeyi ilgili kurum ve kuruluşlarda temsil etmek.
- Dezavantajlı grup olan muhtaç ve yoksul halk için bütçeden ayrılan miktar oranınca bu vatandaşlara yönelik harcama yaparak engellilere yönelik hizmetleri yerine getirmek.

b. Belediyenin gelirleri

Belediyenin gelir kaynakları üç gruba ayrılır. Bunlar;  z gelirler, genel b t  vergi gelirlerinden ayrılan paylar ve denkleştirme  denegidir. Belediye gelirleri yasası kurumun öz gelirlerini düzenlemektedir. Yasaya göre belediye gelirleri; harcamalara katılma payları, vergiler ve harçlar adı altında 3 grupta toplanmıştır. Belediye vergileri; ilan, harcamalara katılma payları, haberleşme, reklam, eğlence, elektrik, havagazı tüketim, emlak ve  evre temizlik vergilerinden oluşmaktadır (Eryılmaz, 2011: 176).

B. Türkiye’de Cumhuriyet Döneminde Belediyecilik

Her ne kadar Osmanlı dönemine belediyeciliğin temelleri dayansa da, aslında belediyeciliğin gerçek manada atılıp yaparak gelişim gösterdiği dönemin Cumhuriyet dönemi olduğu d ş n lmektedir. Belediyelerin daha çok yetkiye 1990’lı yıllardan sonra sahip olduğunu düşündüğümden Cumhuriyetten 1990 ve 1990’dan günümüze olacak şekilde iki bölümden inceledim.

1. 1923-1990 Arası Belediyeler

Cumhuriyetin ilk yıllarında Osmanlıdan kalan kanunlara göre yönetilmek istenmiş ise de çağa, gelişime ayak uydurma babında eski yasalar yetersiz kalmış, yeni bir yönetim anlayışı kaçınılmaz olmuştur.

Osmanlı’dan Türkiye’ye 389 belediye gelmiştir. 1921 Anayasası yürürlükte olduğundan Türkiye Cumhuriyeti’nin hukuksal yapısı Osmanlı hukuk sitemiyle aynıdır. O zamanlarda Ankara’ya da şehremaneti yönetimi getirildi fakat h lihazırdaki sıkıntılar giderilemedi. Reis ve azaların İstanbul ve Ankara’da oy ile gelmedikleri bilinmektedir (Ortaylı, 1992: 402). 1923- 1930 döneminde bazı yasalar

ıkarılmıştır. Bu yasaların yürürlüğe başlaması yapılan işlerdeki işbirliği ve kalite eksikliğini giderememiştir (Ortaylı, 1995: 122).

1855 yılında kurulan şehremaneti, 1580 Sayılı Belediye Kanunu'nun 1930 senesinde yürürlüğe girmesiyle işlevini yitirdi. Yeni çıkan bu kanun, eski olan geçici kanunları yrrlğten kaldırarak tüm belediyelerin statüsünü tek bir düzende topladı. şehremaneti'ni “Belediye”, şehreminini de “Belediye Reisi” oldu (Kazıcı, 2014: 37).

Belediyeler faaliyetlerini 1580 sayılı yasaya göre yapmaktaydı. Kurumlara bu kanunda kentsel hizmetlerin yanında sosyal politikalarla alakalı farklı görevler verilmiştir. Belediyelere bu kanunla yeni görevler verilmiştir; fakat artan hizmetlerin sağlanması maddi kaynaklı sebeplerden dolayı yetersizlik durumu oluşmuştur. Bu dönemde Türkiye’de parasal sıkıntı sebebiyle belediyelerde ve ülkenin genelinde arz talep dengesiyle alakalı sıkıntılar oluşmuştur (Adıyaman ve Demirel, 2011: 118).

Belediyelerdeki bu sorunları gidermek uzun yıllar almıştır. O dönemde kendi öz kaynaklarının yetersiz olması belediyeleri merkezi yönetime bağımlı hale getirdiği görülmektedir. Ekonomik gelir seviyelerinin artması adına çeşitli gelirler elde etme imkânı sağlanmıştır.

1948 senesinde ıkarılan 5237 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile belediyelere seksen farklı alandan gelir elde etme imkânı tanınmıştır. İstanbul’un kentsel düzenlemesi için dönemin Başbakanı 1957 yılında önemli ekonomik adımlar atmıştır. Zamanla belediye sayısında azalmaya yapılmış. 1980 senesindeki mevcut belediye sayısı 1727 iken bu sayı 1981’de 1587 ‘ye düşürülmüş ve beş sene süre zarfında yeni belediye açılmasına izin verilmemiştir (Kaya, 2003: 48-49).

2. 1990 ve Sonrası Belediyeler

1990’lı yıllar kamu yönetim alanında, uluslararası her platformda olduğu gibi önemli değişimin olduğu senelerdi. Kamu yönetimi, bilgi teknolojilerinin büyümesi, globalleşmenin ivme kazanması ve bunun sonucunda ulus devletin enerji yitirmesi, insan hakları ve demokrasinin önem kazanması, devletin ufalması düşüncesinin yaygınlaşması ve piyasanın büyümesi, vatandaşın sürekli büyüyen arzularının yerine getirilmesine tam manasıyla karşılık verilememesi ve farklılaşan kamu yönetimi anlayışının etkisinde kalmıştır (Memişoğlu, 2006: 81).

Halkın, devletin onlara sunduğu hizmeti yerinden ulaşmasına ilişkin konulara ilk defa 28 Ocak 1992 yılında Başbakanlık genelgesinde söz edilmiştir. “Yerel Yönetimlerin Yetki ve Görev Esasları Hakkındaki Çerçeve Kanun Tasarısı’nda ve Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Mahalli İdareler Özel İhtisas Komisyonu Raporu”nda da bu hususlardan söz edilmiştir (Yeter, 1996: 7-8).

1990’lı yıllardan sonra belediyelerin sosyal politikayla ilgili hizmetlere, sosyal hizmet ve sosyal yardım merkezli hususlara geçmişe oranla bütçelerinden daha çok gider ayırmaya yöneldikleri görülmüştür. Bunda belediyelerin gelirlerinin çoğalmasının yanında, çoğalan nüfusla birlikte artan sıkıntılar, şehirde yaşayan vatandaşın fakirleşmesi, insanların eğitim düzeyinin farklılaşması gibi etkenler etkili olmuştur. Eskiden sosyal yardımlar kimsesiz, yoksul, engelli ve yaşlı insanlara, aş ocaklarında sıcak yemek, yiyecek, giyecek verilmesi şeklindeydi. 1990’lı senelerden sonra bu yardımlar hem tür, kapsam ve nitelik olarak çoğalmış ve hem de farklı belediyeler tarafından yerine getirilmeye başlanmıştır. Sosyal belediyeçilik düşüncesine sahip olan belediyelerin yaşlılara, engellilere, kadınlara, çocuklarla alakalı sorumlulukları vardır. Bunun yanında meslek kurslarının açılması da bu fikre sahip olan belediyelerin ortak yönleridir. 1990 sonrası yıllarda sosyal belediyeçilik düşüncesiyle alakalı işlemler büyükşehir belediyelerinin asli görevleri olarak değerlendirilmiştir. Büyükşehir belediyelerin bu düşünceyle yerine getirdiği hizmetler sürekli artmaktadır (Ersöz, 2005: 149).

Özellikle büyükşehir olan belediyelerde sosyal yardımlar ile alakalı yapılan hizmetler, ilçe belediyelerine oranladığımızda büyükşehir belediyeleri tarafından yapılmaktadır. Bunda büyükşehir belediyelerinin bütçelerinin yüksek olması en büyük etken olarak düşünülmektedir.

Türk Kamu Yönetimi Reformu’na alakalı tartışmalarının ilki 1990’lı yıllara dayanmaktadır. Buna bağlı olarak, 1930 senesinde kabul edilen 1580 sayılı Belediye Kanunu yerini 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu’na, 1984 senesinde çıkarılan “3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun” yerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na bırakmıştır. Bunun yanında 2005 yılında, 1913’te kabul edilen İl Özel İdaresi Kanunu kaldırılmış yerine ise 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu çıkarılmıştır (Efe, 2012: 48).

3. Anayasa'larımızda Yerel Yönetimler

Kurtuluş Savaşı'nın olduğu dönemlere denk gelen, Teşkilat-ı Esasi adıyla bilinen 1921 anayasasında yerinden yönetimle ilgili kısımlar vardı. Bu kısımlar günümüze benzer hükümler içermektedir. Bu anayasada illere tüzel kişilik verilmiştir ve vilayetler bağımsız bir yönetime sahiptir. Üyelerini 2 yılda bir vatandaşın seçtiği “Vilayet Şurası” kamunun iç ve dış siyasetiyle alakalı, şer’i mevzular, askeri mevzular ve adli işlerle, birden çok fazla vilayetle alakalı mevzular dışında, tüm yerel özellik taşıyan hizmetlerle alakalı tasarruf yetkisine sahiptir (Çoker, 1996: 20).

1924 Anayasasında 1921 anayasasına göre daha farklıdır. 1924 anayasası demokratik temeli vardır lâkin; çoğulcu ve bölüştürücü özellikleri azalmıştır. Anayasadaki bu değişiklik yerel yönetim düşüncesine de yansımıştır. Teşkilatı Esaside kurumun yapılanmasında “aşağıdan üste doğru” yönetim şemasının varlığı görülürken, 1924 Anayasasında merkeziyetçi idari bir yönetim şeması ön plana çıkmaktadır (Tanör, 1999).

1924 senesinde yürürlüğe giren Köy Kanunu ve 1930 senesinde çıkarılan Belediye Kanunu 1924 Anayasa'sının geçerli olduğu dönemde çıkarılmıştır. 1961 Anayasası yerel yönetimlerle alakalı en kapsamlı hükümleri barındıran anayasadır. “Görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanması” konusuna değinmesi yerel yönetimler için yenilik olarak söylenebilecek önemli bir maddedir (Çoker, 1996: 20).

1961 Anayasası'nın 112. ve 116. maddesi yerel yönetimlerle alakalıdır. 112. maddede kurumun merkezden yönetim ve yerinden yönetim usullerine dayandığından bahsedilir ve 116.maddede bu yönetim organlarından bahseder (Kırışık ve Sezer, 2006: 18). 1961 Anayasası'nda vatandaşın seçtiği ve tek dereceli seçim yönteminin olduğu sürecin sonucunda karar mekanizmasının işleyeceğine değinmiştir. Kanuni olarak yerel yönetimlerin üzerindeki baskı azalmıştır (Özmen, 2012: 174).

Halen geçerliliği olan 1982 Anayasasının 123. ve 127.maddeleri yerel yönetimlerle alakalıdır. Yerel yönetim organlarıyla ilgili görevden uzaklaştırma, uyuşmazlık vb. mevzulara 127. maddede yer verilmiştir. 127. maddede İçişleri Bakanının mahkeme aşaması esnasında bu organ üyelerini görevden uzaklaştırma yetkisine sahip olduğu da belirtilmiştir (Şahinoğlu, 2014 : 64).

C. Sosyal Belediyecilik

Bu başlık da sosyal belediyeciliğin tanımı, önemi, sosyal belediyeciliğin işlevleri, Türkiye’de sosyal belediyecilik ve kanuni dayanakları açıklanacaktır.

1. Sosyal Belediyeciliğin Tanımı

Sosyal Belediyecilik Yerel kuruma, sosyal kısımlarda planlama ve düzenleme görevi yükler. Kurum harcamalarını, sağlık, konut, eğitim ve çevrenin korunması bölümlerini içine alarak, sosyal hedefe yönlendirir. Kimsesiz ve İşsizlere yardım edilmesi, sosyal birliktelik ve ahengin sağlanması ile sosyokültürel etkinlikler ve bu etkinliklerin sağlanabilmesi ile ilgili lazım olan alt yapı çalışmalarının yapılmasıyla alakalı bilgililer politikalar üretmesini öngörür. Kişiler ve toplumsal bölümler arasında güç kaybeden sosyal güvenlik ve adalet duygusunu arttırmaya yönelik, sosyalleştirme ve sosyal kontrol görevi yükleyen bir model olarak söylenebilir. (Akdoğan, 2002: 15). Sosyal Belediyecilik, belediyelere yalnız altyapı hizmetleri yapıcısı olarak değil, sosyal sıkıntıların giderilmesinde de sorumlu tutmaktadır (Toprak ve Şataf, 2017: 5-6).

Başka bir ifadeyle sosyal belediyecilik; kurumsal harcamaları sağlık, eğitim, kültür gibi etkinliklere yönlendiren, istihdam sıkıntısının giderilmesi amacıyla politikalar üreten ve bunu hayata geçiren, ihtiyaç sahibi vatandaşların korunmasını ve ekonomik olarak desteklenmesini gerçekleştiren, yerelde eğitim ve sağlık imkânlarının geliştirilmesine destek olan, sosyal adaletin inşa edilmesine destek olan bir türdür (Kaya, 2003: 68).

2. Sosyal Belediyeciliğin Önemi

Sosyal belediyecilik, gelecek nesiller için sürdürülebilecek bir yaşam kalitesi elde etmek için giderek daha fazla bir istek haline gelmektedir. Bu eğilim, “sürdürülebilirliğin sosyal olarak arzu edilen, ekonomik olarak uygulanabilir ve ekolojik olarak gerekli olduğu” fikrinden gelmektedir (Öz ve Yıldırım, 2009: 22).

Son yıllarda, ekonomik yapı ile toplumdaki tüm kesimler için aynı standartta ve kalitede bir yaşam kendiliğinden sağlanamamaktadır. “Asgari düzeyde yeterli yaşam standartlarına sahip olmayan kesim, önemli bir olgu olarak toplumun tümünü ilgilendirmektedir. Yaşlılar, engelliler, kadınlar, çocuklar, kimsesizler, yoksullar olarak tanımlanan bu muhtaç kesimlere yardım edilmesi, hem bu kesimleri toplum

dışında bırakmanın önüne geçilmesine hem de sağlıklı bir toplumun yapılandırılmasına katkı sağlayacaktır'' (Bilgili ve Altan, 2003: 415).

Sosyal belediyecilik toplumun ayrılmaz bir parçasıdır ve devletin vatandaşlarına sağlaması gereken sosyal faaliyetlerin ve politikaların sorumluluklarını ifade etmekte ve bu sorumluluklar yerel yönetimlere düşmektedir. Ancak, belediyelerin toplumun kronik sosyoekonomik sorunlarını çözecek ekonomik ve idari gücü yoktur. Bu nedenle, bu politikalarda bazı sosyal politika alanlarına, özellikle de kamu yardımına ve sosyal hizmete odaklanırlar (Kesgin, 2012: 175).

Genel manada bakıldığında sosyal belediyecilik günümüz de Türkiye’de bulunan tüm belediyelerin neredeyse tamamında uygulanmaktadır. Belediyelerin yol, su, ulaşım hizmetlerinin ötesinde sosyal hizmete yatırım yapmak mecburiyetleri vardır.

3. Sosyal Belediyelerin İşlevleri

Sosyal belediyecilik mantalitesi 2000’li yıllardan itibaren mühim bir atılım sergilemiştir. Belediyelerin sahiplenmiş oldukları sosyal belediyecilik alanlarına yönelik görevleri; yardım etme ve gözetme, yatırım, mobilize etme yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme, sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon, belediye-vatandaş etkileşimi, sosyal risklerin önlenmesi ve olarak altı başlık altında ele alınacaktır (Sönmez, 2009: 880).

a. Yardım etme ve gözetme

Yerel yönetimler sınırları içindeki muhtaç ve yoksul vatandaşların bilgilerine zorlanmadan çok basit erişebilmekte, vatandaşların sosyoekonomik yönlerini seyredebilmekte, asgari hayat sınırında olanlara kömür, kırtasiye malzemesi, gıda, ilaç, tekerlekli sandalye gibi yardımlarda yapabilmektedir (Kaya, 2003: 68).

Belediyeler ihtiyaç sahibi yoksul vatandaşlara ulaşarak, onların ihtiyaç düzeyine göre sosyal hizmet adı altında destekleyebilmektedir. Burada önemli olan yardım yapılacak şahısların yoksunluk durumunu iyi araştırılması olacaktır. Aksi halde yapılan yardımların amaç dışı kullanımına sebep olacaktır.

b. Yatırım

Belediyeler vatandaşın ekonomik sorunlarını tümden çözmeye yönelik köklü önlemler alamamakla beraber, geçim sıkıntılarını giderici bir takım çalışmalar da yapmaktadırlar. İşsizliği temelli yok edecek bir alt yapıya sahip olmadıkları halde,

işsizliği aza indirecek yönde işveren ile işçi arasında aracı olabilecek, istihdam birimleri kurma, tanzim satış dükkânları, ekmek fırını, aşevleri, sığınma evleri, sağlık merkezleri, belde kütüphaneleri gibi yatırımlar yaparak vatandaşın kültürel ve sosyal yönden isteklerine cevap verebilecek duruma sahiptirler (Pektaş, 2010: 14; Beki, 2008: 41).

Özellikle büyükşehir belediyeleri işçi istihdamı konusunda aracılık etmenin ötesinde bizzat kendi bünyelerinde iş imkânı sunmaktadırlar. Yukarıda sayılan hizmetlerle de hem halka hizmet yapıp hem de işçi istihdamı sağladığı düşünülmektedir.

c. Mobilize etme, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme

Belediyeler sınırları içinde yaşayan halkını belli gün ve olaylarda yönlendirme, yaşadıkları sıkıntıların giderilmesine yönelik hangi yolu deneyebilecekleri, sıkıntılarını nasıl ve hangi kurumlar aracılığıyla giderebileceği konusunda yol gösterme, vatandaşlara danışmanlık hizmeti sunma gibi görevler almaktadırlar (Toprak ve Şataf, 2009: 16).

Her türlü sıkıntı ve sorunları ile belediyeye başvuruda bulunan vatandaşlara; belediyeyle alakalı olmasa bile sorunun çözümüne yönelik rehberlik edilmekte, danışmanlık hizmeti alabilmektedirler.

d. Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon

Halkın bir parçası durumuna gelme süreci olan sosyalleşme, bireyin içinde bulunduğu toplumsal kurumların ve yaşadığı kültürel ortamın ondan beklenen bir tarzda davranış sergilemesi ve irtibat halinde olduğu şahıslarla ahenk içinde yaşamayı bilmesidir. Kişilerin sosyalleşmemesi bir sürü nedene sebep olabilmektedir. Bu anlamda belediyeler toplumsal düzenin ahenkli bir şekilde devam edebilmesi için şahısa uygun değer, kural ve davranış öğretmek sosyal eğitim hizmeti yaparak, sosyal kontrol sistemi görevini üstlenecektir. Belediyeler mahalle kütüphaneleri, esnaf ziyaretleri, halk meclisleri, kahvehane ziyaretleri vasıtasıyla halka mesaj verebilmektedir (Toprak ve Şataf, 2009: 16).

İnsanoğlu sürekli değişim içindedir. Tabi kendisi ile birlikte çevresel faktörlerde değişim göstermektedir. Bazı durumlarda insan bu değişime ayak uydurmada zorlanabilmektedir. Bu değişime ayak uyduramama sonucunda insan kendini dış dünyadan soyutlama isteği olabilir. Özellikle belediyeler insanların çevresine, mahallesine veya ilçesine alışıp yabancı kalmaması için çeşitli etkinlikler

düzenlemektedir. İnsanların kaynaşmasına sebep olabilecek; mesleki kurslar, psikolojik danışmanlık hizmeti, emekli evleri, huzur evleri vs. hizmetler sunabilmektedir.

e. Belediye, vatandaş etkileşimi

Yerel yönetimler vatandaşın ekonomik, sosyal ve kültürel bazdaki isteklerini gidererek yöneten-yönetilen bağına istikamet vererek, vatandaşla olan bağı dinamik tutmaktadır (Özer, 2015: 90).

Belediyeler insanların sıkıntılarını gidermek, problemlerine daha çabuk cevap verip çözüme kavuşturmak ve daha kaliteli hizmet sunabilmek adına halkla olan münasebetine ehemmiyet vermektedirler. Bu ehemmiyetten hareketle insanların direk talep ve şikâyetlerinin alındığı Beyaz Masa-Mavi Masa-Halkla İlişkiler Masası vb. görev üniteleri ile insanlar yaşadıkları problemleri ve isteklerini belediyelere aktarabilmektedirler. Belediye-vatandaş etkileşimi ve iletişimini sağlamayı amaç edinen danışma toplantıları, sokak, kahve ve mahalle toplantıları yaparak insanlar ile bir araya gelmektedirler. Bu durum vatandaşın yönetime katılımına imkân sağlamakla birlikte halkla ilişkiler güçlendirilmektedir (Sönmez, 2009: 881).

Vatandaş yaşadığı sorunları belediyelerin beyaz masasına yazılı veya sözlü olarak iletir, beyaz masa birimi istek şikâyet ile alakalı sorunun çözümü için ilgili birime aktarır. Böylelikle halkın bürokrasi ile uğraşıp zaman kaybı yaşamasının engellendiği düşünülmektedir.

f. Sosyal risklerin önlenmesi

Kişilerin insanlık onurunu incitecek yaşam imkânlarından kurtarılımları ve yalnız bırakılarak halktan kopuşunun engellenmesi adına yapılacak olan tüm sosyal içerikli hizmetler halk durduracaktır. Yapılan işler toplumsal alanda sosyal tehlikelerin önlenmesi ve azaltılması bakımından büyük öneme sahiptir (Sönmez, 2009: 881).

4. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik

Türkiye’de 1950’li senelerde başlayan nüfus artışı ve köyden kente gelmeler, şehir nüfusunun artmasına ve belediye önceliklerinin sosyal hizmetlerden ziyade şehrin alt yapısı ve ihtiyaçlarının giderilmesine doğru yöneltmiştir. Fakat, gelir sıkıntısı yaşayan belediyeler asıl görevi olan işlevlerini bile yapmakta sıkıntılar yaşamıştır. 1580 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi ile belediyelere kentsel alt yapı hizmetlerinin

yanı sıra sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar bölümünde birçok yetkiler verilmiştir. Bu zamanda yerel yönetimler gelir yetersizliğinden sebep kanunlarla verilen sosyal görevleri işleme koyamamış ve en asıl görevi olan kentsel alt yapı problemlerine eğilmek durumunda kalmışlardır. 1990'lı senelerde belediyelerin kaynaklarında azda olsa bir yükseliş yaşanmış ve bazı belediyeler bundan dolayı sosyal yardım ve sosyal hizmet merkezli politikalara eğilmişlerdir (Toprak ve Şataf, 2009).

Türkiye'de sosyal belediyecilik fikri, yerel politikanın değer kazanmasıyla beraber 1970'li senelerde ortaya çıkmış ve gelişerek büyüme göstermiştir. Bunun sebeplerinden biri, 1973 belediye seçimlerinde büyük şehirlerde liberal sağ yönetimlerin seçimleri kaybetmesi, yerine ise sosyal demokrat düşüncüyü savunan yöneticilerin seçimleri kazanmış olmalarını gösterebiliriz. Bu değişiklik Türkiye'de yeni bir anlayış olan sosyal belediyecilik konsepti de gelişme sağlamıştır. (Tekeli, 2009).

Türkiye'de 1973 senesinden sonra oluşmaya başlayan sosyal belediyecilik uygulamaları ilk kez 1977 seçimlerinden önce Cumhuriyet Halk Partisi tarafından seçim propagandası şekline bürünmüştür. Bu süreçte yine hükümet ve belediyeler arasında oluşan, merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerindeki yönetim ve ekonomik vesayet baskısı ile gelirleri üzerinden yaptığı kesintilere rağmen sosyal belediyecilik faaliyetlerine engel teşkil etmemiştir (Güler, 2009).

Cumhuriyet Halk Partisi'nin kazandığı ve sosyal belediyecilik uygulamasına damga vuracak yerlerden biri de İzmit'tir.

İzmit Belediyesi'nde sosyal belediyecilik dönemine bakıldığında 1972-1977 seneleri arasında belediye başkanı olan Erol Köse liderliğinde gerçekleşmiştir. 1971 yılında İzmit Belediye Başkanı Leyla Atakan'ın trafik kazasında vefat etmesinden sonra ara seçimle iş başına Erol Köse gelmiştir. Babası odunculuk işiyle uğraşan Köse, 3 kardeştir. Kendisi, Kandıra 1934 doğumludur. Zengin bir aileye sahip olmayan Köse, öğrencilik senelerinde maddi zorluklar nedeniyle okulu terk etme aşamasına gelmiştir. Eskiden içerisinde olduğu sınıfsal konstrüksiyon belediye başkanlığı zamanında ki siyasetini de etkilemiş ve belediye başkanlığı zamanındaki ilk faaliyetleri alt tabakanın şehirdeki hayat şartlarını düzeltilmesine doğru olmuştur (Kahraman, 1978).

Şehirle alakalı Erol Köse'nin en büyük projesi İzmit'in doğusunda iki milyon sekiz yüz bin, batısında ise dört milyon yedi yüz bin metre karelik alanın kamulaştırılarak, belediyenin liderliğinde yapılacak otuz bin konut için ayrılmasıdır. Proje ile beraber şehre tahmini yüz elli bin kişilik bir nüfusa konut yapılması amaçlanmıştır. Bu düşüncenin topluma duyurulmasındaki en önemli yol kahvehane ziyaretleri olmuştur. Katılımcı bir süreç uygulanarak konut almak isteyenler, kooperatifler halinde teşkilatlanmakta ve ödedikleri ücret oranları ile aynı zamanda projeyi uygulayacak olan Yeni İz A.Ş.'ye de ortak olarak hak sahibi yapılmaktadır (Erim, 1990: 389). Bu projenin uygulanacak bir ilk de, ısınma probleminin güneş enerjisi ile çözülmek istenmesidir. Erol Köse; otuz bin konutun çevreyi korunma şuuru ile ısıtılmasının programlandığı, bu kapsamda şehrin çöpleri ile atıklarının elektriğe çevrilmesi ve güneş enerjisinden faydalanması biçiminde çalışmaların olduğunu söylemiştir. Proje ile alakalı Yıldız Teknik Üniversitesi ve Ege Üniversitesi ile birtakım işbirliklerde bulunulmuş lakin bir sonuç alınamamıştır (Küpçü, 2014: 68).

Erol Köse yeni vizyonda adım atarken, klasik belediyecilik düşüncesinin artık şehirleri idare etmede eksik kaldığı görüşündedir. Yeni bir belediyecilik anlayışı gereklidir. Bu yeni vizyonun temel amaçları; bütünlükçü, birlikçi, şeffaf, demokratik, katılımcı, üretici ve tüketiciyi kollayan, çevreci bir belediyeciliktir (Küpçü, 2014: 54).

Köse belediyecilik yaşamı süresince kamu bütçesinin boşa harcanmaması için üstün çaba sarf etmiştir. Şehrin ana arterlerinde eskiden kalma parke taşı vardır. İlk başta bunların üstüne asfalt dökülmesi kararlaştırılır lakin sonrasında parke taşlarının sökülerek gecekondulu semtlerinde kullanılması çifte kar olacağından bu yönde bir yol izlenir (Kahraman, 1978).

Günümüz mevzuatında, sunduğu fırsatlarla birlikte belediyeler imar, alt yapı ve çevreye dönük hizmetlerin yanında sosyal hizmetlere de değer vermiştir. Belediyelerin sosyal kalitede hizmetleri sunabilmesi için belli bir ekonomik bütçelerinin olması gerekir. Ekonomik yönden yeterli güce sahip olan belediyeler sosyal belediyecilik sahasında daha kaliteli hizmet sunabilmekte iken ekonomik yönden güçlü olmayan belediyeler ise asli görevlerinin ötesine gidememektedir. 6360 sayılı Kanun çerçevesinde Türkiye'de büyükşehir sayısında artış sağlanmıştır. Büyükşehirlerle beraber ilçe belediyeleri de artmış ve büyükşehir ilçe belediyeleri ekonomik olarak kaynak problemiyle baş başa kalmıştır. Bu belediyeler sosyal

hizmet alanında tam manasıyla aktif olamamışlardır. 6360 sayılı Yasa Büyükşehir Belediyelerinin sınırlarını ve yetkilerini arttırmış. Sosyal alanda da büyükşehirleri adeta güçlü kılmıştır.

Türkiye’de sosyal belediyecilik alanında yapılan hizmetlere incelediğimizde ise; aile yaşam birimleri açmak, aşevleri yapmak, kadın dayanışma ve sığınma evleri kurmak, kültür sanat etkinlikleri yapmak, yaşlılar için huzur evleri açmak, gençlik merkezi yapmak, yaşlılarla alakalı bakım faaliyetleri sunmak, sahipsiz çocukları korumak ve barındırmak gibi faaliyetleri olduğu görülmektedir (Çevikbaş ve Hiçyılmaz, 2015: 30).

Belediyelerin halka karşı hizmet ettiği sosyal nitelikli görevlerine baktığımızda ilk olarak halkın daha çok dezavantajlı kişilerine eğilimli hizmetler yaptığı görülmektedir. Dezavantajlı kitlelerin içerisinde daha fazla yardıma muhtaç; çocuklar, yaşlılar ve kadınları barındırmaktadır. Fakat yapılan hizmetler öncelikli olarak bu kitlelere alakalı olmakla birlikte, tüm halkı kapsayan hizmetlerde sosyal belediyecilik görevlerinin içerisinde sayılır. Halkın tamamını içine alan hizmetler ise aile ve çocuk eğitim merkezleri, meslek edindirme kursları, bilim ve gençlik merkezleri gibi görevlerden oluşmaktadır (Ateş, 2009: 93).

5. Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Kanuni Dayanağı

Türkiye’de sosyal belediyeciliğin kanuni çerçevesini 1580 sayılı kanun, 5393 sayılı kanun, 5216 sayılı Kanunu ve 6360 sayılı kanun oluşturmaktadır. Belediyeler bu kanunlara göre sosyal belediyecilik faaliyetlerini sürdürmektedirler. Aşağıda bu kanunların açıklaması yapılacaktır.

a. 1580 Sayılı belediye kanunu

1580 sayılı Belediye Kanunu, 1930 senesinde uygulamaya konulmuştur. Bu yasa liste yöntemiyle yapılmıştır. Yasayla belediyelerle alakalı hizmetler ile görevlerine de değinilmiştir. Yasanın 15. maddesinde hizmetleriyle alakalı 80 adet bent belirlenmiştir. Aynı yasanın 16. Maddesinde belediyeler kaynak gruplarına göre sıralanmıştır. Ayrıca gelir gruplarına göre belediye hizmetleri de sıralanmıştır. Yasanın 19. maddesinde belediyeler yetkili oldukları hizmetleri yaptıktan sonra belediyelerin sınırları içinde olan yerdeki insanların bütün ihtiyacını giderecek teşebbüslerde bulunma yetkisi vardır. Lakin belediyeler öncelikle yasayla belirtilen

zorunlu hizmetleri yapmakla mükelleftirler. Ardından kendi sorumluluğu kapsamında olan görevleri yapabileceklerdir (Uslu, 2011: 46).

b. 5216 Sayılı büyükşehir belediye kanunu

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 10 Temmuz 2014 senesinde yürürlüğe girdi. 23 Temmuz günü ise resmi gazetede yayınlanarak işleme girmiştir. Bu yasada belediyelere ilişkin sosyal politika ile alakalı görevler belirtilerek bu görevlere yönelik hükümlerin arttırılması söz konusu olmuştur (Uslu, 2011: 51).

Bu yasada sosyal belediyecilikle alakalı farklı görev ve sorumluluklar vardır. 5216 sayılı kanunun 7. maddesinin “v” fıkrasında dezavantajlı kitleler diye adlandırılan gruplara yönelik bütün görevlere değinilmiştir.

Kadınlar, gençler, engelliler ile çocuklar meslek ve beceri kurslarına girerek bu kursların sonunda yeni meslek ve beceriler kazanabilirler. Günlerini değerlendirerek kurs süresince ve ardından psiko sosyal açıdan rahatlayabilirler. Meslek ve beceri elde eden kişiler bu kursların ardından istihdam edilerek sosyoekonomik açıdan da kazanım elde edebilirler.

Bu yasanın 18.maddesine göre büyükşehir belediye başkanına engelliler için merkez açma, yoksul ve muhtaçlarla ilgili bütçeden ayrılan parayı kullanma hakkı verilmiştir.

Büyükşehir Belediye Kanununun 24. maddesinin “j” bendinde Belediye giderleri arasında dezavantajlı gruplara yönelik yapılan yardımlar da gösterilmiştir.

c. 5393 Sayılı belediye kanunu

2005 senesinde 5393 sayılı kanun yürürlüğe girmiştir. Geneliyle bakıldığında kanunun kimi yerlerinde sosyal belediyecilik ve sosyal hizmetlere atıfta bulunduğu görülmektedir. Kanunun sosyal hizmete atıfta bulunulan maddeleri şunlardır:

“Yardımlar insan onurunu kırmayacak şekilde olmalıdır” denilerek yapılan yardımların insan haklarına ve insan onuruna yakışır biçimde olmasının gerekliliğinden bahsedilmiştir (Md. 13).

Belediyeler sosyal hizmet, sosyal yardım ve meslek kazandırmaya yönelik faaliyetleri yapmak veya yaptırmakla görevlidirler. Ayrıca ilgili maddenin sonraki bentlerinde gıda bankacılığı yapmak, dezavantajlı gruplara yönelik uygun yöntemler

uygulamak ve kadınlar ve çocuklara yönelik koruma evleri açması hükmüne bağlanmıştır (Md. 14).

Belediyeler, gençleri sportif faaliyetlerde bulunma konusunda özendirici tedbirler alır. Bunun için kullanılacak malzemelerin teminine yönelik ve kulüplere maddi yardımda bulunabilir (Md. 14).

Kanunla belirlenmiş özellikleri taşıyan belediyeler, sosyal hizmeti sağlayacak uygulamalar için içişleri bakanlığının izni ile arazi temini sağlayabilir (Md. 15).

Belediyeler, dezavantajlı kesimlere yönelik olarak bütçeye ödenek koyabilir ve harcama yapabilirler (Md. 60).

Belediyeler; dar gelirli kişiler ile afete maruz kalanlara arsa tahsisi yapabilirler (Md. 69).

Belediyeler, kente yeni yapılar kazandırmak ve doğal afetlere yönelik önlem alabilmek için kentsel dönüşüm programları yürütebilir (Md. 73).

Kent konseyinin sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı hayata geçirmeye çalışmasından da bahsedilmiştir (Md. 76).

Belediyeler; toplumda yardıma muhtaç kişiler için gerçekleştireceği sosyal yardım ve hizmet uygulamalarına kendi isteği ile iştirak edecek kişilerin katılımını sağlayarak hizmette verimliliği sağlamakla görevlidirler (Md. 77).

Günümüzde belediyelerin sosyal faaliyetlerinde ki kanuni dayanağı çoğunlukla bu kanundur. Bu kanun ile belediyelerin yoksul ve yardıma muhtaç kimselere hizmet sunma yetkisi vermiştir. Yardım yapılırken insan onuru göz önünde bulundurulması gerektiğine değinmiştir. Belediyelerin ihtiyaç sahiplerine yardım yaparken oy kaygısından çok hiçbir ayırım yapmadan gerçek bir şeffaflık içerisinde hizmet etmeleri gerektiği düşünülmektedir.

d. 6360 sayılı kanun

6360 sayılı Kanun'a göre büyükşehir belediyelerinin kuruluşu yasayla yolabilecektir. Toplam nüfusu Yedi Yüz Elli Binden çok olan illerin belediyeleri kanunla büyükşehir belediyesi olmakta, bunun için yalnız ilin nüfusuna bakılmakta ve büyükşehir belediyesi kurulması kolaylaştırılmaktadır. Bu yasa ilçe belediyeleri ve büyükşehir belediyelerinin sınır tespitini de ilçe ve il sınırı olarak göstermektedir. Bu anlamda ilçe belediyelerinin sınırları ilçe sınırı, büyükşehir belediyelerinin sınırları

ise il sınırı durumuna getirilmektedir. Kanunun sağladığı düzenlemenin olağan bir sonucu olarak büyükşehir belediyesi olan yerlerde 6360 sayılı Kanun ile şu değişikliklere de gidilmiştir (Şahin, 2015: 161) :

- İl özel idareleri kaldırılmıştır.
- Belde belediyeleri kapatılarak bağlı olduğu ilçe belediyesinin mahallesi durumuna dönüştürülmüştür.
- Köylerin tüzel kişilikleri kaldırılmış, bağlı olduğu ilçe belediyesinin mahallesi durumuna getirilmiştir.

6360 sayılı yasanın gerekçesini; etkili, etkin, insan merkezli, hesap verebilen, katılımcı, şeffaf bir yerel yönetim düşüncesi oluşturmaktadır ve hizmet üretimindeki yeterliliğin üzerinde önem verilmektedir. Bu sebeple il özel idareleri kaldırılarak yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları kurulmuştur. Başkanlıklar valiliğe bağlanmıştır. Yasada yeni bir idari birim olan başkanlıkların görev ve yetkileri şunlardır: Devlet kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin bir şekilde izlenmesini, yapılmasını ve koordinasyonunu sağlamak, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına yol göstermek ve bunları denetlemek, afet ve acil yardım hizmetlerini koordine etmek ve yürütmek, ilin tanıtımıyla alakalı işleri yürütmek ve koordine etmek, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol görevlerini yapmak, merkezi idarenin adli ve askeri teşkilatı haricindeki taşra birimlerinin yürüttükleri hizmet ve faaliyetlerin etkinlik, verimlilik ve stratejik plan ve performans programlarına uygunluk açısından değerlendirildiği raporu hazırlamak ve valinin değerlendirmesi ile birlikte Başbakanlığa ve ilgili bakanlıklara göndermektir (Çetin, 2015: 248).

D. Sosyal Hizmet Kavramı

Bireylerin ve ailelerin kendilerinden ya da dış faktörlerin etkisiyle oluşan ekonomik, manevi ve sosyal sorunlarının giderilmesini ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesinin amaç edinen planlı ve kurumsal hizmetler bütününe “sosyal hizmet” denir (SHÇEK Kanunu 1983: Md. 3).

Sosyal hizmet, insanların daha güzel şartlarda yaşam sürmesi için psikolojik ve sosyalleşme düzeyinin artmasına imkân tanıyan bir bilim dalıdır (Duyan, 2010: 7).

Sosyal hizmetler; insanlık şerefine yakışır bir sosyal ortam sağlamak amacıyla ülkenin bulunduğu umumi imkânlar dâhilinde halktaki fakir ve dezavantajlı kişilere

Çevreleri ile uyum sağlayan bireye yaraşır bir hayat yaşamaları için maddi ve manevi, ekonomik ve sosyal gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik, kamu ve gönüllü özel kuruluşlarca yerine getirilen hizmetlerdir (Aydın, 2008: 29).

Sosyal hizmetin asılamacı, toplumda yaşayan bütün insanların hayat standartlarını arttırmak, sosyal işlevsellik düzeyini arttırmak, toplumsal hayat şartlarını insana hizmet edecek biçimde geliştirmektir. Bahsedilen yaşam standartları, barınma, güvenlik ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarını sağlıklı bir alanda sağlanabilmesi; ekonomik, sosyal ve çevresel hayatının devamını sürdürebilecek refah imk nına ulaşabilmesi ve bunların devamlılığının sağlanmasıdır. Sosyal işlevsellik ise kişinin temel ihtiyaçlarını giderebilmesi, topluma fayda sunması ve toplumda bağımsız bir birey olarak yaşayabilmesidir. Bunlarla birlikte sosyal hizmet, insan haklarının korunduğu, huzurlu bir toplum yaratmak, gelir kaynaklarının dağılımını dengede tutarak sosyal adaleti sağlamak gibi insanı yücelten, insanın sorunlarını çözmeyi ve ihtiyaçlarını karşılamayı hedef olarak benimsemiş uygulamalar bütünüdür (Yolcuoğlu, 2012: 94-104).

Sosyal hizmet ile sosyal yardım arasındaki en değerli farklılık; sosyal yardımda ihtiyaç vaziyetinin  n kısımda olmasıken, sosyal hizmette toplumsal uyum sorunlarının giderilmesini amaç edinmek esastır. Sosyal hizmete gereksinin duyan her kişi sosyal yardıma gereksinim duymayabilir; lakin sosyal yardıma gereksinim hisseden tüm insanlar sosyal hizmete de gereksinim duyar. Sosyal yardımlar ve sosyal hizmetlerin bir arada olduğunu ifade etmek mümkündür ve aralarında gerçek manada kesin bir çizgi yoktur (Duyan, 2003: 1-22).

Belediyeler, refahın dağıtımını sosyal devletin gereği olduğu için yaparlar. Bu anlayış, haklara vurgu yapmaktadır. Bu anlamda belediyelerinde sosyal adaleti göz ardı etmemeleri sosyal hizmet uygulamalarına değer verdiğinin göstergesidir. Sosyal hizmet hak temelli yaklaşımla sosyal yardım ile sosyal politikayı da içinde bulundurur. Kamunun hak öğesini dikkate alması insan hakları nezdinde ve sosyolojik bakımdan değer arz etmektedir. Sosyal hizmette de hak değerli bir kavramdır. Buna yalnız kavramsal bir  er eve gibi bakılmamalıdır. Birey hakkı olduğundan  ne çıkmaktadır. Yani sosyal hizmette sosyal haklar yapı taşıdır. Dolayısıyla bu asıl amaç olarak yapılan sosyal hizmet, kişilerin kapasitelerine göre yapabilme imkanlarını ortaya koymaktadır (Meydan vd., 2015: 6).

1. Belediyelerde Görev Yapan Sosyal Hizmet Uzmanlarının Görevleri

Çeşitli devlet kurumlarında görev yapan sosyal hizmet uzmanları/sosyal çalışmacıların görev yaptığı kurumlar arasında yerel yönetim birimi olan belediyeler de vardır. Belediyelerde görev yapan sosyal hizmet uzmanları/sosyal çalışmacılar sosyal belediyecilik uygulamalarının yerine getirilmesinde önemli fonksiyona sahiptirler. Türkiye’de belediyelerde görev yapan meslek elemanlarının sayısı maalesef fazla değildir. Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin hak temelli ve sosyal adalet zemininde profesyonel olarak uygulanmasında meslek elemanlarının sayısının artması ve niteliği çok önemlidir.

Belediyelerde görev yapan sosyal hizmet uzmanlarının başlıca görevleri;

- Belediyeye hizmet almak için başvuran dezavantajlı gruplarla bireysel görüşmeler, aile görüşmesi ve gerektiğinde grup çalışması yapmak,
- Kendi kurumlarının sosyal belediyecilik uygulamalarına ilişkin fikir ve proje üretmek,
- Kurumun hizmet politikasına göre sosyal incelemenin gerekli olduğu hallerde sosyal inceleme yapmak,
- Sosyal yardımlar ve diğer sosyal hizmet modelleri uygulanırken objektif ve somut değişkenlere bağlı hareket etmek,
- Sivil toplum kuruluşları ve gönüllülük esasına dayanan çalışmalarını gerekli hallerde desteklemek,
- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla koordinasyon içinde çalışmak,
- Kuruma staj için başvuran sosyal hizmet lisans/ yüksek lisans/ doktora öğrencilerine kurum danışmanlığı yapmak,
- Sosyal hizmete ilişkin konularda (yoksulluk, engellilik, yaşlılık, kadına yönelik şiddet, akran zorbalığı, ihmal, istismar vb.) toplumu bilinçlendirici eğitimler vermek. Bu eğitimleri belli dönemlerde belediye personeline bilgilendirme amaçlı yapmak,
- Belediyeye bağlı sosyal hizmet kuruluşlarının faaliyetlerini denetlemek,
- Belediyeye hizmet almak için başvuran müracaatçıların gerekli hallerde savunuculuğunu yapmak.

- Kurumun hizmet verdiği bölgelerin kültürlerini, sosyoekonomik koşullarını iyi öğrenmek ve buna göre hizmet modellerini belirlemek,

2. Belediyelerde Yapılan Sosyal Hizmet Faaliyetleri

Şehirlerdeki çok yoğun bir nüfus artışları sebebiyle oluşan fakirlik, altyapı eksikliği, çevre kirliliği ve bununla beraber bir sürü sorunun artarak çoğalması sebebiyle belediyelerden beklentiler çoğalmaktadır (Keleş, 2008: 33).

Belediyeler sosyal belediyeçilik anlayışı gereği sosyal hizmetler ile alakalı kanunların kendilerine verdiği görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde çocuklara ve gençlere, kadınlara, yaşlılara, engellilere, yoksul ve muhtaçlara yönelik bu kesimleri amaç edinmiş, sosyal açıdan gelişimlerine iyi yönde katkı sağlayacak sosyal yardım ve sosyal hizmet faaliyetlerinde bulunmaktadırlar.

a. Gençlere yönelik uygulamalar

Genç ve dinamik nüfusuyla bilinen Türkiye'nin 2017 verilerine göre nüfusunun %23,6'sı 0-14, %67,9'u 15-64 yaş aralığındadır (TÜİK, 2018). Buradan genç nüfusun fazla olduğu görülmektedir. Bu da hükümete ve belediyelere görevler yüklemektedir.

1982 Anayasası'nın 58. bendi gençliğin korunmasına alakalıdır. Bu maddede devletin gençleri kötü alışkanlıklardan korumak amacıyla farklı tedbirler alabileceği belirtilmiştir. Büyükşehir belediye kanununun 7. maddesi, 5393 sayılı Belediye kanununun ise 14. maddesi belediyelerin gençlere karşı yapması gerekenlere dairdir. Nüfusun çoğalması, suç ögelerinin çoğalması, internetin hayatımıza girmesi ve bilinçsizce kullanımı, olumsuz hareketlerin çoğaldığı sosyal çevre şartları ve bunlar gibi değişkenlerin varlığı belediyelerin gençlere yönelik eğitim, koruma, sosyal katılım hizmetlerini yerine getirmeyi zorunlu kılmaktadır.

Belediyeler, gençlerin toplumsal yaşama uyum sağlaması, sosyalleşmeleri ve kötü huylardan uzak kalmaları için meslek kursları açar, bir sürü branşta spor etkinlikleri organize eder, eğitimlerini destekler ve psiko sosyal yardımlarda bulunur. Bu yönde hizmetler, gençlerin içinde oldukları sosyal çevreyle kaynaşmaları adına önemlidir (Akarsu, 2014: 56).

Türkiye'de, genç ve dinamik bir nüfus bulunması olması sebebiyle gençlik merkezleri yapılmalıdır. Bu gençlik merkezlerinde kişiler başarılı olduğu yönlerde yoğunlaşmalıdır. Bu şekilde gençlerin sosyalleşmelerine fayda olunacaktır. Gençlik

merkezlerinde uygulanan etkinlikler yaygınlaşmalı ve bulunulan şehre de yayılmalıdır. Gençleri madde bağımlılığına karşı koruyup kollamak, kaliteli kişiler olmasına fayda sağlamak, onların topluma uyum sağlamalarını belediyeler kalıcı prensiplerinden kabul etmelidir (Uslu, 2011: 88-89). Gençlerin içinde oldukları toplumun sıkıntılarına duyarlı davranmaları adına “gençlik meclisleri” kurulmalıdır. Buralara katılım sağlamalarını teşvik etmelidir (Köyağasıoğlu, 1998: 127). Belediyelerin maddi durumu olmayan yada az olan, bu sebeple düğün yapamayan gençlerin düğün masraflarını karşılaması örnek bir uygulamadır (Pekşen, 2014: 31).

b. Kadınlara yönelik uygulamalar

Türkiye’de 1982 Anayasasının 41’inci maddesi, sosyal devletin bir gereği olarak kadın korunmasını ve kadının aile içinde önemini öngörmüştür.

Büyükşehir belediyelerinde Kadın ve Aile Şube müdürlükleri, kadın ve ailenin korunması görevlerini sağlamaktadır. “Büyükşehir Belediyesi Kanunu”nun 7.maddesinin “v” bendinde büyükşehir belediyelerinin kadınların kendilerini geliştireceği okullar, tesisler, kurslar kurabileceğine ve bu açtığı yerlerin de devamlılığını kendisinin sağlayabileceğine yer verilmiştir (Selek Öz, 2010: 55).

Belediyeler tarafından kadınlara yönelik yapılan hizmetler meslek ve beceri edindirme kursları, gelir kaynağı olabilecek istihdam imkânları sunulması, sosyalleşmelerine yardımcı olacak aile yaşam merkezleri kurmak ve bu merkezlerde bilgi, beceri ve nitelik kazanmalarına yardımcı olacak kültürel, sanatsal, eğitsel faaliyetler gerçekleştirmek, psikolojik, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunmak, gezi, seminer, eğlence, tiyatro, sinema gibi etkinlikler gerçekleştirmek olarak sıralanabilir.

c. Çocuklara yönelik uygulamalar

5393 sayılı Belediye Kanununda 14’üncü maddesinin (b) bendi, belediyelerin okul öncesi eğitim kurumları açabileceğini, devlete ait olan tüm okul binalarının yapımı, okulların onarımını ve bakımını yaptırabileceğini, her türlü araç-gereç ve malzeme ihtiyacını karşılayabileceğini belirtmiştir.

Belediyelerin çocuklara yönelik yapabileceği bir sürü hizmet vardır. Bu kapsamda çocuk yuvaları, kreşler, parklar, bahçeler açar. Çocuklarda trafik bilincinin var olması için temel trafik bilgilerinin aktarıldığı eğitim alanları yapılır. Çocukların çevreleriyle alakalı duyarlı bir fert olabilmeleri için “çocuk meclisleri” kurar. Bunun

haricinde belediyeler çocuklara kırtasiye yardımı ve yaz okulu faaliyetleriyle destek olur (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 250).

d. İşsizlere yönelik uygulamalar

Belediyelerin meslek edindirme ve el becerileri kursları, özellikle büyükşehir belediyelerinde etkin bir şekilde yapılmaktadır. İstanbul'da İSMEK, Ankara'da BELMEK ve teknik eğitim veren BEL-TEK, İzmir'de İZMEB, Bursa'da BUSMEK, Kocaeli'nde KO-MEK, Kayseri'de KAYMEK, Antakya'da ASMEK, Gaziantep'te GAMEK bu kurslara örnek gösterilebilir. Bu kurslar istihdama yönelik mesleki eğitim verdikleri gibi, sosyalleşme ve uyum gibi fonksiyonlar da üstlenmekte, ayrıca el beceri sanatlarının gelişmesine de katkıda bulunmaktadır (Selek Öz, 2010: 54).

Bunlarla birlikte belediyeler sınırları dâhilinde ikamet eden vatandaşları bizzat kendi bünyesinde işe alarak istihdam sorununun giderilmesinde katkı sunabilmektedirler.

e. Yoksul kesime yönelik uygulamalar

Yoksulluk denilince akla yalnız geçim derdi ve açlık sınırı gelmemelidir. Kalacak yer sorunu, eğitim, giysi, sosyal organizasyonlar ve bunun gibi bir sürü kriter yoksulluk tespiti yapılırken dikkate alınmalıdır. Gündelik hayatta yaşanan sorunlar psikolojik baskı oluşturmakla beraber bireyin ömrünün de azalmasına sebep olur. Yoksulluk yaşayan kişilerin günlük yaşantıları bozulduğu için bunu topluma da yansıtırlar. Belediyeler fakirlere yönelik olarak bu problemi gidermek adına programlar düzenlemeli ve projeler geliştirir (Coşkun, 2007: 57).

Belediyelerin yoksul ve sahipsizlere yönelik olarak yapılan uygulamalardan en fazla dikkat çekeni aşevleridir. Aşevleri sabit ya da gezici olabilmekle beraber yemekler günlük çıkmaktadır. Sabit aşevi hizmetinde ihtiyaç sahibi olanlar ile kimsesizler aşevinden günlük yemeklerini yemekte iken, gezici aşevlerinde ihtiyaç sahibi olan insanların evlerine kadar yemek dağıtımı yapılmaktadır (Öztürk, 1997: 127).

f. Engellilere yönelik uygulamalar

Büyükşehir belediyelerinde engelli hizmetlerinin ne şekilde yürütüleceğine dair 2006 senesinde bu birimin yönetmeliği çıkarılmıştır. Bu yönetmelikte “engelli hizmet birimleri” kurulması hedeflenmiştir. Bu birimlere engellileri ilgilendiren neredeyse her platformda birçok görev verilmiştir (Akarsu, 2014: 58).

Birçok literatürde, engellilere yönelik hizmetlerin mimari düzenlemeleriyle, tıbbi rehabilitasyonu, sosyal rehabilitasyonu, kanuni düzenlemeler, ekipman ve alt yapı boyutlarıyla bir parça olarak değerlendirilmesi gereken bir konu olduğuna ve bu hizmetlerin bütününe de belediyelerin hizmet alanı içerisine girdiğine dikkat çekilmektedir (Selek Öz, 2010: 61-62).

Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri kurmak ve bu yerlerde engellilerin fizik tedavilerini yapmak, teknik malzeme ihtiyacını gidermek, günlük yaşantıları basitleştirme doğrultusunda mekânsal düzenlemelerde yapmak, istihdam doğrultusunda iş ve meslek edindirme kursları düzenlemek, gıda, giyim, yakacak, indirimli ya da ücretsiz ulaşım imkanı sunmak sosyal belediyecilik alanında engellilere için yapılan sosyal hizmet uygulamaları olarak karşımıza çıkmaktadır (Ersöz, 2011: 176).

g. Yaşlılara yönelik uygulamalar

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yaşlıları; sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan destekleyen, ihtiyaçlarını karşılayacak maddeler vardır. Bu kapsamda ilgili kanunlar yaşlıların gereksinim duyduğu her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, işletmek veya işletmek görev ve sorumluluklarına sahiptirler.

Belediyeler maddi yönden iyi durumda olmayan, kimsesiz, bakıma muhtaç ve düşkün yaşlılara barınmaları için yaşlılar yurdu, huzurevi, yaşlı bakım evleri açmak, evlerinde yaşayan lâkin evin ihtiyaçlarını karşılayamayacak durumda olanlara evlerinde rutin temizlik, tamir, bakım hizmetleri sunmak, yemek hizmeti vermek, gıda, yakacak, eşya, kıyafet ve nakit yardımı gibi yardımlar yapmak, belediye otobüslerinden ücretsiz yararlandırılmalarını sağlamak, yalnızlık hissi duymamaları için ziyaretler gerçekleştirmek, yemek organizasyonları, geziler, sinema, tiyatro ve eğlence gibi sosyal organizasyonlar düzenlemek, yaşam şartlarını kolaylaştıracak fiziki alan düzenlemeleri yapmak, kurum bakımı ve evde bakım hizmetleri sunmak, yaşlıların sağlığına yönelik her türlü teknik malzeme yardımında bulunmak ve sağlıkla ilgili hizmetler sunmak gibi faaliyetler gerçekleştirmektedir.

3. Türkiye’de Sosyal Hizmet Uygulamalarıyla İlgili Sorunlar

Türkiye’de sosyal belediyecilik kapsamında bir sürü belediyenin etkinliği olduğu halde sosyal belediyeciliğin yeterince ivme kazanmadığı görülmektedir.

Belediyelerce sosyal hizmetleri sunma görevinin tam manasıyla anlaşılmadığı ortaya çıkmaktadır. Sosyal politikaları merkezi yönetimin, yerel yönetimlerin ve bir de sivil toplum kuruluşlarının sunması hizmetin sunumunda çok başlılığa sebep olmaktadır. Sosyal hizmetlerin sunumunda görevin kim tarafından yapılacağı net ve kesin bir biçimde belirtilmediğinden dolayı sorumluluk konusunda problemler yaşanmaktadır. Sosyal politikaların yapılmasını yerel yönetimler daha çok merkezi idarelerden beklemektedir. Belediyelerin sosyal hizmetleri yaparken yaşadığı başlıca problemler arasında kaynak yetersizliği yer almaktadır. Bu şekliyle bakıldığında sosyal belediyeçilik uygulamaları daha çok büyükşehir belediyeleri tarafından yapılmaktadır. Büyükşehir belediyeleri haricinde kalan belediyeler asli belediye hizmetleri içerisinde yer alan alt yapı, temizlik gibi hizmetleri sunmada bile ödenek yetersizliği nedeniyle problemler yaşamaktadır. Bu sebeple sosyal belediyeçilik uygulamalarına yeterli ödenek aktarımını da sağlayamamaktadırlar (Ateş, 2009: 93–94). Belediyelerin sosyal hizmet alanındaki sorunlarını şöyle sıralayabiliriz.

a. Yerel aktörler arasında koordinasyon eksikliği

Türkiye açısından bakacak olursak yereldeki sosyal politika aktörlerinden seçimle gelen, Belediye ve Büyükşehir Belediye Kanunu'yla bir sürü yetki ile donatılan ama ekonomik manada sınırlanmış Belediye başkanları ve Merkezi hükümeti temsil eden vali ya da kaymakam eliyle ayrı sunulan sosyal hizmetlerin doğurduğu iki başlı bir hizmet kolu söz konusudur. Öyle ki klientalist ilişki ağı ve yolsuzluk kaygısı ile elindeki bilgileri belediye başkanı ile paylaşmaktan çekinen bir kaymakam noktasına gelen bir güvensizlik durumu söz konusu olabilmektedir (Seyyar, 2009: 8). Tam manasıyla tanımlanmamış bu görev dağılımı ve özellikle merkezi idare tarafından görevlendirilmiş olan kaymakam ve valilerin geniş yetkilerle sahip olması hesap verme pozisyonunda olan belediye başkanı açısından sosyal hizmet sunumunu da olumsuz yönde etkilemektedir denilebilir. Ayrıca hizmet sahalarının açık bir şekilde belirlenmemesi kişilerin/kurumların vazife ve sorumluluk sahalarında çakışmalara ve bu sebeple çok başlılığa sebep olmaktadır.

b. Mali yetersizlikler

Şehirleşmeye bağlı olarak belediyeler, şehirleri daha yaşanabilir bir hale getirmek amacıyla sahiplendiği görevlere gün geçtikçe yenileri eklemektedir. Alışılmış belediyeçilik hizmetlerinin yanında sosyal belediyeçilik hizmetleri de bu durumun

net göstergesini oluşturmaktadır. Artan sorumlulukların belediyelerce yerine getirilebilmesi ise büyük ölçüde mali ödenek varlığına bağlı olarak gerçekleşmesi mümkün gözükmemektedir.

Bu yönden bakıldığında belediyelerin gelir kaynakları başta 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5779 sayılı İl Özel İdareleri ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun olmak üzere diğer ilgili asarlarda düzenlenmiştir. (Arıkboğa, 2016:281). 5393 sayılı Belediye Kanununun 5. kısmını oluşturan mali hükümler başlığı altında ise belediyelerin gelirleri aşağıdaki şekliyle izah edilmiştir (5393 sayılı belediye kanunu, Md. 59)

- Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları,
- Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay,
- Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler,
- Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler,
- Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler,
- Faiz ve ceza gelirleri,
- Bağışlar,
- Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler,

Bu gelirlere bölgesel olarak baktığımızda ise kaynak yetersizliğinden dolayı Doğu Anadolu ve Güneydoğu'daki belediyelerin birçoğu, halen alt yapı, kanalizasyon, su gibi belediyenin zorunlu kentsel fonksiyonlarını dahi yerine getirmekte zorluk çekmektedir. Bazı belediyeler ise çalışanların ücretlerini dahi ödemekte zorluk çekmektedir. Bu hizmetleri karşılamakta yetersiz olan belediyelerin sosyal yardım yapmaya gücü yetmemektedir. Bu nedenle bu belediyeler belirli zamanlarla, belirli şahıslara, ihtiyaç durumlarına göre nakdi ve aynî yardım yapmaya çalışmakta, lakin yeterli olamamaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında sosyal belediyeciliğin bölgesel manada da bir ayrım taşıdığı görülmektedir.

c. Sosyal hizmet standartlarındaki belirsiz yapı

Yardımanın kimlere yapılacağı, miktarı, cinsi, zamanı ile ilgili değişiklikler ve muhtaçlık seviyeleri yanında çok başlılığın getirdiği sorunlardan dolayı mükerrer yardımlar söz konusu olabileceği gibi yardıma ulaşmada güçlük çeken engelli ve yaşlıların yardım ve hizmetlerden yararlanamaması, riski söz konusudur. Yapılan yardımların, muhtaçlık kriterlerine göre acil, adil, kapsayıcı, rasyonel, sistemli ve şeffaf sunumu yerel sosyal aktörlerin sorunsalı olarak değerlendirilmektedir (Türkoğlu, 2013: 288-289).

d. Sosyal politikaya yönelik hedeflerden sapmalar

Yerel aktörlerin sosyal devletin ve sosyal hizmetlerin temel ilke, hedef ve karakteristiklerini anlayamamış olmaları, içselleştirememeleri sonucu bu hizmetleri ideolojik, siyasi vb. amaçlar için kullanabilmektedirler. Böylesi bir ortamda, Seyyar'a göre "insan onurunu zedeleyici uygulamalar, ayrımcılık ve fırsat eşitsizliği" ortaya çıkmaktadır (Seyyar, 2009: 9).

4. Türkiye’de Sosyal Hizmet Uygulamalarına Yönelik Çözümler

Nihayetinde, sosyal belediyeçilik sahasında karşılaşılan problemlerin çözümü çerçevesinde öncelikli olarak şu başlıklar halinde değinilecektir;

a. Sosyal Hizmetlere Yönelik Yeni Bir Çerçeve Belirlenmesi

Bu kapsamda belediyelerin, kamunun vatandaşa en yakın temas birimleri olmaları nedeniyle beldenin farklı sosyal istek ve beklentilerine göre bağımsız ve esnek hareket edebilme kapasitesine ulaştırılması ve hareket meydanı belirlenmesi önem arz etmektedir. Gerek Avrupa Kentsel Şartı gerek Yerel Gündem 21 belgelerinde ifade edildiği gibi, AB normlarına uygun, yerindelik ve diğer aktörlerin iş birliğinde katılımcı demokrasi düşüncesi çerçevesinde sosyal politikalarla ilgili görev ve hedeflerin yeniden belirlenmesi gereklidir (Artan, 2012: 69).

b. Yerel aktörlerin ve kurumların koordinasyonunun sağlanması

Yerel ve merkezi politika aktörleri arasındaki çift başlılık giderilmeli, sosyal politikaların oluşturulması, sosyal yardım ve hizmetlerin yapılması ile ilgili merkezi yönetimin ağırlığı azaltılmalı, yetki ve sorumluluk sahası tekrar tespit edilerek yerel aktörlerin etkinlik sahası arttırılmalı ve sürece; halk, STK, sivil toplum ve özel sektör

dahil edilmelidir (Artan, 2012, s.70-77). Yerel ve merkezi idarenin arasında eş güdüm sağlıklı bir şekilde sağlanmalıdır.

c. Yerelde uygulanan sosyal hizmetlerin bütünlük içerisinde sunulması

Sosyal belediyecilik mantalitesi ile fiziki ve sosyokültürel hizmetler bir bütün olarak takdim edilmelidir. Erişilebilir-ulaşılabilir mekânsal düzenlemelerle engelli kişiler için sosyal bir mekânsal düzenlenme yapılmış olur. Sunulan ekonomik yardım ve hizmetlerle beraber aile içi şiddetle mücadele, ayrımcılıkla mücadele, sosyal içerme, sosyal katılım gibi koruyucu sosyokültürel hizmet programları ile toplumsal ayrışma tehlikesi, büyük ölçüde bertaraf edilebilir (Şen, 2007: 42).

d. Yerel yönetimin her kademesinde kurumsallaşmaya gidilmesi

Katılımcı demokrasinin sivil inisiyatifle güçlenmesine yardımcı olacağından “kurumsallaşma” önem arz etmektedir. Süreklilik arz eden hizmet yapıları ile belediyeler, hizmetlerin kalitesini arttırabilmek için kurumsallaşmaya ağırlık vermek durumdadır.

e. Merkezi yönetim temsilcilerinin sosyal hizmete ağırlık vermesi

Özellikle “yoksullukla mücadele ve sosyal adalet” makro-hedefleri noktasında, merkezi yönetimin sosyal politikaları ehemmiyet arz etmektedir. Fakirlik ile baş etme ekseninde yapılan politikaların, il ve ilçeler bazında değerlendirildiğinde, bürokratik engeller ve yardım sunan kurum ve kuruluşlar arasındaki iletişim eksikliği gibi sebeplerle sorunlu olduğu için tek bir bakanlık çatısı altında yürütülmesi, Seyyar’ın sunduğu bir alternatiftir (Seyyar, 2009: 10).

f. Belediyelerin sosyal hizmet konusunda etkinliklerinin arttırılması

Makro düzeydeki politika ve uygulamalarda merkezin rolü önemli iken mikro düzeyde uygulanacak sosyal politika uygulamalarının belediyelerce sunulması ve etkinliğinin arttırılması önem arz etmektedir. Sosyal Belediyeciliğin yardım organizasyonu algısının yok edilmesi ve bunun için her yönden sosyal entegrasyonun tesis edilmesi elzemdir (Tartanoğlu, 2010: 11).

g. Belediyelerin yönetime ağırlık vermesi

Yönetişimin yerele tatbik ettiği demokratik yerel yönetim fikirlerinin demokrasiyle tatbik ettiği yerel yönetim kavramı demokratik kalkınma için ehemmiyetli bir araç olarak kabul edilebilir. Kavramsal olarak yönetim: Kamu yönetimi yetkisinin

devlet, sivil toplum ve piyasa mekanizmalarına devrini içeren bir politika mantalitesi olarak söylenebilir. Bu ortaklık ve iş bölümü sonucu tek öznel, hiyerarşik ve merkezi devlet anlayışı yerine insan hakları ve katılım temelli, çok aktörlü, merkeze bağımlılığı koordinasyon eksenli, tüm toplumsal aktörleri etkin kılan bir anlayış ortaya çıkmaktadır. Bu yeni toplumsal iş bölümü anlayışı toplumsal sorunların çözümünde yerel, ulusal ve uluslararası aktörleri devreye sokarak, çok aktörlü bir yönetim modelini ortaya çıkarmıştır (Şahin-Taşgın, 2013: 38-40). Bu yönetim anlayışına göre belediyeler, paydaşlar ve yararlanıcılar olarak sınırları içinde yaşayan tüm sosyal grupları, finansman için özel sektörü, nitelikli hizmet sunumu için üniversite ve meslek örgütlerini, karar alma süreçlerine katarak merkezi yönetim tarzı düzenleyici-denetleyici bir rol üstlenerek daha etkin ve verimli bir yönetim sağlayabilir (Seyyar, 2009: 12).

III. İZMİT BELEDİYESİNDE SOSYAL HİZMETLER

A. İzmit İlçesinin Genel Özellikleri

Kocaeli'nin 12 ilçesinden biridir. Merkez ilçe konumunda olan İzmit ile ilgili bu bölümde ilçenin tarihi gelişimi ve coğrafi konumuna yer verilecektir.

1. İzmit İlçesinin Tarihsel Yapısı

Marmara Bölgesi'nin kuzey doğu kesiminde yer alan Kocaeli, tarihi gelişimini Milat'tan önceki yıllara dayanan ve izleri halen günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin yaşandığı bir bölgedir. İlkçağlarda, Bithynia adı verilen bölgede kurulan kentler, sırasıyla; Olibya, Astakoz, Nicomedia, İznikmid, İzmid ve Kocaeli adlarını almıştır. Asya ve Avrupa doğal geçiş yolları üzerinde önemli bir kültür, ticaret ve jeopolitik köprü işlevi gören kent, Milat'tan önce bugünkü İzmit'in güney doğusuna Başiskele çevresine yerleşen Megaralı göçmenler tarafından Milat'tan önce 712 yılında kurulmuş ve Astakoz adını almıştır. Kent Milat'tan önce 300 yılına kadar yürüye egemen olmuş, Milat'tan önce 500-435 yılları arasında bağımsız bir kent olarak yaşamış ve kendi adını sikke bastırmıştır. Milat'tan önce 262 yılında Astakoz halkı bugünkü İzmit'in bulunduğu alanda kurulan bölgeye yerleşmiş ve kent Bithynia kralı olan Nikomedez dolayısıyla Nikomedyia adını almıştır. Nikomedyia 1331 yılında Osmanlı egemenliğine geçtikten sonra önce iznikmid, daha sonra İzmid adını almıştır.

İzmit ilk olarak 11. yüzyılın sonlarında Selçuklular zamanında Türk egemenliğine alındı.(1078) daha sonra haclı seferleri sonunda kısa bir süre haclı ordusu komutanı Aleksios Komnenos tarafından işgal edildi. Türk egemenliğine kesin olarak geçişi Orhan Bey döneminde oldu. 1331 yılında Uçbeyi Akçakoca tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. İl, Kocaeli adını ise bu yöreyi Osmanlı Devleti'ne katan, Osman Bey ve oğlu Orhan Bey'in uç beylerinden olan Akçakoca'dan almıştır. Bu tarihten sonra kente önce İznikmid daha sonra İzmit adı verildi. Kent en parlak dönemine Kanuni Süleyman zamanında ulaştı. 19. yüzyıl İstanbul-İzmit arasında işleyen ve 1873 yılında Haydarpaşa-Ankara demir yolunun kente ulaşmasından sonra İzmit'in

ticari ve sosyal yaşamı canlanmaya başladı. Birinci Dünya Savaşı'nın getirdiği yıkımlar sonucu önemini bir süre yitiren ve İngilizler ile Yunanlar tarafından işgal edilen İzmit 27 Haziran 1920'de Türk orduları tarafından işgalden kurtarıldı. Cumhuriyet döneminin başlarında İzmit Kocaeli'nin merkezi oldu ve 1950 yıllardan sonra hızla gelişerek büyük bir sanayi ve ticaret merkezi haline geldi (İzmit Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018).

2. İzmit İlçesinin Coğrafi Konumu

İzmit ilçesi Kocaeli ilinin merkezinde yer almakta olup Kocaeli ilinin merkez ilçesidir. İzmit'in yüzölçümü belediye sınırları ve mücavir alan olmak üzere toplam 484 km²'dir. Asya ile Avrupa birleştiren önemli bir yol kavşağında bulunmaktadır. Doğal bir liman olan İzmit Körfezi işlek bir denizyoludur. Sınırları içerisinde çok sayıda sanayi kuruluşlarının bulunması nedeniyle ülke ekonomisinin gözbebeği durumundadır. Bu özelliği nedeni ile en çok göç alan iller arasında yer alan İzmit ilçesinin nüfusu 2018 yılı itibari ile 363.416'ya ulaşmıştır. Sınırları içerisinde çok sayıda kamu kurumu, bankalar, hastaneler ve alışveriş merkezi bulunması sebebiyle gece-gündüz nüfusu arasında ciddi farklar oluşmaktadır. Kent merkezinde gündüz nüfusu, gece nüfusunun yaklaşık üç katıdır.

İlçede yer alan Kocaeli Üniversitesi ve büyük alışveriş merkezleri, kentin sosyal ve kültürel yaşantısına hareketlilik kazandırmaktadır. Bir sanayi kenti olarak adını duyuran İzmit; tarih, kültür, sanat, eğitim ve turizm merkezi olma yolunda ciddi atılımlar yapan bir şehir haline almıştır (İzmit Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018).

B. İzmit Belediyesi

Bu başlık altında İzmit Belediyesi'nin tarihi, belediyenin misyon ve vizyonu, idarecilerin amaç ve hedefleri, belediyenin örgütsel yapısı ile bütçeden sosyal hizmete ayrılan paya değinilecektir.

1. İzmit Belediyesinin Kuruluşu

5747 sayılı yasa ile 29 Mart 2009 yerel seçimleri ile birlikte Kuruçeşme, Bekirpaşa, Alikahya ve Akmeşe İlk Kademe Belediyeleri'nin tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleleri ile birlikte Saraybahçe İlk Kademe Belediyesi'ne katılmış mahalle kısımları ile köyler bağlanmak suretiyle İzmit belediyesi adı altında hizmet vermeye

başlamıştır. İzmit Belediyesi sınırları içinde 102 mahalle bulunmaktadır. Birleşme ile birlikte fiziksel kaynakları genişleyen İzmit Belediyesi'nin araç parkında 86 araç ve iş makinesi bulunmaktadır. 2009 yılında 5747 sayılı kanunla beş belde belediyesi birleştirilerek İzmit Belediyesi'ne katılmıştır. İzmit Belediyesi 102 mahallede 48.437 hektarlık alanda hizmet sunmaktadır. Belediye ana hizmet binası Ömerağa Mahallesi'nde Belsa Plaza A blokta hizmet vermektedir. Bunun yanında Kuruçeşme, Alikahya, Akmeşe ve Bekirpaşa bölgelerinde hizmet birimleri bulunmaktadır. Tepeköy ve Yeşilova mahallelerinde çeşitli birimlerin Şantiyeleri bulunmaktadır. Yunus Emre Kültür Merkezi, Alikahya Kültür Merkezi, Necati Gençoğlu Kültür Merkezi, Erol Olçok Kültür Merkezi, Ayazma Kültür Merkezi, Cavit Akarsu Kültür Merkezi, Yenidoğan Mahallesi Kültür Merkezi, Şehit Ramazan Sarıkaya Kültür Merkezi, olmak üzere sekiz adet nikah salonu bulunmaktadır. Bunun yanında 23 adet mahalle konağı, 18 adet kapalı pazarı, bir ekolojik parkı, 500 Adet Parkı, 7 bölgede Spor kompleksi ve 18 adet Anıtlar Kurlundan tescilli tarihi bina bulunmaktadır (İzmit Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018).

2. İzmit Belediyesinin Misyonu ve Vizyonu

Misyon kısaca, kurumun kişiliği, kimliği ve varlık nedeni olup kuruluşun “Varlık sebebim nedir?”, yani “Niçin varım?” sorusuna verdiği cevaptır.

İzmit Belediyesinin Misyonu: “Yeni İzmit” Hedefiyle; Adil, Hızlı ve Kaliteli Hizmet sunmaktır.

Vizyon, bir kurum için gerçekçi, güvenli ve çekici bir gelecektir. İnsan grupları tarafından benimsenen bir idealdir, ümittir. Daha açık bir ifade ile vizyon; kuruluşun “Ne olmak istiyoruz” sorusuna vereceği cevaptır.

İzmit Belediyesi'nin vizyonu: “Türkiye'nin Cazibe Merkezi, Dünya'da Tanınan Yeni İzmit” Hedefine Ulaşmaktır.

3. İzmit Belediyesi İdaresinin Amaç ve Hedefleri

İzmit Belediyesi yönetiminin amaç ve hedefleri 2018 faaliyet raporunda şöyle belirtilmiştir;

- Mali yapının geliştirilmesi
- Kurumsal yapının geliştirilmesi
- İmar, planlama ve kentsel dönüşüm

- Rekreasyon alanlarının geliştirilmesi
- Üst yapıyı geliştirilmesi
- Kültürel Faaliyetlerin geliştirilmesi
- Sosyal faaliyetlerin geliştirilmesi
- Çevre koruma faaliyetlerinin geliştirilmesi
- Halkla ilişkiler faaliyetlerinin geliştirilmesi
- Tarihi dokunu geliştirilmesi
- Doğal afete yönelik çalışmaların geliştirilmesi
- Kırsal alana yönelik faaliyetlerinin geliştirilmesi
- Turizm alanına yönelik faaliyetlerinin geliştirilmesi

4. İzmit Belediyesinin İnsan Kaynakları Yapısı

İzmit Belediyesi'ndeki birimler işleriyle alakalı görevleri icra ederken yasalardan ve belediye meclisinin onayladığı yönetmeliklere göre hareket ederler.

Belediyede toplamda 209 Memur, 44 Geçici İşçi, 154 Kadrolu İşçi ve 1048 işçi statüsü personeli olmak üzere toplam 1455 çalışanı bulunmaktadır. Çalışanların 210 tanesi kadın, 1245 tanesi ise erkektir. Kadın çalışan sayısının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

5. İzmit Belediye Bütçesinde Sosyal Hizmet Harcama Payı

Belediyelerin sosyal hizmet alanında yaptığı hizmetlerin tamamı bütçeleriyle doğru orantılıdır. Kaynak sıkıntısı yaşayan belediyeler, ekonomik açıdan zor durumda kalabilmektedirler. İzmit Belediye'sinin 2018 yılı bütçesine bakıldığında, sosyal yardımla alakalı harcama oranının çok düşük olduğu görülmektedir. Bütçeden en fazla payın, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğüne, Fen İşleri Müdürlüğüne ve Temizlik İşleri Müdürlüğüne ayrıldığı görülmektedir (İzmit Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018).

C. İzmit Belediye'sinin Sunduğu Sosyal Belediyecilik ve Sosyal Hizmet Uygulaması

İzmit Belediyesi'nin sosyal belediyecilik faaliyetlerindeki amacı; sosyal refahın ve toplumsal dayanışmanın geliştirilmesini sağlamaktır. Bu amaçla İzmit Belediyesi'nin

sosyal hizmet programları Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Çizelge 1. İzmit Belediyesi'ne ait sosyal destek müdürlüğü personel durumu

ÇALIŞMA ALANI	MEMUR	İŞÇİ	BEKAŞ İŞÇİ	YARI ZAMANLI	TOPLAM
Sosyal Destek Hizmetleri Müdürü	1				1
Kadın Aile Hizmet Birim Sorumluluğu	1				1
Engelli Yaşlı Hizmetleri Birim Sorumluluğu	1				1
Psikolog			1		1
Sosyolog			1		1
Emekli Evleri		2	10		12
Büro Personeli			1		1
İbadethane Temizlik Ekibi			3		3
İbadethane Görevlisi		1	1		2
Şoför		1	2		3
Evde Bakım		1	2		3
Down Kafe			3	5	8
TOPLAM	3	5	25	5	38

Müdürlükte 3 Memur, 30 İşçi, 5 Yarı Zamanlı İşçi olmak üzere toplamda 38 çalışan vardır. İzmit Belediyesi'nde sosyal hizmetler; yoksul, ihtiyaç sahibi, engelli ve kimsesizler gibi dezavantajlı grupların kendilerinden ve çevre şartlarından oluşan maddi ve manevi sosyal yoksunluklarının giderilmesi ve hayat standartlarının iyileştirilmesi amacıyla yapılmaktadır. İzmit Belediye Başkanı Hürriyet'e göre sosyal belediyecilik, yerel halkın sosyal ve kültürel yaşamına katkı sunan, sosyal sorunların çıkmasını engelleyen, beldede yaşayanların refah düzeyinin yüksek olmasını gerektiren bir anlayıştır.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet ile yaptığım görüşmede kendisine; sosyal belediyecilik hakkındaki fikirlerini sorduğumda: “Belediyeler, o kentteki halkın ortak medeni ihtiyaçlarını karşılamakla görevli, genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kuruluşlarıdır. Kentin fiziki ve sosyal altyapısının geliştirilmesinden ve yerel halkın kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesinden sorumludur. Sosyal belediyecilik, yerel yönetime sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen; yerel halkın sosyal ve kültürel yaşamına katkıda bulunan; sosyal sorunların ortaya çıkmasına engel olan ve önleyici tedbirler olarak o kentte yaşayanların mutlu, huzurlu, sosyal refah düzeyi yüksek bir ortamda yaşamasına olanak sağlayan bir anlayıştır.

Belediyelerin alt yapı çalışmaları yol, kaldırım, kanalizasyon, asfalt gibi hizmetler rutin işlerdendir. Sosyal belediyecilik rutinin dışına çıkarak toplumun bütün katmanlarını, sosyal hayattaki ihtiyaçlarını karşılamak ve onları mutlu edecek hizmetler sunar. Belediye olarak insanların hayatına dokunan projelere imza atmak, her zaman vatandaşın yanında olmak, onlara yaşayabilecekleri en iyi koşullarda yaşamalarına imkan sağlamak, sosyal belediyeciliğin olmazsa olmazlarıdır” dedi. Belediye başkanı Hürriyet, İzmit Belediyesinin sosyal hizmet faaliyetlerinin ve kadınlara yönelik çalışmaların yeterli düzeyde olmadığını, özellikle kadınlara ekonomik özgürlüklerini kazanacağı projeler geliştirmeyi düşünmektedir.

Kendisine seçildikten sonra belediyenin sosyal hizmet politikasını inceleme fırsatınız oldu mu? Olduysa eğer gördüğünüz eksik yönleri açıklar mısınız dediğim de ise: “Bir belediye başkanı olarak seçilmeden önce de kentimi tanıyor ve biliyordum. Hangi bölgelerin en acil çözüme kavuşması gereken ihtiyaçlarını görüyordum. 25, 26. ve 27. Dönem Kocaeli Milletvekili olduğum ve zamanımın çoğunu İzmit ve Kocaeli’de geçirdiğim için bu kentin sorunlarına yabancı değildim. İnsanlar bana

gelip eksiklerini, yapılmayanları, şikâyetlerini ve dertlerini çok rahatlıkla anlatabiliyorlardı. İzmit Belediyesi'nin sosyal hizmetlerinin çok yeterli olmadığını ve üzerinde kesinlikle bazı revizeler, iyileştirmeler yapılması gerektiğini düşünüyordum. Bu anlattıklarım, kesinlikle İzmit Belediyesi'nin tüm hizmetleri kötü anlamına gelmiyor elbette. Ancak bir kadın gözüyle baktığımız zaman eksiklikleri çok rahatlıkla seçilebiliyordu. Örnek verecek olursak, İzmit Belediyesi Meslek Edindirme Kursları yani İZMEK'lerin sadece üretim değil, ev ekonomisine katkı sağlayacak noktaya gelmesi gerekiyor. Sosyal yardımların göstermelik değil, gerçek anlamda planlanması ve ilçe sınırları içerisinde bu yardıma ihtiyaç duyan vatandaşların özenle seçilmesi de önem teşkil ediyor. Reklama dayalı, göstermelik sosyal belediyecilik anlayışının bir temeli olmadığını düşünüyorum'' dedi.

Kendisine İzmit Belediyesi'nde sosyal belediyecilik adına yapmayı düşündüğünüz projeleriniz hakkında bilgi verir misiniz dediğimde: “Kadınlarımızın ürettiği ürünlere satın alma güvencesi verilerek, bunların sanal pazarlarda satışa sunulması ve geniş bir kitleye tanıtımının yapılması gerekli. İZMEK'leri de bu anlayış çatısı altında toplamayı düşünüyoruz. Kreş ve yaşlı gündüz bakım evleri ile kadınlarımız iş hayatında daha aktif olabilecek. Geleceğimiz için üretecek, üreten kadına destek sunacağız. Kadınları kooperatifleşmeye özendireceğiz Kurslardan alınan sertifika belgeleri çekmecelerde kalmayacak. Evimiz İş Yerimiz Projesi, çağımızın üretim ve dijital pazarlama anlayışına uygun olarak, kadın emeğine yeni ve modern yorumlar getirecek, belediyemiz bünyesinde kurulacak koordinasyon merkezi ile istihdama katkı sunacak. Tüm çocuklarımızın yaşlarına, yeteneklerine ve ihtiyaçlarına yönelik kreş, oyun ve eğitim merkezleri kuracak ve bunları kent geneline yayacağız. Çalışan ve çalışmak isteyen kadınların en öncelikli ihtiyacı çocukları için güvenli ortamlar bulmaktır. İzmit'i çocuklarımızın güvenle sosyalleşebildikleri bir kent haline getireceğiz.

Tüm İzmitlilerin hizmetine sunacağımız Çınar Kart ile kent ekonomisine katkı sağlayacağız. Her Çınar Kart sahibinin, tüm esnaflarımızdan, Çınar Satış Noktaları'ndan ve Çınar Kafe'lerden indirimli alışveriş yapmasını sağlayacağız. Ev içi üretim yapan kadınlar, Çınar Kart sayesinde üretim araçlarını ve malzemelerini uygun fiyatlarla tedarik edebilecek.

İkinci el eşyalarını ihtiyaç sahiplerine ve özellikle öğrencilerin kullanımına vermek isteyen vatandaşlarımız için, belediyemiz koordinasyonunda, İzmit Dost Eller projesini hayata geçireceğiz.

Biz, yoksul, engelli ve yaşlılar başta olmak üzere tüm dezavantajlı vatandaşlarımıza, insan onuruna yaraşır biçimde sosyal yardım ve pozitif ayrımcılık yapılmasını istiyoruz” dedi.

İzmit Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürü ile yaptığım görüşmede kendisine birkaç soru yönelttim. Belediyelerde sosyal hizmet faaliyetleri hakkında bilgi verir misiniz dediğimde:“Sosyal belediyecilik, yerel yönetimlerde sosyal hizmet kavramının gelişiminin, doğrusu 15-20 yıllık bir mazisi var. Sosyal belediyecilik aslında sosyal devletin yerelde yansımasıdır diyebiliriz. Bu kapsamda sosyal belediyecilik uygulanırken her kesime fırsat eşitliği sunmak gerekiyor. Buda herkese eşit şekilde eğitim, sağlık, sosyal yardımlar vb. hizmetleri sunmak manasına geliyor. Kısaca söylemek gerekirse, yerel yönetimlerden olan belediyeler, sınırları içerisinde bulunan ihtiyaç sahibi vatandaşlarına hak kavramı gözetilmek suretiyle ihtiyaçlarını gidermeyi amaçlayan uygulamalardır” dedi. Kendisine İzmit belediyesinin sosyal hizmet alanında yaptığı faaliyetleri sorduğumda ise: “İzmit Belediyesi’nde Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü olarak, sosyal hizmet faaliyetlerinin bire bir halkla bulunduğu bir müdürlüktür. Müdürlüğümüz sosyal yardım hizmetleri, kadın aile hizmetleri ve engelli yaşlı hizmetleri olmak üzere üç birimden oluşmaktadır. Sosyal yardım hizmetlerinde artık bizlerde kendimizi geliştiriyoruz, örnek verecek olursak eskiden ihtiyaç sahiplerine koli ile gıda yardımı yapılıyordu. Bu yardıma başvuranın ya da ailesinin rencide olmasına sebep olabilmekteydi. Biz bu uygulamayı kaldırarak artık muhtaç vatandaşlarımıza İzmit Kart isimli uygulamayı başlattık ve her ay karta yüklenen 100 TL ile vatandaşlarımız anlaşmalı işyerlerinden ihtiyaçlarını temin edebilmektedir. Tabii bu kartı her başvuru yapana vermiyoruz. Gerekli sosyal incelemeleri yapıldıktan sonra, müdürlüğümüzün bağlı olduğu belediye başkan yardımcımızın başkanlığında kurul toplanıyor ve değerlendirme sonucunda hizmet sunumu yapılmaktadır. Engelli yaşlı hizmetleri birimimizde ise bütçemiz doğrultusunda, engellilerimize yönelik medikal malzeme ihtiyaçları karşılıyoruz. Engelli derneklerinin talep ve ihtiyaçlarını değerlendiriyoruz. Örnek verecek olursak, görme engelliler derneğine beyaz baston alınması, kitap okuyucu cihazının alınması gibi, işitme engelli bireyler için işitme cihazı alınması

v.b hizmetlerimiz vardır. Tabi dediğim gibi bunların belli kriterleri var çünkü malum bütçemiz belli, başvuru sahiplerinin değerlendirilmesi şeffaf ve adilane bir şekilde yaparak hizmetlerimizi sunuyoruz. Emekli evlerimiz var. 65 yaş üstü emeklilerimize bir bakıma rehabilitasyon hizmeti sunuyoruz. Ücretsiz çay, kahve ikramlarımız, kültür gezileri, çeşitli eğitimler ile toplumsal hayata katılımını sağlamaya çalışıyoruz. Kadın aile hizmetleri biriminde ise, kadınlarımıza ve çocuklarımıza bilgilendirici, öğretici eğitimler veriyoruz. Danışmanlık hizmetleri gibi uygulamalarımız vardır” dedi. Kendisine, sosyal hizmetler açısından eksik gördüğünüz yanlarınız var mıdır diye sorduğumda:“Her belediyenin önceliği vardır. Eskiden bizim kreşimiz yokken şimdi yeni yönetim ile sosyal belediyecilikte önemli bir yere sahip olan ve çocuk sağlığına katkı sunmak ve çalışan kadını desteklemek amacıyla her mahalleye kreş çalışması yapıyoruz. Sosyal hizmetin yelpazesi geniş olduğu için muhakkak eksiklerimiz vardır. Örneğin belli bir nüfus yoğunluğu olan her belediyede kadın sığınma evi olması gerekirken bizde yok. Bunun ile ilgili daha önce Kocaeli Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile görüştüğümüzde ihtiyaç olmadığını söylediler. Bazı şeyler eksiklik gibi görünebilir ama ihtiyaç değildir. Mesela Dost Eller diye bir proje düşündük. Şehrin merkezi yerine projeyi uygulayacağımız yer bulmada sıkıntı yaşıyoruz. Amacımız her kesimin rahatlıkla ulaşabileceği bir noktada olmasıdır. Bu proje ile insanlar giyim gıda ihtiyaçlarını buradan temin edebileceklerdir. Bizim en büyük eksikliğimiz müdürlüğümüzde sosyal hizmet uzmanı meslek personelinin olmamasıdır. İncelemelere eskiden değil sosyal hizmet uzmanı, sosyolog bile bulamıyordum. İncelemeleri mesleki bilgisi olmayan gönüllü yardım faaliyetlerinde bulunmuş kişilerce yapıyorduk. Şimdi iki tane sosyolog meslek elemanımız var incelemeleri o yapıyor. Meslek elamanına bazen ikame işler yaptırmak zorunda kalıyorum. Özellikle bende bir sosyal hizmet uzmanı meslek elamanı olduğumdan buda beni çok rahatsız ediyor. Evet gerçek manada sosyal belediyecilik yapmayı hedef edinen bir belediyede sosyal hizmet uzmanının olmaması çok büyük bir eksik yanımız olarak görüyorum. Fakat belediyemizde başka bir tane sosyal hizmet uzmanı meslek elamanı arkadaşımız var fakat başka müdürlük bünyesinde görev yapmaktadır. Mesleği ile alakasız bir işte görev yapmaktadır. Yasal prosedürler gereği müdürlüğümüze kendisini alamadık” dedi.

İzmit Belediye’sinin Sunduğu Sosyal Belediyecilik ve Sosyal Hizmet Uygulaması başlığı altında, İzmit Belediyesi’nce yapılan sosyal yardım ve sosyal hizmet

uygulamaları incelenirken, faaliyet raporlarından yararlanılmış ve çalışanlar ile yüz yüze yapılan görüşmeler neticesinde şu bilgilere ulaşılmıştır.

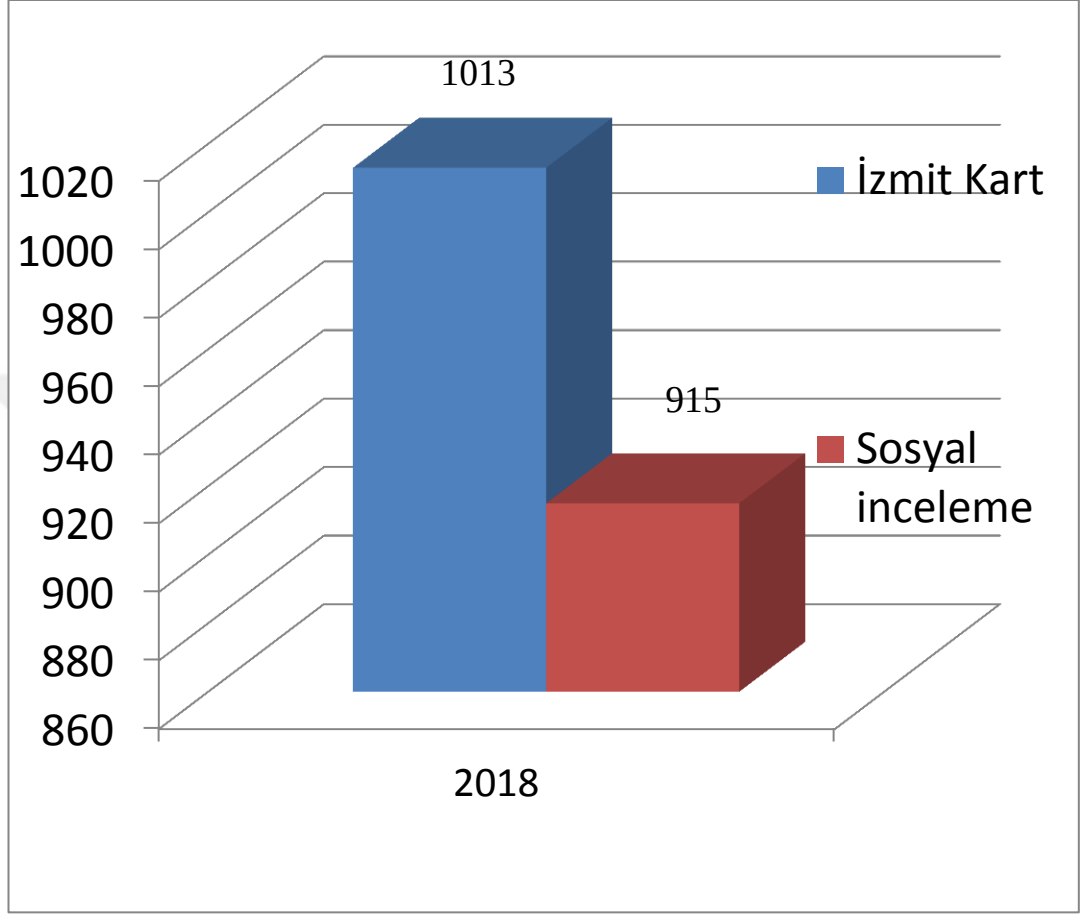
1.Sosyal Yardım Hizmetleri Birimi

Belediyelerin görevi yerel halkın yerel ve ortak nitelikli ihtiyaçlarını karşılamaktır. Yerel halkın ihtiyaçları arasında sosyal konularda önemli bir husustur. Devlet organizmasının yerel ölçekte örgütlenmesi olan belediyelerin sosyal politikalar belirlemeleri, planlama faaliyetlerinde sosyal sorunları ve çözümlemelerini kapsamalıdır. Bu amaçla İzmit Belediyesi'ne bireysel, CİMER, Başkan Mektubu ve Mavi Masa gibi çeşitli yollarla ulaşan ve ihtiyaç sahibi olduğunu bildiren vatandaşlarında durumu incelenmektedir. Sosyal yardım incelemelerini; sosyolog ve sosyal hizmet uzmanları tarafından yapılması gerekirken personel yetersizliğinden dolayı farklı meslek kollarında çalışan personelden de destek alınmaktadır. Birim çalışanı ile yaptığım görüşmede:“Sosyal belediyeçilik uygulamalarını belediyemizde tam manasıyla uygulamaya çalışıyoruz. İhtiyaç sahibi, yoksul vb. insanlara başvuruları neticesinde inceleme yapıp kurulda uygun görülenler hizmetten faydalaniyor. Evrak kurula girmeden önce diğer kamu kurumlarından aldığı yardımlar var mı diye araştırma yapıyoruz. Bazen yanıltıcı beyanlarda bulunan vatandaşlarımız oluyor. Muhtarlar ile sürekli iletişim halindeyiz. Onlar mahallelerinde olan ihtiyaç sahiplerini daha iyi bilmekteler. Yardım bağlananlara 1 yıl sonra tekrar aynı prosedürü uyguluyoruz. Eğer ekonomik durumunda iyileşme varsa yardım kesildiğini beyan” etti. Kendisine ilçede ne kadar yardıma muhtaç birey olduğu yönünde çalışmalarının olup olmadığını sorduğum da: “Biz sadece bize başvuru yapanların durumlarını biliyoruz. Genel bir çalışma yapacak alt yapıya da sahip olmadıklarını” söyledi. Siyasi müdahale var mı diye sorduğum da: “Gönül isterdi ki yok diyeyim ama çok sık olmasa da arada bir oluyor, başvuruda bulunan vatandaşın işlemlerini hızlandırma, öncelik tanıma tarzında olmaktadır. Bize başvuru yapan her kesimin sosyal incelemesini ayırım gözetmeksizin yapıyoruz ve adilane değerlendiriliyor” dedi.

a. İzmit kart

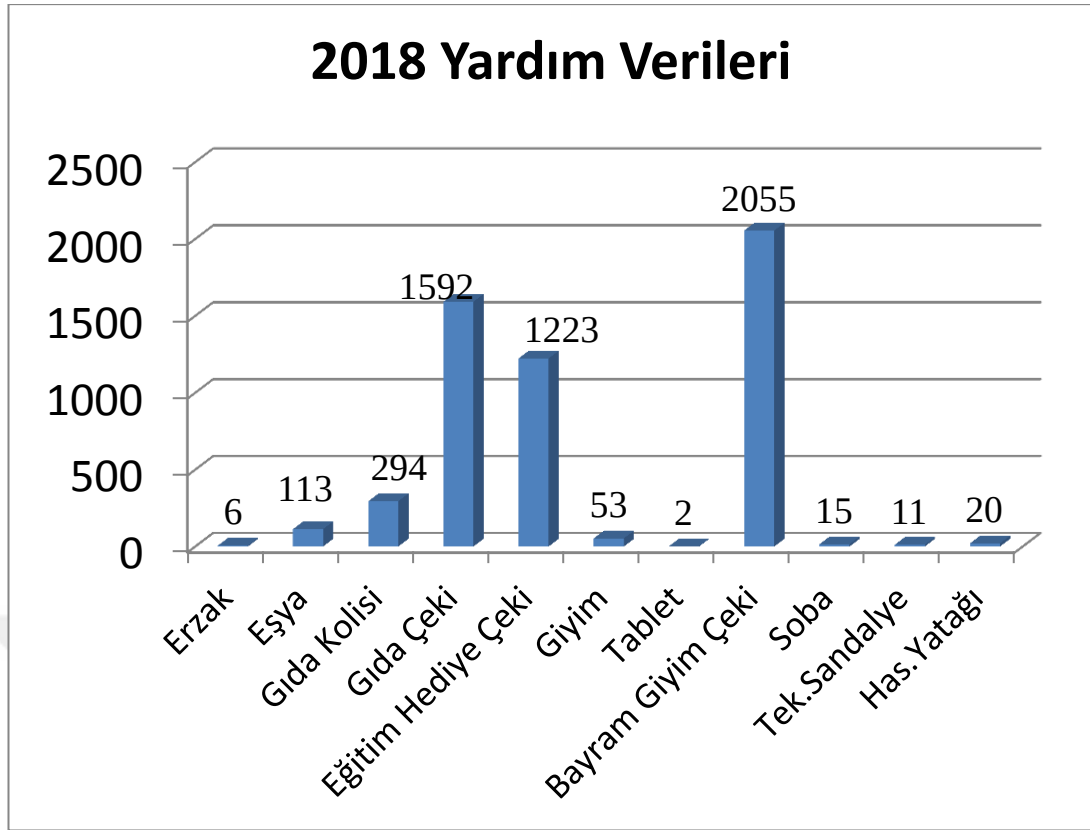
İzmit Belediyesi sosyal belediyeçilik anlayışıyla ihtiyaç sahibi ailelerin gıda ve giyim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla İzmit Kart hizmeti vermektedir. İzmit sınırlarında yaşayan yoksul vatandaşların başvurması sonucu sosyal incelemesi yapılan

başvurular Sosyal Yardım Değerlendirme Kurulu'nda görüşülerek karara bağlanır. Her ayın 15' inde 100 TL yüklenerek vatandaşların gıda ve giyim ihtiyaçları karşılanır. 2018 yılında 915 eve sosyal inceleme ziyareti yapılmıştır. İzmit Kart sahibi 1013 kişi bulunmaktadır.

Şekil 1. İzmit Belediyesi İzmit Kart ve Sosyal İnceleme Verileri

Ayrıca Yahyakaptan Mahallesi'nde selden zarar gören 33 apartman görevlisi dairesinden 2'sine gıda kolisi 31'ine ise 62 adet 50 TL değerinde market çeki, 26'sına 100 TL değerinde giyim çeki verilmiştir. Aynı zamanda ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen 2 kişiye buzdolabı, bir kişiye ayakkabı, bir kişiye kıyafet, bir kişiye cep telefonu, bir engelli gence tablet bilgisayar ve bir şehit çocuğu için oyuncak satın alınmıştır.

Şekil 2. 2018 İzmit Belediyesi Yardım Verileri

b. Kırtasiye ve bayram hediye çekleri

İzmit'te yaşayan ihtiyaç sahibi insanlara yönelik yapılan; kırtasiye çekleri sadece İzmit Kart sahibi vatandaşların 6-14 yaş arasında okula devam eden çocuklarına verilmektedir. 2018 yılı içinde her biri 150 TL değerinde, toplam 1223 hediye çeki ve kırtasiye yardımı dağıtılmıştır. 100 TL tutarındaki bayram hediye çekleri kurban ve ramazan bayramı öncesi İzmit Kart sahibi vatandaşlara verilmektedir. 2018 yılında 2055 adet bayram hediye çeki verilmiştir.

c. Çatı onarımı

Çeşitli yollardan belediyeye başvuran ve çatı onarım talepleri olan ihtiyaç sahibi ailelerin sosyoekonomik durumları incelenerek Sosyal Yardım Değerlendirme Kurulunda değerlendirilmektedir. Uygun görülenlerin çatı onarım işlemleri yapılmaktadır. Değerlendirme yapılırken Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğüne başvuru yapan bireyin yardıma muhtaçlık durumu, ikametgahın kaçak olmama durumu kriter alınmaktadır. Sıfırdan çatı yapımı değil de çatı onarımı belediyece yapılmaktadır. İhtiyaç sahibi olduğuna kanaat getirilen kişinin dosyası Fen İşleri

Müdürlüğüne gönderilmektedir. 2018 yılında toplamda 120 çatı yapımı başvurusunun 26 âdeti olumlu olarak sonuçlanmıştır.

d. Eşya nakil desteği

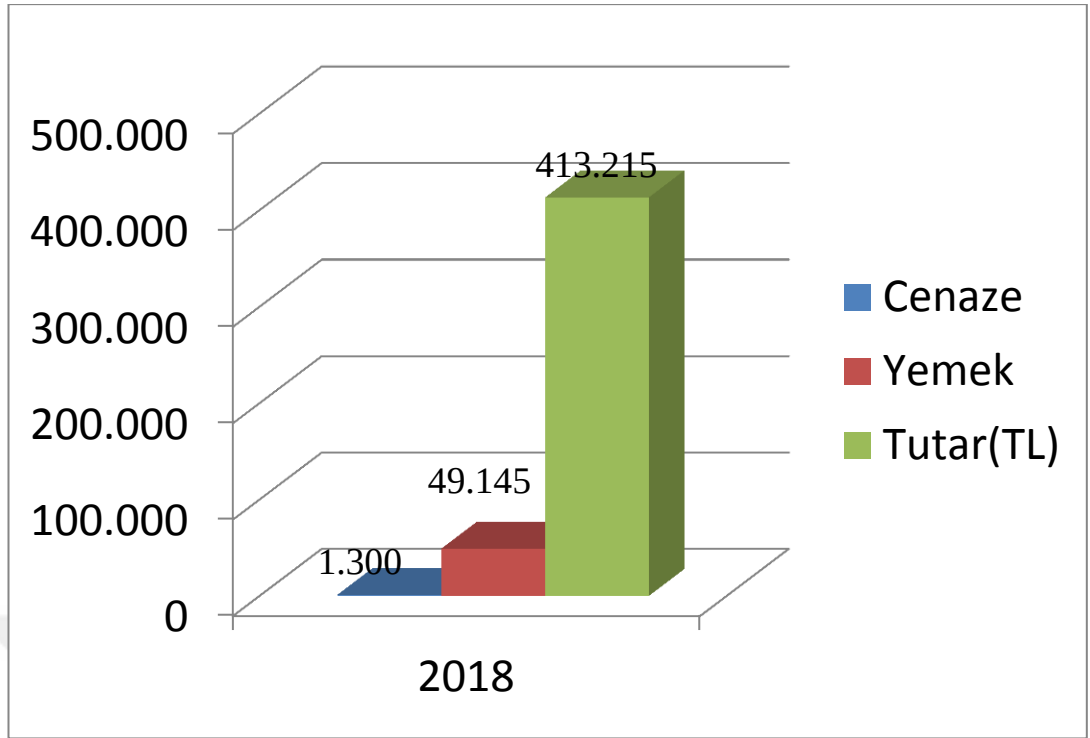
Vatandaşların talepleri doğrusunda, evlerindeki kullanılabilir ev eşyalarını alıp ihtiyaç sahibi ailelere ücretsiz ulaştırmak üzere nakil işlemleri belediyece yapılmaktadır. 2018 yılı içinde 113 ihtiyaç sahibi aileye nakil desteği sağlanmıştır. Kış aylarında gelen soba talepleri doğrultusunda 15 ihtiyaç sahibi aileye soba desteği sağlanmıştır. Eşya nakil bölümünde çalışan personelle yapılan görüşmede: “Belediyeye eşya başvurusunda bulunan insanların evlerine ikinci el eşyaları götürdüğümüzde çoğu zaman bir memnuniyetsizlik ile karşılaşıldığı, eşyaları beğenmeme durumunun olduğu, bazen ise ihtiyaç sahiplerinin evlerine eşyaları bırakıp gittikten sonra, belediyeyi arayarak eşyaları beğenmediğini ve geri alınmasını istemektedirler. Mecburen sırtımızda taşıdığımız eşyaları tekrar almak için gitmek zorunda kalıyoruz, buda bize ayrı bir iş yükü olduğunu” ifade etti. Burada yapılabilecek olan belediyelerin bütçeleri nispetinde sıfır eşya imkanı sağlamaları, yada ikinci el eşya deposu bulundurup, ihtiyaç sahipleri buradan bakarak beğendiklerini almasının daha doğru olacağı düşünülmektedir.

e. Çorba çeşmeleri

Sosyal belediyecilik anlayışı ile 2012 yılında faaliyete geçirilen çorba çeşmeleri; Sabri Yalın Parkı, Kuruçeşme, Bekirdere Mahallesi, Doğu Kışla Parkı, Alikahya Mahallesi, KOÜ Umuttepe ve KOÜ Umuttepe Kütüphane Önü olmak üzere 7 ayrı noktada yoksulluk vs. insanlar arasında hiçbir ayırım yapmadan haftanın 5 günü boyunca saat 06.45 ve 09.00 arasında hizmet vermektedir. 2018 yılında 426.315 vatandaş çorba çeşmelerinden yararlanmıştır. Uluslararası Fuar Merkezinde vicdan konvoyuna 3500 kişilik çorba, ekmek ve su ikramı yapılmıştır.

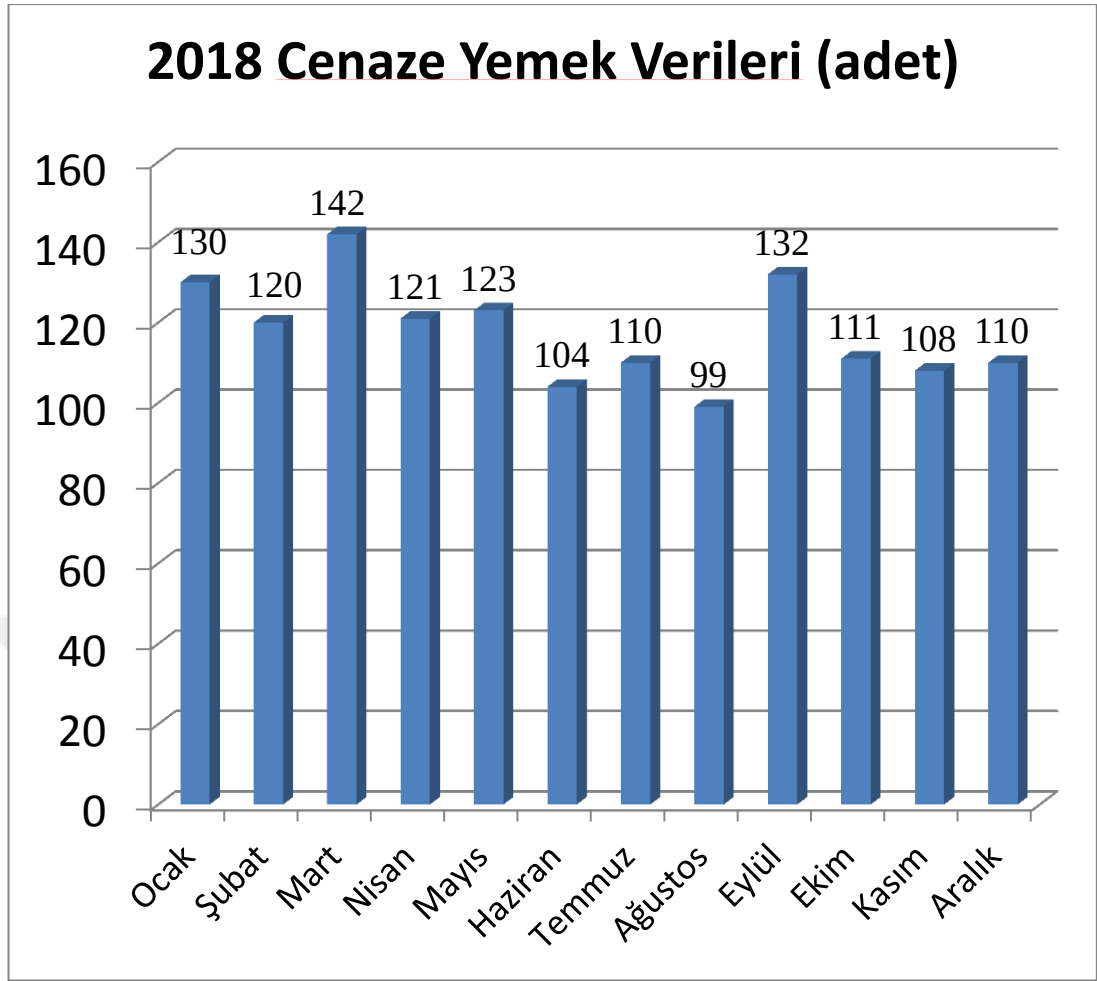
f. Cenaze evlerine destekler

İzmit ilçe sınırları içerisinde vefat eden ve mezarlıklar müdürlüğünden belediyeye liste olarak gelen cenazelerin yakınlarına ihtiyaç sahibi olup olmasına bakılmaksızın hem acılarını paylaşmak hem de yüklerini hafifletmek amacıyla 2018 yılı verilerine göre 1300 kişiye 49.145 adet yemek dağıtılmış ve yapılan masraf 413.215 TL’dir.

Şekil 3. İzmit Belediyesi Yıllık Cenaze Verileri Tutarı

2018 yılı verilerine göre cenaze yakınlarına dağıtılan yemeklerin aylara göre dağılımı ise Ocak ayında 130 kişiye, Şubat ayında 120 kişiye, Mart ayında 142 kişiye, Nisan ayında 121 kişiye, Mayıs ayında 123 kişiye, Haziran ayında 104 kişiye, Temmuz ayında 110 kişiye, Ağustos ayında 99 kişiye, Eylül ayında 132 kişiye, Ekim ayında 111 kişiye, Kasım ayında 108 kişiye ve Aralık ayında da 110 kişiye yemek dağıtılmıştır.

Şekil 4. İzmit Belediyesi Cenaze Aylık Yemek Verileri

g. Taziye çadırı

Sosyal hizmet anlayışı olarak, yakınları vefat eden insanların bu zor günlerinde bir nebze de olsa yaslarını tutup cemiyetlerini yapabilmeleri adına, belediyeye talepte bulunan cenaze yakınlarına kurulması istedikleri adrese 30 kişilik veya 50 kişilik taziye çadırı kurulumu yapılmaktadır. 2018 yılında 25 farklı adrese taziye çadırı kurulumu yapılmıştır.

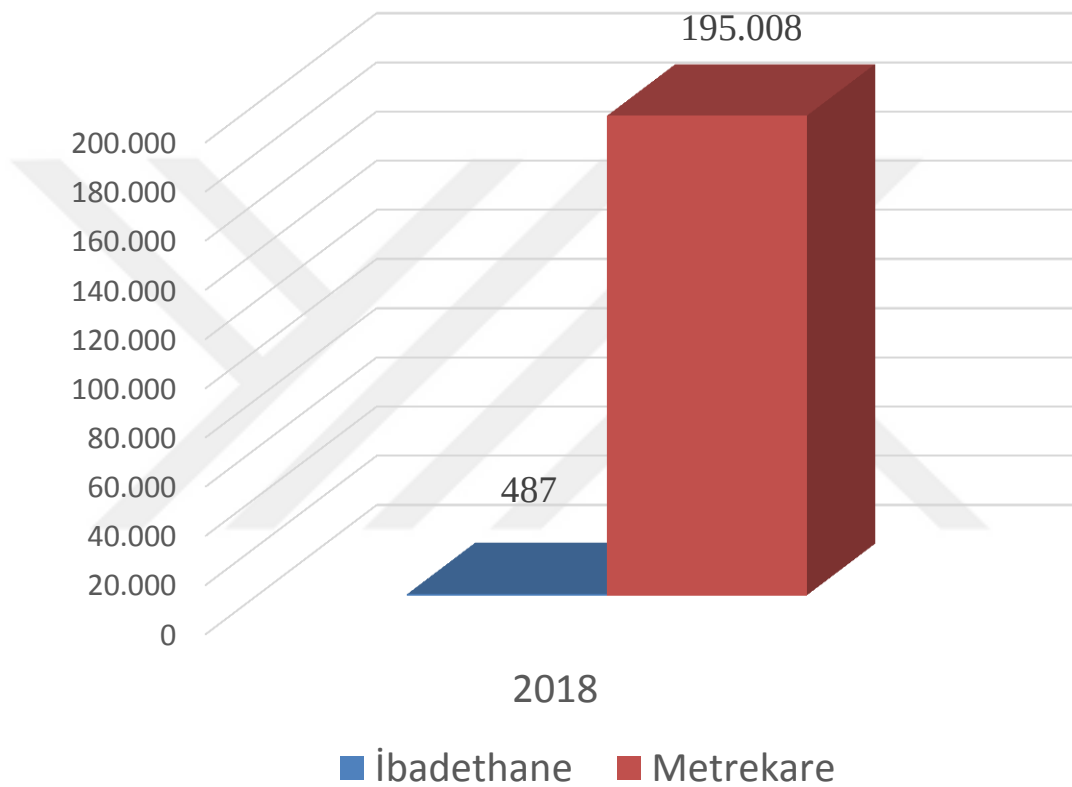
h. İbadethanelere verilen hizmetler

İzmit ilçe sınırları içerisinde 242 ibadethane mevcuttur. İzmit Belediyesi'nin sosyal belediyecilik anlayışı çerçevesinde yapmış olduğu hizmetler;

- 25 farklı noktaya taziye çadırı kurulmuştur.
- 30 farklı noktada ezan sesi sistemi bakımı ve montajı yapılmıştır.

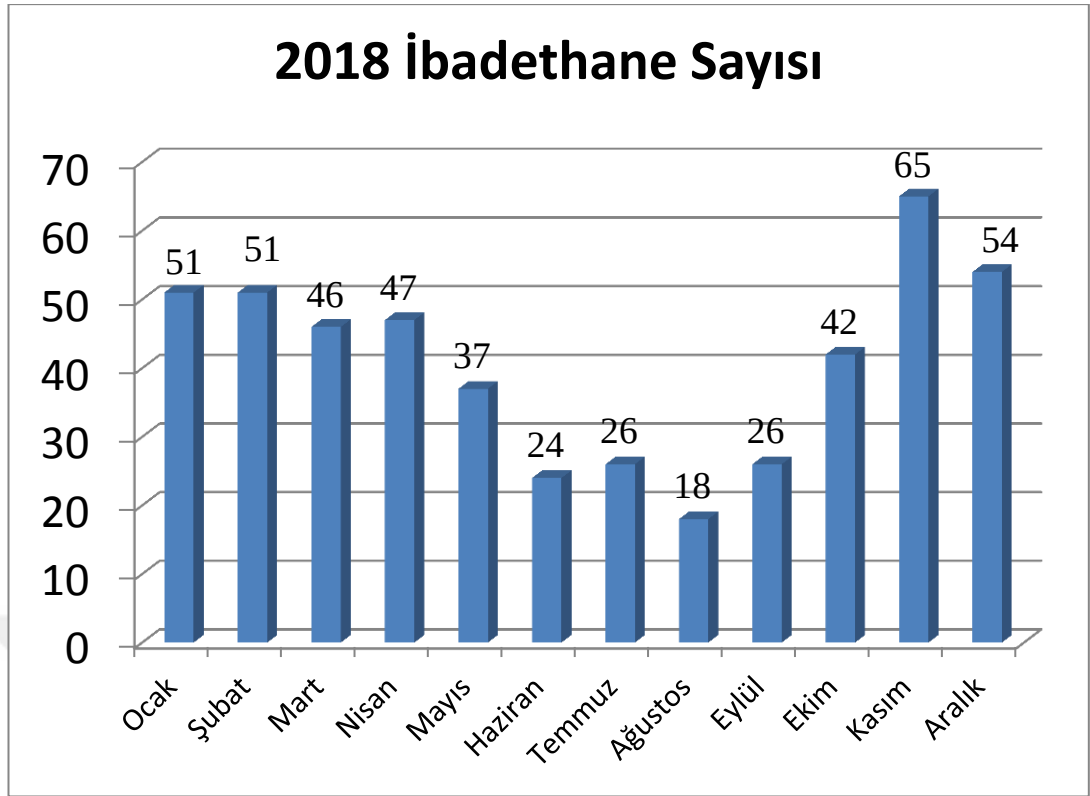
- 6 cemevinde temizlik, hayır lokması dağıtımı, okuma, taziye ziyaretleri düzenli olarak yapılmaya devam edilmektedir.
- 213 hacı adayına ve 629 kişiye umre ziyaretleri öncesinde havlu ve kupa bardak hediyesi verilmiştir.
- Minarelerde mahya ve ses sistemi bakımları yapılmıştır.

İzmit genelinde her ibadethane en az bir kez temizlenecek şekilde ibadethane temizliği yapılmıştır. 2018 verilerine göre ise 487 ibadethane temizliği yapılmıştır.

Şekil 5. 2018 İzmit Belediyesi Temizliği Yapılan İbadethane Hizmetleri Verileri

2018 yılındaki ibadethane temizliği verilerinin aylara göre dağılımı; 51 adet Ocakta, 51 adet Şubatta, 46 adet Martta, 47 adet Nisanda, 37 adet Mayısta, 24 adet Haziranda, 26 adet Temmuzda, 18 adet Ağustosta, 26 adet Eylülde, 42 adet Ekimde, 65 adet Kasımda ve 54 adet Aralıkta ibadethane temizliği yapılmıştır.

Şekil 6. İzmit Belediyesi Aylık Temizliği Yapılan İbadethane Hizmetleri Verileri

Ayrıca belediyeye başvuran camii derneklerinin camiinin ihtiyaçları olan hoparlör sistemi, tente ve branda talepleri karşılanmaktadır. 2018 yılında 30 farklı noktada ezan sesi sistemi bakımı ve montajı yapılmıştır.

İzmit Belediyesi'nce ilçe sınırları içerisinde ikamet edip umre ve hac ziyareti için kutsal topraklara giden 213 hacı adayına ve 629 kişiye umre ziyaretleri öncesinde havlu ve kupa bardak hediye edilmiştir.

i. Ramazan ayı ve kandil etkinlikleri

İzmit Belediyesi tarafından birlik, beraberlik ve paylaşma duygularını artırmak ve yaşatmak amacıyla düzenlenen iftar organizasyonlarında her yıl yoğun ilgiyle karşılanmaktadır. 2018 yılı Ramazan ayında 22 ayrı noktada mahalle iftarı düzenlenmiş olup 40.000 vatandaş katılım sağlanmıştır.

Ayrıca İzmit Belediyesi manevi değerlerin güç kazanmasını, birlik ve beraberliğin pekişmesi amacıyla geleneksel olarak her kandilde kandil simidi dağıtmaktadır. Regaip Kandili, Miraç Kandili, Berat Kandili ve Kadir Gecesi dolayısıyla Belsa

Plaza önü, Zincirlikuyu Camii, Mehmet Ali Paşa Camii ve Fevziye Camiinde toplamda 19.000 adet kandil simidi dağıtılmıştır.

2. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Birimi

Belediyece sosyal hizmetler bakımından önemli görülen kesimler arasında engelli ve yaşlı bireylerde önem arz etmektedir. Bu kişilerin yaşam standartlarını arttırmak ve sosyal hayata uyum sağlamalarına yardımcı olmak ve kendilerini iyi bir şekilde ifade etme imkânı sunmak için çalışılmaktadır. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri birimine çalışan personelle yaptığım görüşmede: “Müdürlük evrak işlerini, yazışmalardır, satın almadır vb. tüm işleri ben yapıyorum. Evde bakım hizmetlerine de ben bakıyorum. İşleyiş olarak vatandaş aradığında adres ve kimlik tespiti yapıyoruz. Ardından Sağlık Bakanlığı’ndan yaptığımız protokol gereğince haftanın 2 günü görevlendirilen hemşire eşliğinde ekiplerimiz vatandaşın evine gidiyor. Hemşire gerekli değerlendirmeyi yapıyor ve uygun yönde görüş belirtirse, kişi hizmet programımıza dâhil ediliyor. Hizmet sunarken zengin fakir ayrımı yapmıyoruz. Her kesime eşit mesafede hizmet sunumu yapılmaktadır. Sahada 2 aracımız var ve bir erkek, bir kadından oluşuyor ekiplerimiz. Bakıma muhtaç vatandaşın, yıkaması, silme işlemi, sakal tıraşı, tırnak kesimi kısacası kişisel bakımının tamamını ekiplerimiz yapıyor. Ardından biz programa alıyor ve randevu veriyoruz. Randevu süresinin uzunluğundan şikâyet edilse de genelde memnuniyet düzeyi çok yüksek bir hizmet sunuyoruz

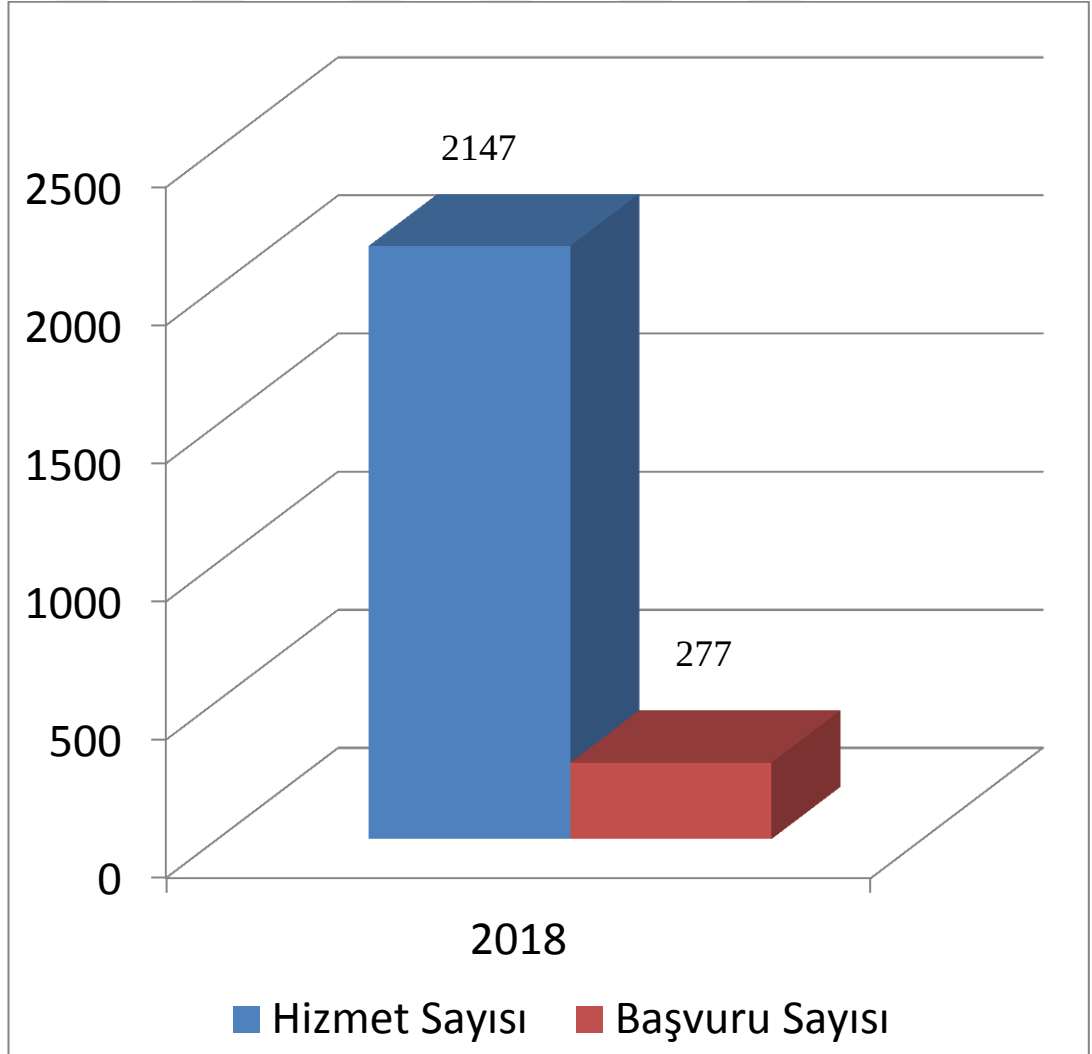
Bunun haricinde, 2017 yılında hizmete giren down kafe ile down sendromlu gençlerin sosyalleşmesi ve yeteneklerini keşfederek özgüvenlerinin gelişmesi amaçlanmaktadır. Toplam sekiz çalışanı olan kafenin beş dört çalışanı down sendromlu birey, bir çalışan zihinsel engelli birey, iki çalışan bu çocukların annesi ve bir tanede bunlardan bağımsız çalışanımız vardır. Çocuklar sadece servis işini yapıyor. Gençlerin ve ailelerinin sosyalleşmesi adına güzel bir proje olduğunu düşünüyorum” dedi.

a. Evde bakım hizmeti

İzmit Belediyesi’nce ilçede yaşayan engelli, yatalak ve kendi ihtiyacını gideremeyecek durumda olan yaşlı bireyler için evde bakım hizmeti verilmektedir. Bu hizmet kapsamında, bireylerin kişisel bakım temizliği, banyosu vb hizmetler yer almaktadır. Evde bakım personeli ile yapılan görüşmede: “Belediyeye evde bakım

başvurusunda bulunan kişilerin evine hasta yoğunluğuna göre 15-20 günde bir gidiyoruz. İnsanlar haftalık gelinmesini talep ettiklerini, vatandaşın genelinin bu uygulamadan dolayı memnun olduğunu, bazen ise siyasi bir kurumda çalışmamızın etkisinden olacak sanırsam bazı engelli yakınları parayla çalışan hizmetçi muamelesi yapabilmektedir. Birkaç tane de olsa hizmet sırasında bize müdahale edip, yaptığımız hizmeti beğenmedikleri de olmaktadır. Fakat hastanın elini tutmamızla bizdeki samimiyeti anlıyor ve minnet duygusu içinde kalıyor. Evde bakım hizmeti sunduğumuz hastalardan yana hiç derdimiz yok. Hasta yakınlarına karşıda tüm hoşgörümüz ile göreve devam ediyoruz. Hastaya o hizmeti sunarken gözündeki ışıltı bize yetiyor. Şevkle işimizi yapmamıza neden oluyor” dedi.

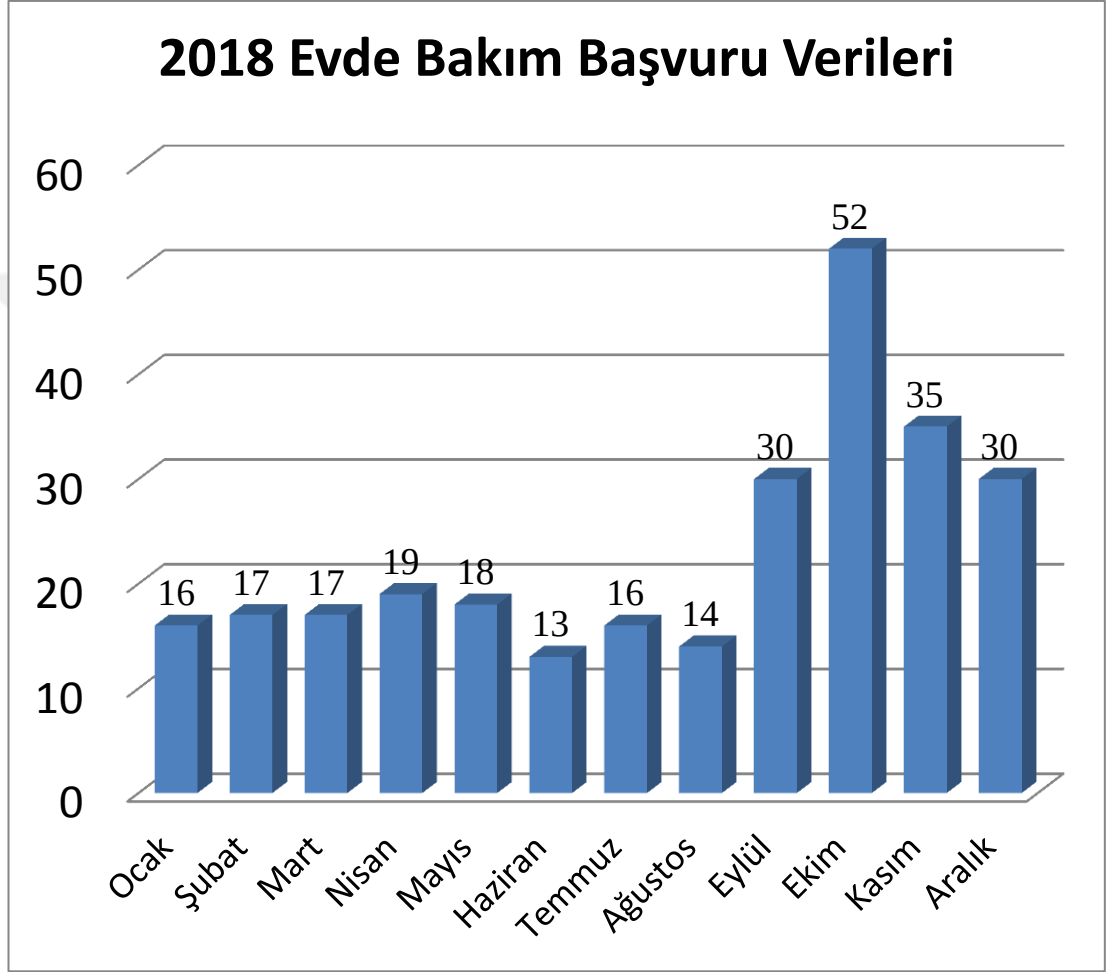
İzmit Belediyesi’nce 2018 yılındaki verilere göre evde bakım için başvuran kişi sayısı 277, hizmet alan kişi sayısı ise 2147 kişidir.

Şekil 7. İzmit Belediyesi Evde Bakım Hizmet ve Başvuru Sayısı

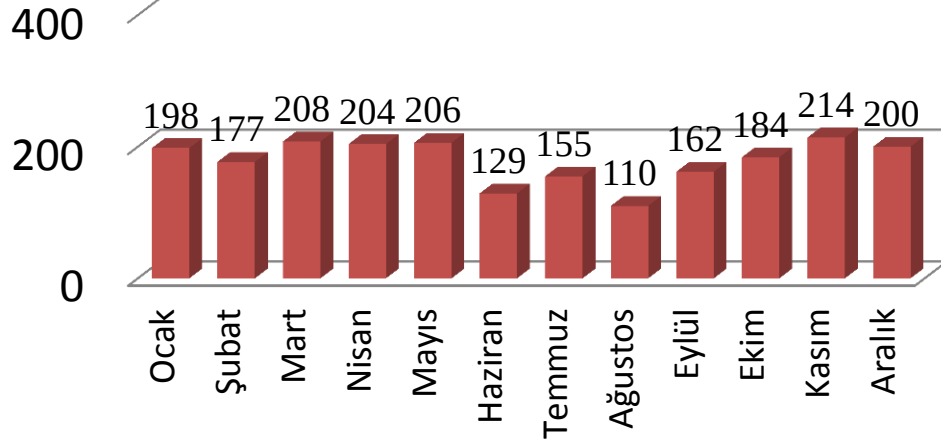
2018 yılında evde bakım hizmeti için başvuran 277 kişinin aylara göre dağılımı; Ocak ayında 16 kişi, Şubat ayında 17 kişi, Mart ayında 17 kişi, Nisan ayında 19 kişi, Mayıs ayında 18 kişi, Haziran ayında 13 kişi, Temmuz ayında 16 kişi, Ağustos ayında 14 kişi, Eylül ayında 30 kişi, Ekim ayında 52 kişi, Kasım ayında 35 kişi, Aralık ayında 30 kişi başvuru yapmıştır.

Şekil 8. İzmit Belediyesi Aylık Evde Bakım Başvuru Verileri

2018 yılında evde bakım hizmeti verilen 2147 kişinin aylara göre dağılımı; Ocak ayında 198 kişi, Şubat ayında 177 kişi, Mart ayında 208 kişi, Nisan ayında 204 kişi, Mayıs ayında 206 kişi, Haziran ayında 129 kişi, Temmuz ayında 155 kişi, Ağustos ayında 110 kişi, Eylül ayında 162 kişi, Ekim ayında 184 kişi, Kasım ayında 214 kişi, Aralık ayında 200 kişi evde bakım hizmetinden yararlanmıştır.

2018 Evde Bakım Verileri

Şekil 9. İzmit Belediyesi Aylık Evde Bakım Hizmet Verileri

İzmit Belediyesi'nin evde bakım birimi personel sayısını arttırarak, vatandaşa hizmet süresini kısaltması ve evlere haftalık gidilmesi gerektiği, ayrıca personele sürekli uygulama alanları ile ilgili psikolojik eğitimler verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

b. Engelli çalışmaları

İzmit Belediyesi engelli bireylerin kaynaşp, sosyal hayata adapte olabilmeleri ve ailelerinin bilinçlendirilmesine yönelik çeşitli etkinlik ve çalıştaylar yapmaktadır. 2018 yılı içinde yapılan çalışmalar aşağıda verilmiştir:

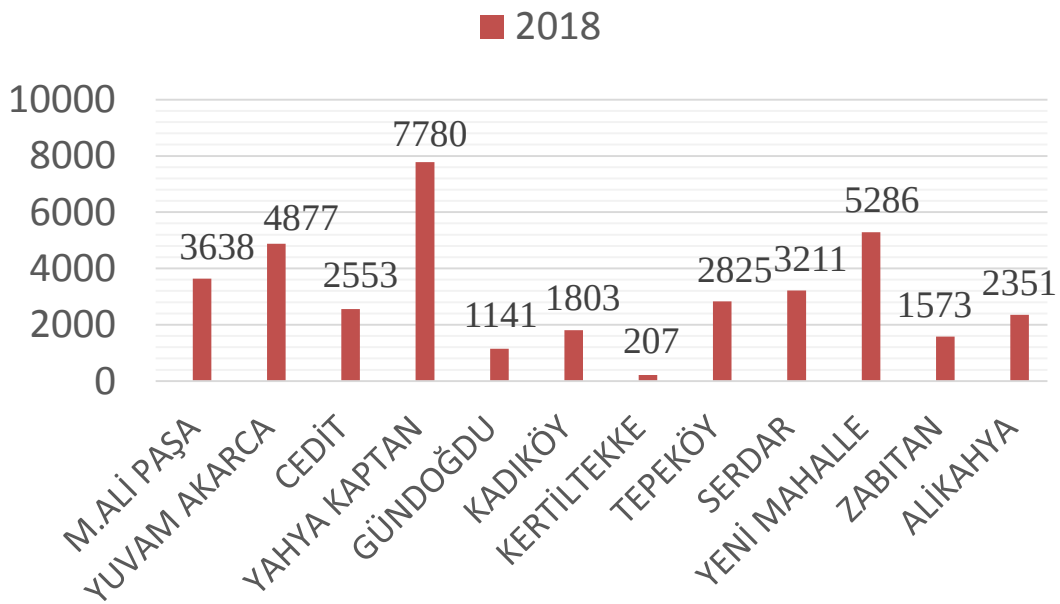
- İzmit belediyesince her yıl düzenlenen engellilere yönelik ritim kursuna 2018 yılı içerisinde 28 kişi katılmıştır.
- Engelsiz İzmit Çalıştayı gerçekleştirilmiş,1. Oturuma katılım 317 kişi, 2. Oturuma katılım 66 kişi, 3. Oturuma katılım 66 kişi, 4. Oturuma katılım 80 kişidir.
- “Birlikte Olmak Her Engeli Aşar” etkinliği gerçekleştirilmiştir.

- 21 Mart Down Sendromu Farkındalık gününde çocuklar için animasyon gösterisi gerçekleştirilip Downkafede ritim kursu öğrencileri için pasta kesilmiştir.
- Engelli STK ve Özel Eğitim Merkezleriyle Aylık toplantılar yapılmıştır.
- İzmit'te her yıl düzenlenen engellilere yönelik "Engelsiz Kuşlar" yüzme kursu Pişman Çocuk Havuzu'nda faaliyet göstermektedir.
- Otizmde yeni fikirler semineri 100 kişinin katılımı ile gerçekleşmiştir.
- Engelliler Haftası'nda Altı Nokta Körler Derneği ziyaret edilmiştir. Çok amaçlı yazıcı ve cd çalar hediye edilmiştir.
- İl Sağlık Müdürlüğü, AutismMedicalInstitute ile ortaklaşa düzenlenen, konuşmacı olarak Uzm. Dr. Necip Cem KINACI'nın katılım sağladığı Otizmde Eşlik Eden Medikal Sorunlar konulu Çalıştay, 30 sağlık personeli ile gerçekleştirilmiştir.

c. Emekli evleri

İzmit Belediyesi sosyal hizmet uygulaması kapsamında, yaşlı bireylerin yalnızlık çekmemesi, toplumsal kopuş yaşamaması, onların daha aktif bir şekilde sosyalleşmesi için emekli evleri projesini hizmete sunmuştur.

EMEKLİ EVLERİ 2018 VERİLERİ

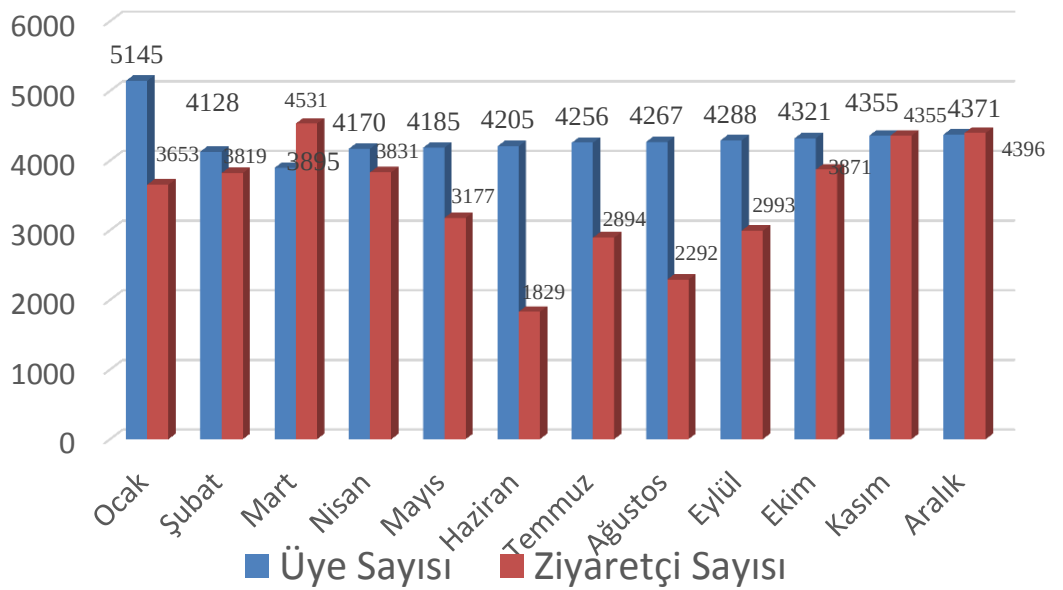
Şekil 10. İzmit Belediyesi Emekli Evleri Yıllık Ziyaretçi Verileri

2018 emekli evleri üye sayısı ve ziyaretçi sayısı olarak verilenmiş ve aylara dağılımı gösterilmiştir. 2018 yılı toplam ziyaretçi sayısı 37.245’dir.

2018 yılı emekli evlerinde yapılan faaliyetler ise:

- Emekli evlerinde toplam 814 üyenin doğum gününde pasta kesilerek kutlama yapılmıştır.
- Cedit, Kadıköy, Yenimahalle, Serdar, Zabitan, Gündoğdu ve Yuvam Emekli Evlerinde kadın günü programı gerçekleştirilmiştir.
- 14 Şubat sevgililer günü sebebi ile Kadıköy Emekli evi üyesi 48 yıllık evli Zehra-Şevket Varol çifti ile Anadolu Ajansı muhabirleri röportaj gerçekleştirmiştir.
- Emekli Evi üyeleri ve İzmit Huzur Evi sakinleri için Erol Olcok Kültür Merkezi’nde 185 kişiye “Deliriyorum Ben Haberin Olsun” adlı komedi tiyatro oyunu düzenlenmiştir.
- Emekli evleri üyeleri için düzenlenen Turizmit gezilerine toplam 203 kişi katılmıştır.
- Yahya Kaptan Emekli Evi’nde 24 Kasım Anadolu Lisesi öğrencileri müzik dinletisi gerçekleştirilmiştir.

2018 Emekli Evleri Sayısal Verileri

Şekil 11. İzmit Belediyesi Emekli Evleri Aylık Üye ve Ziyaretçi Verileri

Emekli evinde çalışan personel ile yapılan görüşmede: “Yaşlılarımızın yalnızlık hissine kapılmaması için onlara burada hizmet etmekteyiz. Amacımız yaşlı vatandaşlarımızın toplumdan soyutlanmamasıdır. Tüm emekli evlerinde olduğu gibi burada da yalnız kendisinin görev yaptığını, temizliğinden bulaşığın tüm günlük bakım hizmetlerinin kendisine ait olduğunu, gelen emeklilere çay, kahve vs. servisi yaptıklarını, günlük belirli saatlerde çay demlediklerini, aylık olarak diğer emekli evlerinde çalışanlar ile dönüşüm halinde olduklarını, şuan bulunduğu yerin üyesi en fazla olan emekli evlerinden biri olduğunu, işini severek yaptığını özellikle yaşlı kişilerle muhabbet etmeyi çok sevdiğini söyledi. Yaşlıların evde sıkıldıklarından buranın onlar için zaman geçirme mekanı olduğunu, lakin içlerinden bazılarının kendisine garson muamelesi yaptığını, çayı istediğinde biraz gecikirsem söylenmeye başladıklarını ve bunun da kendisinin iş verimini düşürdüğünü, sevmesem bu işte kesinlikle çalışmayacağını” ifade etti.

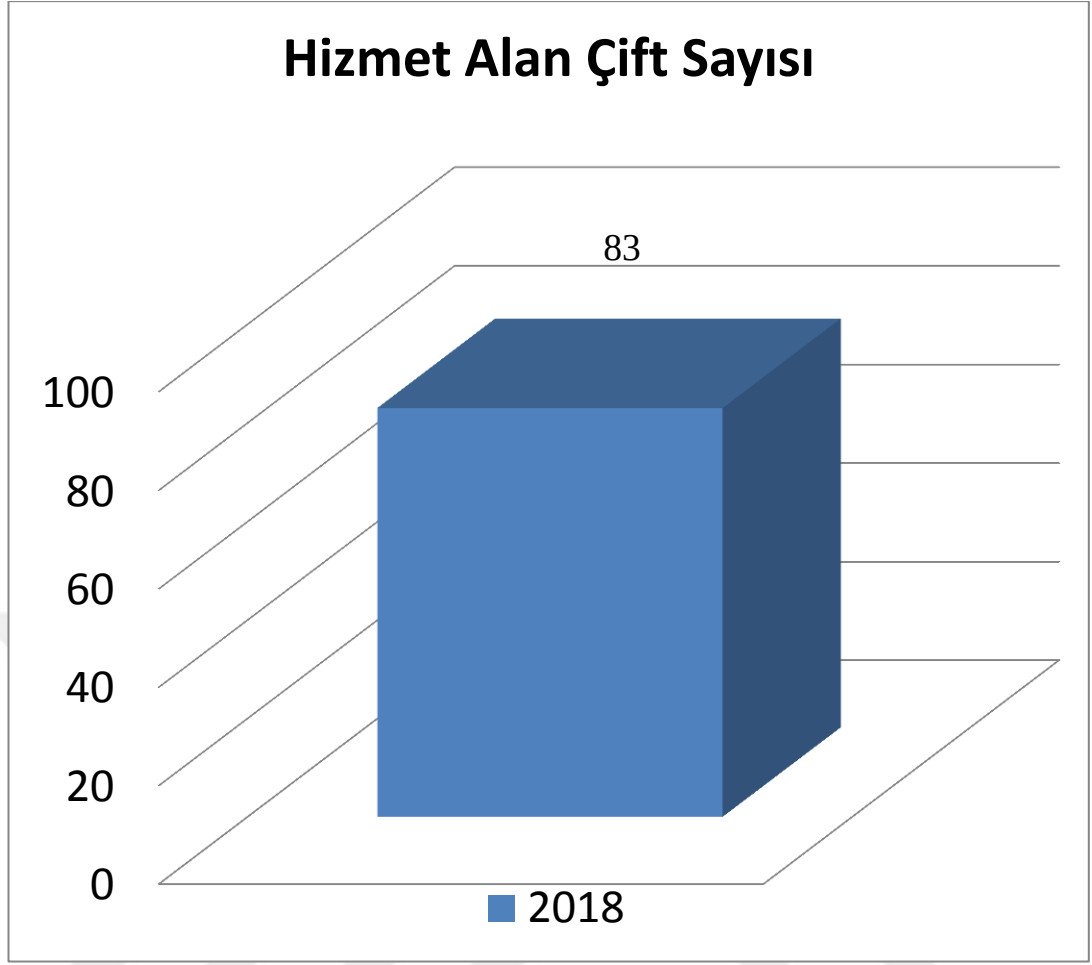
3. Kadın ve Aile Hizmetleri Birimi

İzmit Belediyesi’nce ailelerin yaşamış olduğu problemleri geleneksel metotlar ve bilim odaklı çözüme kavuşturulması, yardıma muhtaç kadın ve çocuklara psikolojik, maddi ve manevi destek sağlanması hizmetlerini yürütmektedir. Bu amaçla İzmit Belediyesi’nce yapılan hizmetler başlıklar halinde aşağıda verilmiştir.

a. Evlilik okulu

Kocaeli ilinde yalnız İzmit Belediyesi tarafından, uzman psikolog eşliğinde sunulan bu hizmet; evlenecek olan çiftlere hukuk, sağlık ve iletişim alanında eğitimler verilerek, aile yönetimi, eş uyumu, olası sorunlarla baş etme yollarını, kriz yönetimini ve empati yapabilme konularında bilgilendirme yapılmaktadır.

İzmit Belediyesi’nde Evlilik Okulu hizmetinden yararlanan 2018 yılında 83 çift bulunmaktadır.

Şekil 12. İzmit Belediyesi Evlilik Okulu Hizmet Alan Çift Sayısı

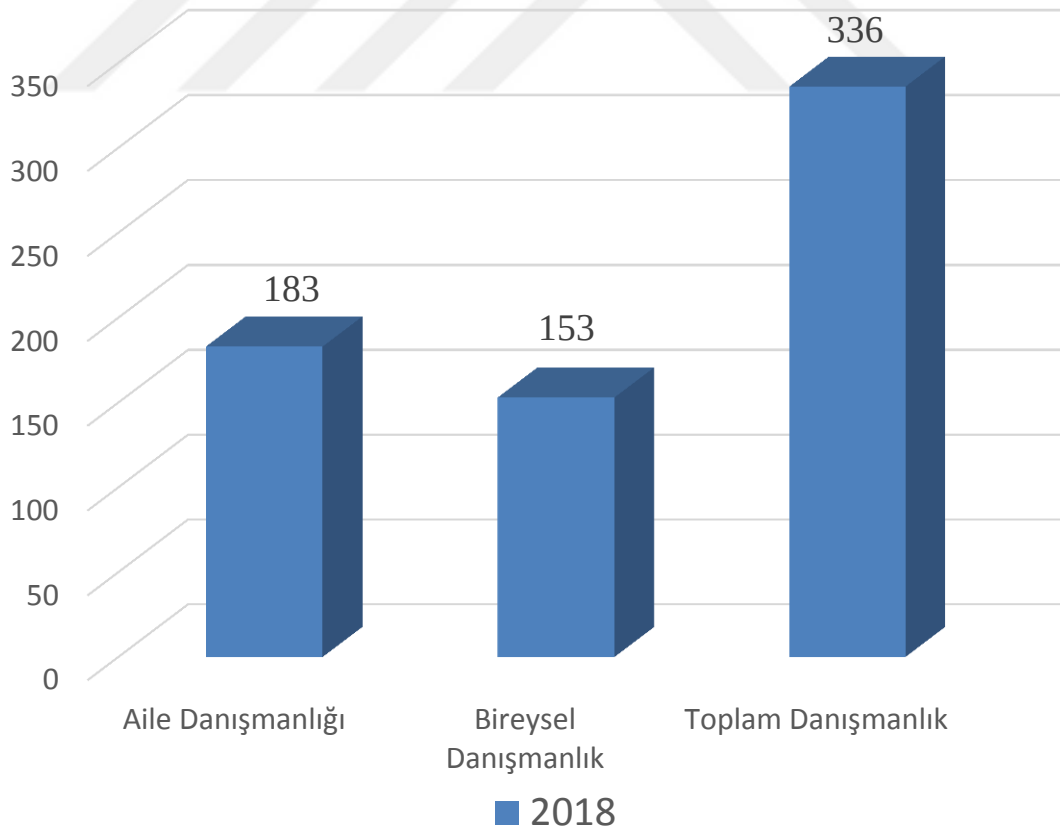
Evlilik okulunda görevli meslek elamanı ile görüştüğümde kendisi: Burada evlenme hazırlığında olan çiftlere danışmanlık hizmeti yaptığını, onlara çeşitli eğitimler vererek bilinçlendirdiklerini ifade etti. Ailenin oluşumunu oluştururken sağlam temellerin atılması için çiftlere birbirleriyle olacak iletişimlerini konusunda eğitim verdiği, fazla bir talebin olmadığını söyledi. İnsanların evlilik öncesi bu tarz hizmetlere alışık olmadığını, bizim insanımız daha çok sorunlar başlayınca danışmanlık hizmeti aradıklarından başvuru yoğunluğunun az olmasının sebebine bağladığını dedi. Kendisine boşanma okulu neden yok diye sorduğumda ise, bu hizmetin aile rehberlik merkezi tarafından verildiğini, o bölümde de kendisinin çalıştığını ifade etti. Aile içi sorun yaşayanlar ile evlilik okuluna başvuranlara randevu verdiğini bazen randevu gününün 10 günü bulduğunu söyledi. Tek psikolog olarak görev yaptığını beyan etti.

b. Aile rehberlik merkezi

İzmit Belediyesi tarafından ailelere rehberlik hizmeti verilmektedir. Amaç ise; evlilik esnasında ailedeki birlikteliği bozacak problemlere karşı insanlara çözüm odaklı hizmetler sunmaktır. Toplumun huzuru, ailenin huzurlu olmasına bağlıdır anlayışı ile hareket edilmektedir. Merkezde; aile içi iletişim sorunu yaşayanlar, ayrılmış ya da ayrılmak durumunda olan eşler, teknoloji hastalığı olan insanlar, engelli çocuğu olan çiftler, evlatlarına daha iyi bir örnek oluşturmak isteyen ebeveynler, sınav kaygısı ve meslek seçiminde çocuklarına doğru yardımcı olmak isteyen anne-babalar, ergenlik devri problemi yaşayan aileler, aile içi cinsel sapkınlığa maruz kalmış kişiler ve çocuklar, madde bağımlısı olanlar, ailesinde fiziksel, ruhsal ve maddi şiddete maruz kalan bireylere yönelik hizmetler sunulmaktadır.

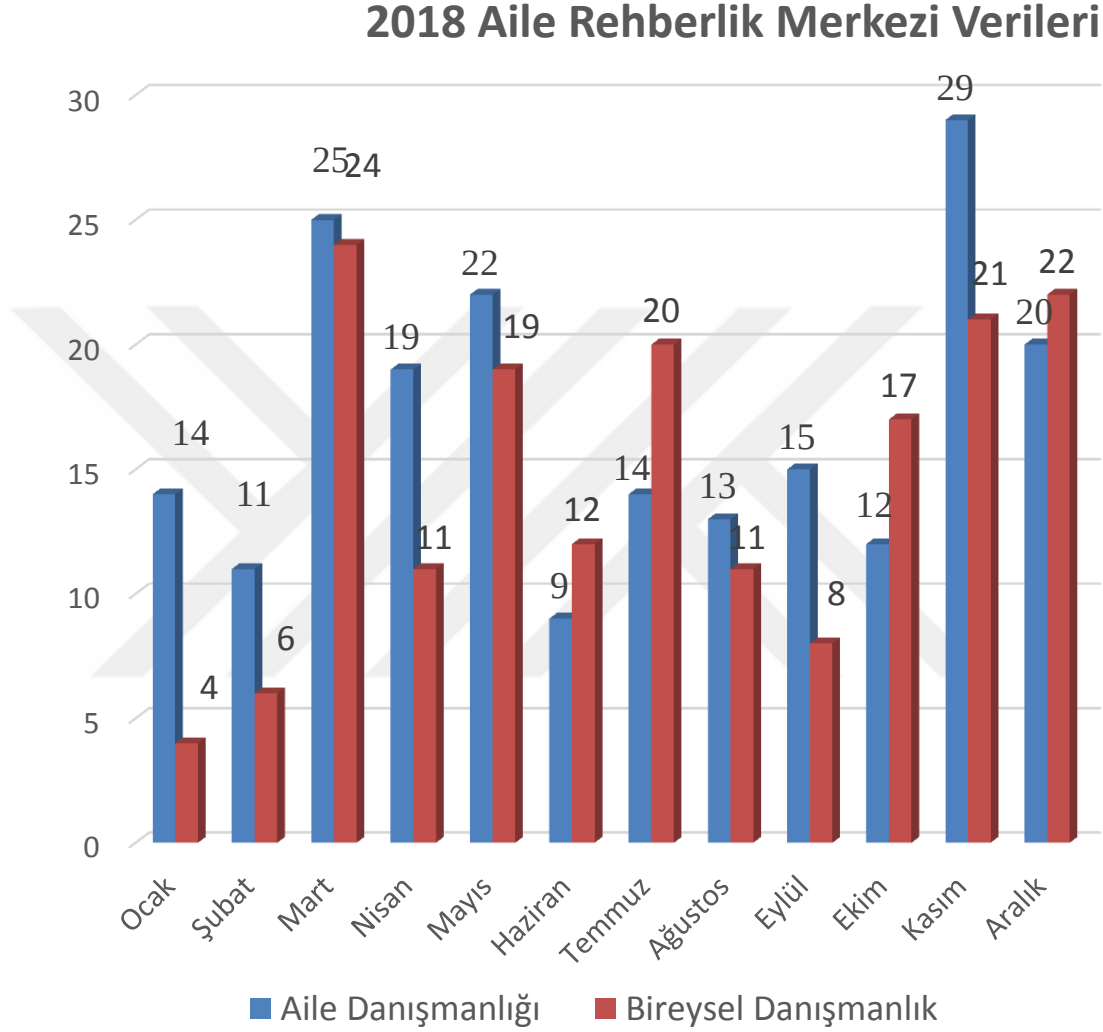
2018 yılındaki verilere göre ise aile danışmanlığına başvuran 183 kişi, bireysel danışmanlığa başvuran 153 kişidir.

2018 Yılları Aile Rehberlik Merkezi Verileri

Şekil 13. İzmit Belediyesi Aile Rehberlik Merkezi Yıllık Danışmanlık Verileri

İzmit Belediyesi 2018 yılı aile rehberlik merkezi verilerinin aylara dağılımı ise; birinci ay 14, ikinci ay 11, üçüncü ay 25, dördüncü ay 19, beşinci ay 22, altıncı ay 9, yedinci ay 14, sekizinci ay 13, dokuzuncu ay 15, onuncu ay 12, on birinci ay 29, on ikinci ay 20 aile danışmanlık hizmeti verilmiştir.

Şekil 14. İzmit Belediyesi Aile Rehberlik Merkezi Aylık Danışmanlık Verileri

Bireysel danışmanlık hizmetinin aylara dağılımı ise; birinci ay 4, ikinci ay 6, üçüncü ay 24, dördüncü ay 11, beşinci ay 19, altıncı ay 12, yedinci ay 20, sekizinci ay 11, dokuzuncu ay 8, onuncu ay 17, on birinci ay 21, on ikinci ay 22 olarak verilmiştir.

c. İzmit kent konseyi kadın meclisi

Toplumsal hayatın bütün sahasında kadının pozisyonunun güçlendirilmesi, kadınların üreten, araştıran ve girişimci bir ruha sahip kişiler olmalarının

desteklenmesi, kadına yönelik her türlü ayrımcılığın engellenmesi amacıyla politikalar üretmek, kadın erkek eşitliğini sağlamak amacıyla kurulmuştur.

İzmit ilçesinde kadınların problemlerini gündeme getirip çözüm sunmak, kadınların şehir hayatına etkin bir şekilde katılımını sağlamak, kadınlarla ilgili projeleri desteklemek, kadınların yerel yönetime daha etkin katılımını sağlamamak, İzmit'in sorunları ile ilgili STK ile işbirliği yapmak gibi görevleri vardır.

d. Kadınlara ve ailelere yönelik etkinlikler

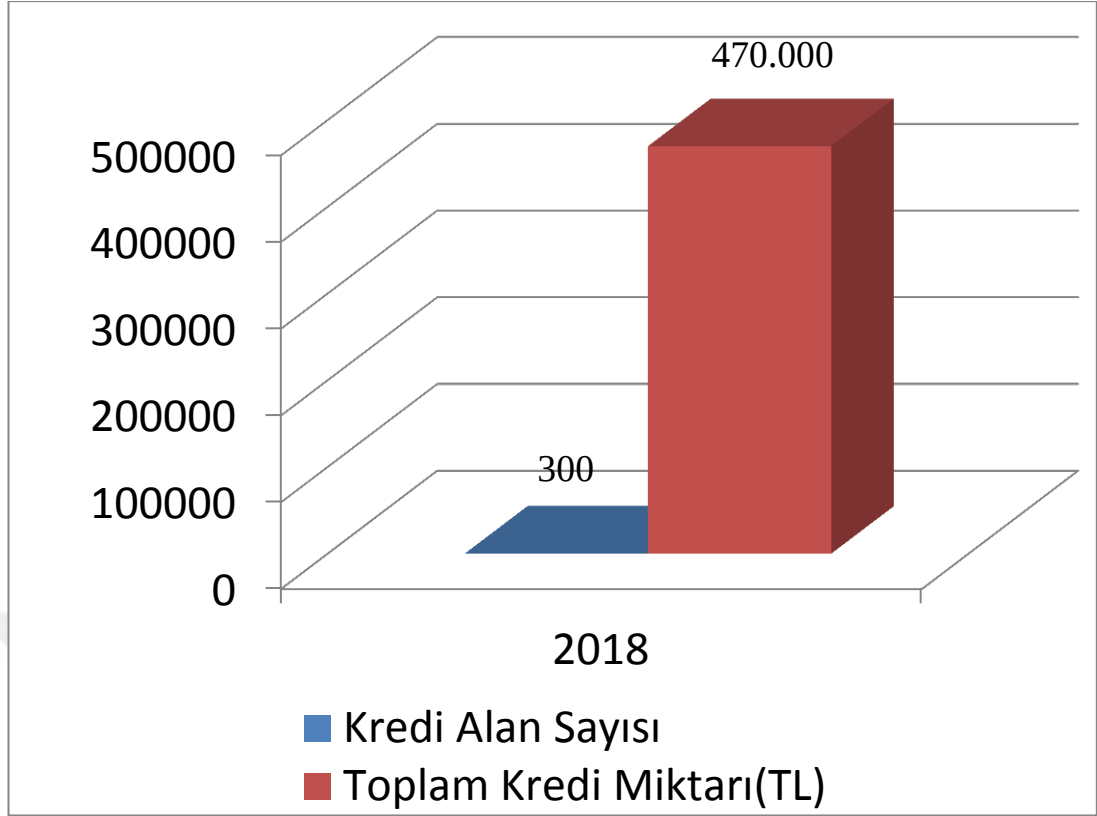
İzmit Belediyesi'nde 2018 yılında kadınlara ve ailelere yönelik yapılan faaliyetler:

- Kadınlar için mis kokulu kazançlar projesi devam etmektedir.
- 360 kadına Kadın Sağlığı eğitimi verilmiştir.
- Hemşireler Haftası nedeni ile SEKA Devlet Hastanesi'nde verilen "Hayatı Yakala" motivasyon eğitimine 150 kişi katılmıştır.
- Kadın Hakları eğitimlerine 340 kadın katılım sağlamıştır.
- Mahallede Gün Var etkinliklerine 356 kadı katılım sağlamıştır.
- 601'i Belediye personeli olmak üzere 856 kişiye Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi verilmiştir.
- Palyatif Bakım Merkezi'nde 43 kişiye Danışmanlık hizmeti verilmiştir.
- İş Kadınları Gelişim Akademisinde 3 seminer ve 3 atölye çalışması yapılmıştır. 288 kadın katılım sağlamıştır.
- İDEV Evlilik Fuarında stant açılarak Evlilik Okulu eğitimi fuarda gerçekleştirilmiştir.
- Şam mutfağı projesi devam etmektedir.
- Uzman psikolog tarafından Fatma Seher İlköğretim, Şehit Selçuk Gökdağ İlköğretim, Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde ve Özel Gülistan İlkokulu'nda velilere yönelik toplam da 150 kişiye Mahremiyet ve İstismar Eğitimi verilmiştir.
- Doğan Cüceoğlu ve Polat Doğru ile Ailede İletişim üzerine bir sohbet programına 1300 kişi katılım göstermiştir.
- KADEM tarafından Serdar Emekli Evinde verilen Sosyal haklar ve Kamuya Erişim eğitimine 22 kadın katılmıştır.
- Kadın Sosyal Yaşam Merkezi'nde İzmit Kadın Gazetesi Yazarları ile İzmit İl Müftü Yardımcısı Dr. Ravza Cihan'ın katıldığı söyleşi gerçekleşmiştir.

- Oyuncu Anne Şermin YAŞAR ile Mutlu Anneler, Mutlu Çocuklar programı gerçekleştirilmiştir. Programa 600 kişi katılım göstermiştir.
- İzmit Kadın Açık Ceza ve Tevkif Evi ziyaret edilmiştir. Cezaevi kreşi için hazırlanan projeksiyon, perde, fotokopi makinesi, oyun odası yer kaplaması, 20 çocuk için masa, sandalye, çeşitli oyuncaklar ve 40 çocuk için yaşlarına göre ikişer tam takım giyim teslim edilmiştir. Cezaevi atölyelerinden alışveriş yapılmıştır.
- İzmit Kadın Meclisi Ramazan dolayısıyla ihtiyaçlı ailelere yönelik 4 ev ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- İzmit Kadın Meclisi olarak ihtiyaçlı aileler ve gönüllülerle Seka Park Otel’de iftar gerçekleştirilmiştir. İftara 10 ihtiyaç sahibi vatandaş aile ve çocukları katılmıştır.
- İzmit Kadın Meclisi olarak Kent Bayramlaşmasına katılmıştır.
- Çalışma Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı tarafından düzenlenen “Finansal Okur Yazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi” seminer programına katılım sağlanmıştır.
- İzmit Kadın Meclisi tarafından İzmit Kadın Açık Ceza ve Tevfik Evi’nde kalan kadınlar için tasavvuf müziği dinletisi ve söyleyiş programı organize edilmiştir. 150 mahkum kadın katılmıştır.
- Marka tarafından Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Teknik Kurulu üyelerine düzenlenen “Proje Döngüsü” eğitimine katılım sağlanmıştır.

e. Mikro kredi

İzmit Belediyesi’nce 2013 yılında etkinliğine başlayan mikro kredi uygulaması; ilçe sınırları içerisinde ikamet etmek şartıyla, iş kurmak veya işini büyütmek isteyen kadınlara destek olmak amacıyla faaliyet göstermektedir. 2018 yılı içinde 300 kadın girişimciye 470.000 TL mikro kredi verilmiştir.

Şekil 15: İzmit Belediyesi Mikro Kredi Alan Sayısı ve Miktarı

4. İzmit Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğünde Çalışanların Görüşleri

Bu tez kapsamında 8 Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü çalışanı ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerden bazıları yapılan hizmetler başlıkları içinde aktarıldı. Yapılan görüşmede çalışanların geneli sosyal belediyecilik adına müdürlüklerinin bu doğrultuda engelli, yaşlı, kimsesiz, yoksul, ihtiyaç sahibi vb. gruplara yönelik çalışmalar yaptığını söylediler. Sosyal yardımlar ve sundukları hizmetler ile beraber işleyişe değindiler. Görüşme yapılanların çoğu işinden memnunken, aşırı yoğunluktan şikâyet etmektedir. Özellikle personel eksikliğinden dolayı kendi görevleri haricindeki işleri de yapmak zorunda kaldıklarını, iş tanımının olmaması birim içinde motivasyon düşüklüğüne sebep olduğunu ifade ettiler. İnsanları memnun etmenin zorluğuna dikkat çektiler. Birimlerine çoğunlukta gerçekten ihtiyaç sahibi insanların başvuruda bulunduğunu söylediler. Stresle baş etme yolları ya da mesleki içi eğitim alıp almadıklarını sorduğumuzda kısıtlı sayıda aldıklarını söylediler. Gerçek manada eğitim almadıklarını söylediler. Siyasi bir kurum olan belediyede çalışmanın zorluklarından bahsettiler. Bazı kişilere siyasi

tanındıkları olduğundan işlemlerinin hızlanması konusunda ayrıcalık tanındığını ifade ettiler. Özellikle seçim dönemleri daha esnek olduklarını ifade ettiler. Seçim dönemlerinde aynı parti kazanmış olsa dahi yöneticiler değişince uygulamalarda, işleyişte ve personel yapısında değişikliklerin olmasının da yapılan hizmetleri etkilediğini ifade ettiler. Özellikle personel sirkülasyonu ile birime yeni gelen personelin işleyişi öğrenmesinin zaman kaybına sebep olduğunu beyan edenler oldu. Bunun yanında yönetim değişikliğinin yeni bakış açısı getirdiği ve verilen hizmetlerin yanında yeni hizmetlerin eklenmesi sosyal hizmet adına artı olarak yazılabileceğini beyan ettiler.

Çizelge 2. Katılımcıların Eğitim Seviyesi

Eğitim seviyesi	Katılımcı
İlköğretim	1
Ortaöğretim	0
Lise	1
Ön lisans	1
Lisans	3
İlköğretim	2
Toplam	8

Görüşme yapılan katılımcılardan biri ilköğretim, biri lise, biri önlisans, üçü lisans ve ikisi ise yüksek lisans mezunlarıdır.

Çizelge 3. Katılımcıların Çalışma süreleri

Çalışma süreleri	Katılımcı
0-3 yıl	4
3 -6 yıl	1
6-9 yıl	2
10 + yıl	1
Toplam	8

Araştırmaya katılan katılımcıların Belediyede çalışma süreleri; 0-3 yıl aralığında çalışmış olan 4 kişi, 3-6 yıl aralığında çalışmış olan 1 kişi, 6-9 yıl aralığında çalışmış olan 2 kişi ve 10 yıl ve daha fazla çalışmış olan 1 kişi vardır.

Çizelge 4. Katılımcıların Unvanları

Unvan	Katılımcı
İşçi	1
Büro Personeli	2
Sosyal Destek Hizmetleri Müdürü	1
Sosyolog	2
Bilgisayar İşletmeni	1
Birim Sorumlusu	1
Toplam	8

Araştırmaya katılan katılımcılardan 1 kişi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürü, 1 kişi İşçi, 2 kişi Büro Personeli, 1 kişi Bilgisayar İşletmeni, 2 kişi Sosyolog, 1 kişi de Birim Sorumlusudur.

IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bireylerin devletlerine karşı sorumlulukları olduğu gibi devletlerin de vatandaşlarına karşı sorumlulukları bulunmaktadır. Vatandaşlar devletin sunmuş olduğu her alandaki hizmetlerden faydalanmak istemektedir ve bu onların en doğal hakkıdır. Sanayileşmenin ortaya çıkması ile beraber köyden kente göç artmış ve nüfus artışıyla beraber kentlerde bazı konularda sorunlar yaşanmaya başlamıştır. Merkezi yönetimlerin bu sorunları tek başlarına karşılayamaması ve bu konuda kimi zaman yetersiz kalmasından dolayı halka daha yakın olan yerel yönetimler zaman içerisinde geçmişe göre daha aktif rol üstlenmişlerdir.

Türkiye’de en önemli yerel yönetim birimi olan belediyeler Cumhuriyet döneminde ilk olarak 1930 yılında 1580 sayılı belediye kanunuyla durum resmi nitelik kazanmıştır. 1980'lere kadar belediyeler, mali şartlar ve birçok sebepten dolayı bazı hizmetlerin vatandaşa sunulmasında verimli olamamıştır. 1980 sonrasında Büyükşehir belediyelerinin kurulması, ekonomik gelişmeler, küreselleşmenin yaygınlaşması ve teknolojinin etkinliğinin artmasıyla beraber ülkemizde belediyelerin vatandaşların taleplerine karşılık vermesinin gereklilik düzeyi de artmıştır.

Geçen zaman içerisinde belediyelerin sadece su, kanalizasyon, yol, çöp toplama, kaldırım, köprü, elektrik vb. hizmetlerinin dışında başka alanlarda da vatandaşlarına hizmet sunmasının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu sürecin doğal bir sonucu olarak 1980 sonrasında belediyelerin sosyal belediyeçilik alanındaki görevleri de belirginleşmiş; 1990 sonrasında bu durum tam manasıyla netlik kazanmıştır. Şehirlerdeki nüfusu artışı, beraberinde yaşanan sosyal sorunlar (gecekondulaşma, işsizlik, yoksulluk) ve o dönemki gelişmelerden dolayı 2004 yılında 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 2005 yılında 5393 sayılı Belediye Kanunu çıkarılmıştır. Çıkarılan kanunlarda belediyelerin sosyal belediyeçiliği kapsayan görev ve sorumluluklarına da değinilmiştir. Otuz yıl öncesine göre Türkiye’de sosyal belediyeçilik faaliyetleri önemli ivme kazanmış ve aktif hale gelmeye başlamıştır.

Tezin birinci bölümünde, çalışmanın alanı, çalışmanın önemi, çalışmanın sorusu ve çalışmanın yöntemine değinilmiştir. İkinci bölümünde, yerel yönetim, sosyal belediyecilik, sosyal hizmet kavramları ile Türkiye’de yerel yönetim ve sosyal belediyecilik tarih, sosyal belediyecilikte yaşanan sorunlar ve çözümleri ele alınmıştır. Çalışmamın son bölümünde ise İzmit belediyesinin vatandaşa sunmuş olduğu sosyal belediyecilik uygulamaları, İzmit Belediyesi’nin 2018 senesi faaliyet raporu incelenerek, belediyenin Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğünde çalışanlar ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

İzmit Belediyesi’nde sosyal yardım uygulamalarını, belediyenin Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü bünyesinde yapıldığı görüldü. Belediyenin 2018 faaliyet raporuna bakıldığında bütçeden en fazla payın İnsan Kaynakları ve Eğitim, Fen İşleri ve Temizlik İşleri Müdürlüklerine ayrıldığı tespit edildi. Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğünün 2018 bütçesi 5.200.000,00 TL iken bunun 4.007.200,99 TL’sini kullanmış ve genel bütçe içindeki oranı 1.81 olmuştur.

İzmit Belediyesi’nin 2018 yılı sosyal hizmet uygulamalarına baktığınız zaman; ihtiyaç sahibi insanlara İzmit Kart uygulaması ile 1013 kişiye her ay 100 TL gıda ve giyim desteği sunulmuştur. Selden zarar gören 33 vatandaşa gıda kolisi ve market çeki desteği sağlanmıştır. İzmit Kart sahibi vatandaşlara 6-14 yaş okuyan çocuğu olmak kaydı ile okul dönemlerinde 150 TL değerinde toplam 1223 adet kırtasiye yardım çeki verilmiştir. Ramazan ve Kurban bayramlarında 2055 kişiye 100 TL değerinde hediye çeki verilmiştir. İkinci el eşya nakil hizmetleri doğrultusunda ihtiyaç sahibi 113 kişiye eşya nakil desteği verilmiştir. Çorba çeşmeleri uygulaması ile sabahları herkesin yararlanacağı bu hizmetten 426.315 kişi faydalanmıştır. İlçe sınırları içinde vefat edenlerin yakınlarına, 413.215 TL tutarında 1300 adet yemek hizmeti sunulmuştur. Ayrıca talep de bulunan 25 adrese taziye çadırı kurulumu yapılmıştır. İlçe de bulunan ibadethanelerin toplamda bir kereden az olmamak üzere 487 ibadethane temizliği yapılmıştır. İzmit Belediyesi’nce birlik ve beraberlik duygusunu aşılama için her yıl düzenlenen iftar programı, 2018 yılı içinde 22 farklı mahallede düzenlenmiş olup, 40.000 vatandaş katılım sağlamıştır. Mübarek olan kandil gecelerinde 19.000 adet kandil simidi dağıtılmıştır.

İzmit Belediyesi, sosyal belediyecilik anlayışı ile dezavantajlı gruplar arasında olan engelli ve yaşlı vatandaşların yaşam standartlarını arttırmak için çalışmalar yapmaktadır. İlçe sınırları içinde ikamet eden engelli, yatalak ve kendi ihtiyaçlarını

gideremeyecek durumda olanlara yönelik evde bakım hizmeti vermektedir. 2018 yılı içerisinde 2147 kişiye hizmet verilmiştir. Engelli bireylere yönelik seminerler verildiği, çalıştaylar düzenlendiği, engelli bireylerin moral ve motivasyon artırımı için etkinlikler düzenlendi. İzmit Belediyesi yaşlı vatandaşların halktan soyutlanmaması, eğlenerek zamanlarını geçirmesi için mahallelere inşa ettiği emekli evlerini 37.245 kişi ziyaret etti. Yaşlı vatandaşlara yönelik emekli evlerinde üyelerin; doğum gününü kutlama, kadın günü programları yapma, tiyatro oyunu oynatma ve turizm gezilerine götürme gibi birçok etkinlik düzenlenmektedir.

İzmit Belediyesi kadınların ve ailelerin sorunlarını çözmeye, psikolojik destek sağlamak amacıyla kadın ve aile hizmetleri birimi kurmuştur. Kocaeli içinde yalnız İzmit Belediyesi tarafından hizmete sunulan evlilik okulu ile evlenecek olan çiftlere çeşitli dallarda eğitimler verilmektedir. 2018 yılı içinde 83 çifte eğitim verilmiştir. Belediye bünyesinde bulunan aile rehberlik merkezi tarafından, evlilik esnasında yaşanan sorunların çözümüne yönelik danışmanlık hizmeti verilmektedir. 2018 yılı içerisinde 183 kişi aile danışmanlığı hizmeti, 153 kişi ise bireysel danışmanlık hizmeti almıştır. Kadınların toplumsal yaşamda pozisyonlarının güçlenmesi için İzmit Kent Konseyi Kadın Meclisi kurulmuştur. Kadınlara yönelik eğitimler ile seminerler verilmekte, iş hayatına girmesini sağlayacak projeler yapılmakta, toplantılar düzenlenmektedir. İzmit Belediyesi'nin mikro kredi uygulaması ile kendi işini yapmak isteyen kadınlara olanak sağlanmaktadır. 2018 yılında 300 kadın toplam 470.000 TL mikro kredi kullandı.

İzmit Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Biriminde çalışanlar ile yüz yüze görüşmeler yapılarak, birimlerinde sosyal hizmet uygulamaları hakkında bilgi alınmış, hizmetin ne derece uygulandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışanların iş ortamındaki mevcut sorunları ele alınmıştır.

Türkiye'de yerel yönetimlerin sosyal hizmet çalışmalarının genel analizi yapıldığında tenkit edilecek ve övülecek birçok çalışmanın var olduğu söylenebilir. İzmit Belediyesi'nde ise sosyal hizmet çalışmalarının eksik yönlerinin olduğu görülmektedir. İzmit Belediyesi'ne sosyal hizmet kavramı temelinde bakıldığında dar bir kapsamda ve yetersiz olduğu söylenebilir.

İzmit Belediyesi'nde gözlemlenen eksik yönler ve öneriler ise; sosyal hizmet uygulamaları için ayrılan bütçenin düşük olduğu görülmektedir. Düşük bütçe ile

sosyal belediyeçilik alanında yapılacak faaliyetlerin seviyesinin yükseltilemeyeceği, sosyal hizmetlere ayrılan bütçenin artırılması gerektiği düşünülmektedir. Personel sayısının ve niteliğinin eksikliği ile özellikle birimde meslek elamanı unvanına sahip sosyal çalışmacı/sosyal hizmet uzmanının bulunmaması büyük bir eksiklik olarak görülmektedir. Sosyal belediyeçiliği ilke edinen belediyelerde sosyal hizmet uzmanı kesinlikle olması gerektiği düşünülmektedir. Sosyal incelemelere meslek elamanı dışında başka unvana sahip çalışanların gitmesinin doğru olmadığı gibi sağlıklı bir sosyal inceleme de olmayacaktır. Şuan için iki sosyolog ile bir nebze de olsa bu sorunun giderildiği görülmektedir. İzmit Kart uygulaması ile koli yardımı kalkmasına karşın kartın yardıma muhtaç kişilere verildiği açıkça belli olmakta ve bu da insan onurunu rencide edici unsurlardan sayılabilmektedir. Bunu yerine bankalardan anlaşmalı normal kart verilmesi ve nakit çekim kısıtlayıcı uygulama ile hem bireyin ve ailesinin rencide olmaması, hem de nakit çekim gibi kötüye kullanımların önüne geçilebileceği düşünülmektedir. Yardıma muhtaç bireye ulaşmak için sadece başvuru şartının olması da sosyal hizmet eksikliği olarak görülebilir, ilçede yaşayan yardıma muhtaç engelli ve yoksul bireylerle ilgili bilgilere ulaşp bir bilgi bankası kurulması daha hızlı hizmet sunumu sağlayacağı düşünülmektedir. Diğer sosyal yardım veren kamu kurumları ile ortak bir veri tabanının olmaması vatandaşa sunulan hizmetin süresini uzattığı, bir ortak protokol ile yardımlarla alakalı yapılacak incelemelerde, kurumların bir birlerinin veri tabanına ulaşabilmesi bürokrasiyi azaltacağı düşünülmektedir.

Günümüzde çalışan kadınların en büyük sorunlarından biri çocuklarını bırakabilecekleri bir yerin olmamasıdır. İzmit Belediyesi'nin çocuk kreşinin olmaması büyük bir eksiklik olarak düşünülmektedir. Bunun yanında huzur evi ve kadın konuk evinde olmaması da eksik yanlarından biri olarak görülebilir. Daha önce kadın sığınma evi ile alakalı sosyal hizmetler il müdürlüğü ile görüşülmüşse de tekrar görüş alınmalıdır diye düşünülmektedir. Mikro kredi kullanan sayısının az olduğu gözlemlendi, yeni teşviklerle sayının artırılması gerektiği düşünülmektedir. Kadın meclisinin yanında çocuk ve gençlik meclisinin de kurulabileceği, bir belediye kütüphanesinin olmaması da eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Kadın Sosyal Yaşam Merkezinin adresine bakıldığında şehrin dışında kaldığı ve herhangi bir şehir içi ulaşım yakınından geçmediği görülmektedir. Bunun da hizmete ulaşmada bir engel olduğu, belediyece günün belli saatlerinde servis imkânı sunulmasının

hizmetten yararlanan kişi sayısında artışına sebep alabileceği düşünölmektedir. İzmit Belediyesi'nin engelliler ile ilgili faaliyetlerine baktığımızda, evde bakım hizmeti dışında kalan faaliyetlerinin yetersiz ya da eksik olduğu görölmektedir. Bu alanda çalışmalarının arttırılması ve engelliler ile alakalı engelsiz yaşam merkezlerinin kurulması gerektiği düşünölmektedir.

Türkiye'nin bir bakıma en büyük sistem sorunu belediyelerde siyasi otoritenin çok hâkim oluşu hizmetlerin sağlanmasında tarafsızlık ve açıklık ilkesi yerine, hizmetin adamına göre işlemediğini durumunu doğurabilmektedir. Belediye başkanları, bir dahaki seçime aynı oyu alabilmek ya da oyunu arttırmak için seçmenlerine öncelik tanıma durumu olabilmektedir. Buda sosyal hizmet anlayışına ters düşmektedir. Bu nedenle şeffaflığı esas alacak ölçüde yasal düzenleme yapılması gerekmektedir. Bu yasal düzenleme de ancak; belediye başkanlarının birim müdürü ve şeflerini görevden alma yetkisinin olmaması, bu görevlere gelecek kişilerin başkanın onayı ile değil de yasalarda açıkça belirtileceği şekilde sınavla gelmesi ve bu sınavların belli yıllarda zorunlu kılınması yolu ile olabileceği düşünölmektedir. İzmit Belediyesi'nde yapılan yardımlarda her ne kadar bu şeffaflık ilkesine bağlı kalarak yapsa da çalışan personelle yapılan görüşmelerde bazı istisnaların olduğu görölmüştür.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet ile yapılan görüşmede, kendisinin belediyenin sosyal hizmet alanında ki eksik yönlerini çok iyi tespit ettiği görölmüştür. Tezde belirtilen, İzmit Belediyesi'nin sosyal hizmet alanında ki eksik yönleri programlı bir çalışma ile giderilebileceği düşünölmektedir.

V. KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- ARTAN, T. (2012). **Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmetler**, Ankara: Sabev Yayınevi.
- AYDIN, M. (2008). **Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler**, İstanbul, Yedirenk Yayınları.
- BOZLAĞAN, R. (2005). **Liderlik Yaklaşımları ve Belediyeler**, İstanbul, Hayat Yayınları.
- ÇİÇEK, E. (2012). **Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardım Politikaları: Batı Akdeniz Örneği**, Ankara, Türkiye Belediyeler Birliği Yayınları.
- ÇUKURÇAYIR, M. A. (2013). **Yerel Yönetimler – Kuram, Kurum ve Yeni Yaklaşımlar**, Konya, Çizgi Kitabevi.
- DUYAN, V. (2010). **SosyalHizmet Temelleri, Yaklaşımları, Müdahale Yöntemleri**, Ankara, Sosyal Çalışma Yayınları.
- ERİM, A. (1990). **Uluslararası Türk Belediyeciliğinde 60 Yıl Sempozyumu**, Ankara, Maya Yayınları.
- ERSÖZ, H.(2011). **Sosyal Politikada Yerelleşme**, İstanbul, İTO Yayınları.
- ERYILMAZ, B. (2011). **Kamu Yönetiminin Yapısı**, Ankara, Okutman Yayıncılık.
- GÜLER, M. (2009). **Toplumcu Belediyecilik**, İstanbul, Kalkedon Yayıncılık.
- KAHRAMAN, A. (1978). **Boğulan Başkan Erol Köse**, İstanbul, Gelişim Yayınları.
- KAYA, E. (2003). **Yerel Yönetimler Reformu ve Belediyelerde Yeniden Yapılanma**, İstanbul, İlke Yayıncılık.
- KAZICI, Z. (2014). **Osmanlı’da Yerel Yönetim**, İstanbul, Kayıhan Yayınları.
- KELEŞ, R.(1998). **Yerinden Yönetim ve Siyaset**, İstanbul, Cem Yayınevi.
- KÖYAĞASIOĞLU, L. (1998). **Konuşma, Yerel Yönetimler ve Sosyal Hizmetler**, Ankara, Zirve Yayınevi.
- KÜPÇÜ, M. (2014). **62 Yıllık Siyaset Hayatıyla Erol Köse**, İstanbul, Dahi Yayıncılık.

- MEYDAN, S. BÜYÜKBODUR ÇETİNKAYA, A. BULUT, S. **8. Ulusal Sosyal Hizmetleri Kongresi**, Ankara, S.H.U. Derneği Genel Merkezi Yayını.
- ORTAYLI, İ. (1995). **Türkiye İdari Tarihi**, Ankara, TODAİE Yayını.
- ÖNER, Ş. (2006). **Yeni Mevzuat Çerçevesinde Türkiye’de Belediye Yönetimi**, Ankara, Nobel Yayınevi.
- ÖZTÜRK, A.(1997). **21. Yüzyıl Türkiye’si İçin Yerel Yönetim Modeli**, İstanbul, Ümraniye Belediyesi Kültür Yayınları.
- ÖZ, C. S.ve YILDIRIMALP, S. (2009). **Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu**, Antalya, Belediye-İş Yayınları.
- SÖNMEZ, M. B. (2009). **Ulusal Kalkınma ve Yerel Yönetimler 4. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyum Bildirileri 2**, Ankara, Todaie Yayınları.
- ŞAHİN-TAŞĞIN, N. (2017). **Yoksulluk, İnsan Hakları ve Sosyal Hizmetler, Değişen Anlayışlar: Refah Devletinden Hayırseverliğe, Yoksulluktan Sosyal Dışlanmaya**, Ankara, Nika Yayınları.
- ŞAHİN, Y. (2015). **Yerel Yönetimler**. Bursa, Ekin Yayınevi.
- TANÖR, B. (1999). **Osmanlı Türk Anayasal Gelişmeleri**, İstanbul, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık.
- TEKELİ, İ. (2009). **Cumhuriyet Belediyeciliğinin Öyküsü**, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- ULUSOY, A ve AKDEMİR, T. (2004). **Mahalli İdareler**, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- YILDIRIM, U. ve GÖKTÜRK, İ. (2008). **1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı**, Sakarya, Erkam Matbaa.
- YOLCUOĞLU, G. (2012). **Sosyal Hizmete Giriş**, Ankara, Sabev Yayınları.

MAKALE

- ADİYAMAN, A. T. ve DEMİREL, S. (2011). “Sosyal Belediyecilik Üzerine Bir İnceleme: Ankara Büyükşehir Örneği”, **Dış Denetim Dergisi**, Nisan-Mayıs-Haziran, ss.115-129.
- ARIKBOĞA, Ü. (2016). “Türkiye’de Belediyelerin Gelir Yapısı: Sorunlar Ve Çözüm Önerileri”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, cilt 13, sayı 33, ss.276-297.
- AKDOĞAN, Y. (2002). “Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik”, **Eminönü Bülteni**, Şubat, ss.9-15.

- ATEŞ, H. (2009). “Sosyal Belediyecilik”, **Çerçeve Dergisi**, cilt 16, sayı 49, ss.88-95.
- COŞKUN, A. (2007). “Yoksullukla Mücadelede Yerel Yönetimlerin Yeri”, **Yerel Siyaset Dergisi**, sayı 14, ss.57-60.
- ÇETİNKAYA, Ö. (1992). “Belediye Gelirleri İçinde Öz Gelirlerinin Yeri”, **İller ve Belediyeler Dergisi**, cilt 48, sayı 359, ss.113-130.
- ÇEVİKBAŞ, R. ve HİÇYILMAZ, A. M. (2015). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik”, **İller ve Belediyeler Dergisi**, cilt 803, Mart, ss.28-36.
- ÇOKER, Z. (1996). “Yerel Yönetimler ve Anayasa”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, cilt 5, sayı 6, ss.19-27.
- DUYAN, V.(2003). “Sosyal Hizmetin İşlev ve Roller”, **Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi**, cilt 14, sayı 2, ss.1-22.
- ERSÖZ, H. (2005). “5272 Sayılı Yasa Öncesinde Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Deneyimleri”, **İstanbul Üniversitesi Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi**, sayı 50, ss.134-151.
- ERYILMAZ, B.(2007). “Kapak Soruşturması: Sosyal Politikalarda, Önce ‘Aile’, Sonra ‘Sivil Toplum’, Sonra ‘Yerel Yönetimler’ ve Daha Üst Düzeyde ‘Merkezi Yönetim’ Kuruluşlarının Rol Alması Daha Doğru Bir Yaklaşımdır”, **Sosyal Politikalar Dergisi**, sayı: 02, ss.80-82.
- KESGİN, B. (2012). “Kentsel yoksulluğa yönelik yerinden ve yerel müdahale: sosyal belediyecilik”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, sayı 26, ss.169-180.
- KIRIŞIK, F ve SEZER, Ö. (2006). “Türk Anayasalarında Yerel Yönetimler”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, cilt 12, sayı 15, ss.5-30.
- ÖNEZ ÇETİN, Zuhale (2015). “Türkiye’de İl Özel İdaresinin Dönüşümü ve 6360 Sayılı Kanunun Dönüşüme Etkileri”, **Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi**, cilt 20, sayı 2, ss.247-266.
- ÖZER, M. A. (2015). “Sosyal Ekonomi Politikaları Kapsamında Sosyal Belediyecilik Anlayışı”, **Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi**, Temmuz-Aralık, sayı 35, ss.79-100.
- ÖZMEN, A. (2012). “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Anayasalarda Merkezi Yönetim-Yerel Yönetim İlişkisi”, **Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi**, cilt 2, sayı 2, ss.171-175.

- PEKTAŞ, E. K. (2010). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar”, **Akademik İncelemeler Dergisi**, cilt 5, sayı 1, ss.4-22.
- SEYYAR, A. (2009). “Türkiye’de Etkin Yerel Sosyal Politikalar Önündeki Engeller ve Çözüm Stratejileri”, **Kamuda Sosyal Politika Dergisi**, sayı 9, ss.5-15.
- ŞEN, M. (2007). “Bütüncül Belediyecilik Yaklaşımı, Kültürel Belediyeciliğe Giden Yolda Bir Aşama: Sosyal Belediyecilik”, **Sosyal Politikalar Dergisi**, sayı 2, ss.30-42.
- TARTANOĞLU, Ş. (2010). “Sosyal Dışlanma: Küreselleşme Perspektifinden Bir Kavramsallaştırma Çabası”, **Sosyoloji Konferansları**, sayı 42, ss.1-13.
- TOPRAK, D. ve ŞATAF, C. (2017). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde Sosyal Harcamalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme”, **Sayıştay Dergisi**, sayı 106, ss.63-86.
- TÜRKOĞLU, İ. (2013). “Sosyal Devlet Bağlamında Türkiye’de Sosyal Yardım ve Sosyal Güvenlik”, **Akademik İncelemeler Dergisi**, sayı 3, ss.275-305.
- TOPRAK, D. ve ŞATAF, C. (2009). “Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı”, **Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, cilt 1, sayı 1, ss.11-24.

ANSİKLOPEDİLER

- ORTAYLI, İ. (1992). “Belediye”, **İslam Ansiklopedisi**, V. Cilt, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, s.308-402.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- Mülki İdare Birimleri.Erişim Tarihi: 20.09.2019,
<https://www.eicisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>.
- Temel İstatistikler. Erişim Tarihi: 07.09.2019,
<http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?>

TEZLER

- ARSLAN, M. (2013). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri: Arnavutköy Belediyesi Örneği”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Aydın Üniversitesi.
- AKARSU, S. (2014). “Sosyal Belediyecilik: Zeytinburnu Belediyesi Örneği”, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Aydın Üniversitesi.

- BEKİ, A. (2008). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Ümraniye Belediyesi Örneği”, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi.
- EFE, H. (2012). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik: Bayrampaşa Belediyesi Örneği”, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi.
- GÜNDÜZ, H.(2013). “Yerel Yönetimlerin Sosyal Belediyecilik Kapsamında Yardıma Muhtaç Ailelere Yaptıkları Sosyal Yardımlar: Bağcılar Belediyesi Örneği”, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Aydın Üniversitesi.
- KELEŞ, S. (2008). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- MEMİŞOĞLU, D. (2006). “Yeni Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler Reformu”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi.
- PEKŞEN, S. N. (2014). “Sosyal Belediyecilik Kapsamında Engellilere Sunulan Hizmetler: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi.
- SELEK ÖZ, C. (2010). “Sosyal Belediyecilik Bağlamında Evde Bakım Hizmetleri: İstanbul, Ankara ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örnekleri, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi.
- ŞAHİNOĞLU, İ. (2014). “Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Marmara Üniversitesi.
- USLU, H.(2011), “Sosyal Politika Açısından Belediyeler Ve Sosyal Belediyecilik”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Aydın Üniversitesi.

DİĞER KAYNAKLAR

- İzmit Belediyesi (2018). 2018 Yılı Faaliyet Raporu, Kocaeli.
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu 2005.
- 2828 sayılı SHÇEK Kanunu 1983.
- 1580 Sayılı Belediye Kanunu 1930.
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 2004.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile
Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanun 2012.

ÖZGEÇMİŞ

Ad-SOYAD : İbrahim GÖKTAŞ

Doğum Tarihi ve Yeri : 26/05/1983 – Tuzluca

E-posta : ibrahimgoktas7676@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU :

Önlisans :2007- İstanbul Üniversitesi-Teknik Bilimler
MYO- Savunma ve Güvenlik Bölümü.

Lisans : 2012- Anadolu Üniversitesi- İşletme Bölümü-
İşletme Fakültesi.

2018-Kocaeli Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi-Sosyal Hizmet Bölümü.

Yükseklisans : 2019-İstanbul Aydın Üniversitesi-Mahalli İdareler ve
Yerinden Yönetim Anabilim Dalı-Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim
Programı.

MESLEKİ DENEYİM :

Zeytinburnu Belediyesi : 2008-2010/ Zabıta Memuru

Küçükçekmece Belediyesi : 2010-2016/ Zabıta Memuru

İzmit Belediyesi : 2016-?/ Zabıta Komiseri